

Úřední věstník

Evropské unie

C 305

Svazek 50

České vydání

Informace a oznámení

15. prosince 2007

Oznámení č.	Obsah	Strana
III	<i>Přípravné akty</i>	
	VÝBOR REGIONŮ	
	71. plenární zasedání ve dnech 10. a 11. října 2007	
2007/C 305/01	Stanovisko Výboru regionů – Energetický balíček	1
2007/C 305/02	Stanovisko Výboru regionů — Výroční zpráva šesti evropských koordinátorů transevropské dopravní sítě — Transevropské sítě: Směrem k integrovanému přístupu — Prodloužení hlavních transevropských dopravních os	6
2007/C 305/03	Stanovisko Výboru regionů k tématu – Budoucnost evropských letišť	11
2007/C 305/04	Stanovisko Výboru regionů – Omezení celosvětové změny klimatu na dva stupně Celsia a začlenění letectví do systému obchodování s emisemi	15
2007/C 305/05	Stanovisko Výboru regionů – Místní a regionální správa na Ukrajině a rozvoj spolupráce mezi EU a Ukrajinou	20
2007/C 305/06	Stanovisko Výboru regionů – Evropský výzkumný prostor – Nové perspektivy	25
2007/C 305/07	Předběžné stanovisko Výboru regionů – Faktory úspěchu k předvídání restrukturalizace a zajištění jejich doprovodných opatření ve městech a regionech	30
2007/C 305/08	Stanovisko Výboru regionů – Balíček zlepšení tvorby právních předpisů (2005 a 2006)	38
2007/C 305/09	Stanovisko Výboru regionů – Uplatňování globálního přístupu k migraci na jižních námořních hranicích Evropské unie a ve východních a jihovýchodních regionech sousedících s Evropskou unií	43

<u>Oznámení č.</u>	Obsah (pokračování)	Strana
2007/C 305/10	Předběžné stanovisko Výboru regionů – Situace migrujících žen v Evropské unii	48
2007/C 305/11	Stanovisko Výboru regionů – Rovné příležitosti a sport	53

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

71. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VE DNECH 10. A 11. ŘÍJNA 2007

Stanovisko Výboru regionů – Energetický balíček

(2007/C 305/01)

VÝBOR REGIONŮ

- upozorňuje na to, že místní a regionální orgány přispívají rozhodujícím způsobem k úspěchu evropských iniciativ. Evropské právo je prováděno na místní a regionální úrovni; je úkolem příslušných místních orgánů a občanů, aby svým chováním skutečně a trvale ovlivnili spotřebu energie;
- domnívá se, že energetická politika a politika změny klimatu spolu souvisí a musí být sladěny, protože 80 % emisí CO₂ v Evropě pochází z výroby energie. Proto je důležité, aby opatření, která jsou navržena pro politiku klimatu, byla zohledněna v oblasti energetiky a naopak. Energetická politika zaměřená na životní prostředí a na účinnost je také vždy současně politikou klimatu;
- podporuje snahu Komise o okamžité odstranění správních překážek, nespravedlivých podmínek přístupu do sítě (např. diskriminace distributorů obnovitelných energií) a složitých postupů;
- vyzývá Komisi, aby prostřednictvím vhodných opatření zamezila koncentracím trhu a podpořila rozmanitost účastníků trhu;
- podporuje cíl uspořít v EU do roku 2020 zvýšením energetické účinnosti 20 % energií a zároveň by uvítal, kdyby byl tento cíl definován za závazný;
- důrazně připomíná, že energetická účinnost tvoří jádro evropské energetické politiky a měla by mít ve všech úvahách nejvyšší prioritu;
- pochybuje, zda technologie CCS (Carbon capture and storage) lze považovat za dlouhodobé řešení, protože podstatně snižují stupeň účinnosti příslušného zařízení a kromě toho nejsou z dnešního hlediska ekonomicky příliš účinné. Z globálního hlediska může být strategie CCS nicméně přechodným řešením.

Odkazy

Sdělení Komise Evropské radě a Evropskému parlamentu *Energetická politika pro Evropu*

KOM(2007) 1 v konečném znění

Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu *Perspektivy vnitřního trhu se zemním plynem a elektřinou*

KOM(2006) 841 v konečném znění

Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu *Udržitelná výroba energie z fosilních paliv: dosažení téměř nulových emisí z uhlí po roce 2020*

KOM(2006) 843 v konečném znění

Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu *Hodnotící zpráva o dosaženém pokroku v oblasti biopaliv – Zpráva o dosaženém pokroku ve využívání biopaliv a jiných obnovitelných pohonných hmot v členských státech Evropské unie*

KOM(2006) 845 v konečném znění

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě *Prioritní plán propojení*

KOM(2006) 846 v konečném znění

Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů *Směrování k Evropskému strategickému plánu pro energetické technologie*

KOM(2006) 847 v konečném znění

Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu *Pracovní plán pro obnovitelné zdroje energie – Obnovitelné zdroje energie v 21. století: cesta k udržitelnější budoucnosti*

KOM(2006) 848 v konečném znění

Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu *Následná opatření k realizaci strategie vymezené v Zelené knize – Zpráva o dosavadním pokroku v oblasti elektřiny z obnovitelných zdrojů*

KOM(2006) 849 v konečném znění

Zpravodaj: pan VÖGERLE (AT/SES), starosta obce Gerasdorf bei Wien

Politická doporučení

a regionálních orgánů v rámci evropské energetické politiky při konkrétním provádění energetického balíčku;

VÝBOR REGIONŮ**Úvod**

1. zdůrazňuje význam energie jako podstatného pilíře moderního života. Přerušení v dodávkách a krize v zásobování mají proto dalekosáhlý dopad a způsobují citelné hospodářské škody. Proto má společná evropská energetická politika a její cíle zabezpečení dodávek, udržitelnost a konkurenceschopnost i z hlediska místních a regionálních orgánů velký význam; k dosažení těchto cílů je zapotřebí vyváženého energetického mixu;

2. upozorňuje na to, že místní a regionální orgány přispívají rozhodujícím způsobem k úspěchu evropských iniciativ. Evropské právo je prováděno na místní a regionální úrovni; je úkolem příslušných místních orgánů a občanů, aby svým chováním skutečně a trvale ovlivnili spotřebu energie;

3. proto vyzývá příslušné evropské instituce, zejména Komisi, aby přiměřeně zohlednily směrodatnou úlohu místních

4. domnívá se, že energetická politika a politika změny klimatu spolu souvisí a musí být sladěny, protože 80 % emisí CO₂ v Evropě pochází z výroby energie. Proto je důležité, aby opatření, která jsou navržena pro politiku klimatu, byla zohledněna v oblasti energetiky a naopak. Energetická politika zaměřená na životní prostředí a na účinnost je také vždy současně politikou klimatu;

5. poukazuje na to, že spotřebitel, který jedná uvědoměle, hraje při uskutečňování evropských cílů rozhodující úlohu. Proto je nutno dát do popředí všech úvah spotřebitele. Je nutno připomenout, že sociálně nejslabší vrstvy obyvatelstva jsou obzvláště silně postiženy každým zvýšením cen energií. Pomocná opatření, která poskytuje veřejný sektor, by se proto měla v souladu s udržitelností a soudržnou politikou klimatu investovat do opatření k budování povědomí spíše než do čistě finanční podpory;

Vnitřní trh

6. připomíná, že očekávání v souvislosti s liberalizací trhu elektřinou a plynem, tj. snížení cen a zrušení monopolního postavení společností dodávajících energie, nebyla splněna ve všech členských státech. Kromě toho se domnívá, že je z důvodu příliš nízkých investic do elektráren a sítí, zejména do obnovitelných a místních zdrojů energie a sítí, ohroženo zabezpečení dodávek. Jestliže bude trvat současný vývoj, lze v budoucnosti očekávat krize v zásobování;

7. proto vyzývá Komisi, aby vytvořila pobídky pro výrobce a provozovatele sítí, aby opět mohli (jako před liberalizací) investovat do výstavby výrobních zařízení a do výstavby infrastruktury sítí. Možným krokem tímto směrem by mohlo být sestavení místních a regionálních plánů získávání energie, které vycházejí z příspěvků místní a regionální úrovně;

8. podporuje snahu Komise o okamžité odstranění správních překážek, nespravedlivých podmínek přístupu do sítí (např. diskriminace distributorů obnovitelných energií) a složitých postupů;

9. vyslovuje se pro oddělení (unbundling), přičemž se společenskopravní rozdělení podporované silným regulátorem považuje za dostatečné;

10. vyzývá Komisi, aby prostřednictvím vhodných opatření zamezila koncentracím trhu a podpořila rozmanitost účastníků trhu (včetně městských podniků);

11. domnívá se, že posílení nadnárodních sítí znamená zlepšení možností místní a regionální úrovně jednat (např. při nákupu energií);

12. odmítá zřizování nových správních struktur jako např. nového evropského subjektu pro dohled nad energetikou, protože vnitrostátní regulační orgány jsou schopny dosáhnout cílů, které navrhla Komise a potvrdila Evropská rada;

13. vyzývá Komisi, aby vytvořila systém obchodování s emisemi tak, aby elektrárny v rámci alokačního plánu obdržely jen takový počet emisních povolenek, který bude odpovídat výrobě plánovaného množství elektrické energie a tepla v tepelné elektrárně s kombinovanou výrobou elektřiny a tepla (kogenerace). Tím by byl dán jasný signál cíli zvyšování energetické účinnosti při výrobě elektřiny;

Energetická účinnost

14. podporuje cíl uspořít v EU do roku 2020 zvýšením energetické účinnosti 20 % energií a zároveň by uvítal, kdyby byl tento cíl definován za závazný;

15. důrazně připomíná, že energetická účinnost tvoří jádro evropské energetické politiky a měla by mít ve všech úvahách nejvyšší prioritu;

16. vyzývá příslušné evropské instituce, v první řadě Komisi, aby mimo jiné v následujících oblastech zajistila vhodné rámcové podmínky:

- vozidla s nízkou spotřebou,
 - vysoké standardy, zejména také vypínatelný pohotovostní režim („stand-by“), a lepší označování (domácích) přístrojů,
 - co nejnížší možná spotřeba energií resp. standard pasivních domů u novostaveb,
 - internalizace externích nákladů prostřednictvím důsledného propočítávání nákladů po celou dobu životnosti, popř. po celý předchozí řetězec výrobků a služeb u veřejných zakázek,
 - půjčky EIB pro programy energetické účinnosti místních a regionálních orgánů,
 - pomocná opatření v souvislosti s energetickou účinností v rámci nařízení o blokových výjimkách;
17. vyzdvihuje, že se na regionální a místní úrovni provádějí četná opatření a přispívají k úspěšnosti evropské iniciativy:
- regionální rozvoj se zohledněním energetických aspektů,
 - podpůrné programy pro opatření v oblasti energetické účinnosti (např. energetická renovace budov, výměna zastaralého osvětlení, pořízení nových domácích spotřebičů),
 - podpůrné programy pro obnovitelné zdroje energie,
 - stanovení stavebních standardů překračujících rámec směrnice o budovách,
 - územní plánování,
 - budování dopravy (nabídka příměstské veřejné dopravy, cesty pro cyklisty),
 - služby v oblasti managementu parkovacích prostor, aby byly omezeny jízdy automobily ve městech a bylo podporováno sdílení automobilů a auta šetrnější k životnímu prostředí,
 - energetické poradenství pro podniky,
 - styk s veřejností, kampaně, vytváření povědomí (např. konkrétní informace, jak lze v domácnosti, při používání vozidel atd. šetřit energiemi),
 - působit jako vzor (energetické úspory ve veřejném sektoru) a poskytovat školení pro vlastní pracovníky,
 - využívání veřejných zakázek ke zvýšení energetické účinnosti zboží a služeb;

18. žádá, aby bylo na výměnu osvědčených postupů na regionální a místní úrovni uvolněno víc prostředků EU, např. v rámci programu Inteligentní energie – Evropa (IEE);

19. žádá Komisi, aby stanovila cíle pro úhrnnou energetickou účinnost (tj. energetická náročnost celého hospodářství). Členské státy a regiony by tak při dosahování tohoto cíle byly flexibilní, neboť by mohly využít širší paletu opatření, včetně opatření zaměřených na spotřebu energie přístrojů a odvětvovou strukturu (regionálního) hospodářství;

Obnovitelné zdroje energie

20. podporuje závazný cíl pokrýt do roku 2020 20 % celkové spotřeby energie obnovitelnými zdroji energie;

21. vyzdvihuje, jak důležité jsou ze socioekonomického hlediska a z hlediska jejich významu při zabezpečování dodávek a účinnosti přenosu místní domácí zdroje energie a připomíná, že podpora obnovitelných zdrojů energie by se měla řídit příslušnými zeměpisnými, klimatickými a ekonomickými podmínkami; zdůrazňuje v tomto ohledu klíčovou úlohu místních a regionálních orgánů v podpoře a získávání místních obnovitelných zdrojů energie;

22. souhlasí s plánováním cílů v oblasti obnovitelných zdrojů energie, které musí zahrnovat především sektor vytápění a chlazení, přičemž je třeba přikládat zvláštní význam kombinované výrobě elektřiny a tepla/chladu;

23. připomíná, že udržitelnost musí stát v popředí veškerých opatření. Země, které začaly brzy využívat biomasu jakožto zdroj energie, již nyní pokrývají podstatnou část své spotřeby energie právě biomasou. Vyvstává přitom ovšem často problém, že potřebu již nestačí pokrýt pouze regionálně dostupná energie (zejména dřevo) a biopaliva musí být dovážena na místo určení na velké vzdálenosti. V takovém případě se tato alternativa stává méně udržitelnou. Měly by tedy být zváženy jiné, méně energeticky náročné způsoby dopravy;

24. domnívá se, že členskými státy, které mají pouze omezené možnosti výroby energie z obnovitelných zdrojů, by mělo být umožněno, aby dosáhly cílů v oblasti obnovitelné energie pomocí obchodování buď v rámci celounijního systému osvědčení „zelené energie“, anebo prostřednictvím dvoustranných smluv s jinými státy, jež mají větší zásobu obnovitelných energií. Zde je cílem snížení celkových nákladů na dosažení cílů v oblasti obnovitelné energie;

25. vyzývá Komisi a členské státy, aby pro vypracování národních akčních plánů ve prospěch obnovitelných zdrojů energie stanovily povinnost konzultovat místní a regionální orgány;

Biopaliva

26. podporuje závazný cíl pokrýt do roku 2020 10 % celkové spotřeby paliv biopalivy za předpokladu, že výroba bude udržitelná;

27. zdůrazňuje, jak důležitá bude rozmanitost zdrojů energie a druhů biomasy;

28. považuje za důležité, aby politika v oblasti klimatu byla zvažována v mezinárodním kontextu a aby různá biopaliva byla podporována na základě jejich vlivu na životní prostředí a klima v průběhu jejich celoživotního cyklu, který zahrnuje výrobní postupy, dopravu apod. Vedle podpory vlastní výkonné evropské produkce může mít význam dovoz ze států mimo EU. V oblasti biopaliv by se měl podporovat ekologický a energeticky účinný způsob výroby, nezávisle na druhu biopaliva a využitých rostlin;

29. připomíná, že podporování výroby biopaliv ve třetích zemích je v rozporu s cílem snížit závislost na dovozu v oblasti energetiky a vytváří nové závislosti a proto zdůrazňuje, že dovoz ze států mimo EU musí mít podřadný význam. Při dovozu energie musí být zohledněna hlediska udržitelnosti a energetické účinnosti z perspektivy životního cyklu jednotlivých biopaliv;

30. zdůrazňuje význam výroby biopaliv udržitelným způsobem, aby se zabránilo ztrátě biologické rozmanitosti. Je nutné zabránit tomu, aby rozsáhlé „monokultury“ energetických plodin (soustředěné pěstování jedné plodiny na velkém území) nadměrně narušovaly místní ekosystém;

31. zdůrazňuje, že u dovozu bioenergetických surovin musí být zohledňován kodex udržitelnosti. EU by mohla svými požadavky kladenými na své obchodní partnery přispět k podporování ekologických a sociálně spravedlivých hospodářských konceptů, aby předešla zničení významných přírodních stanovišť. Mezinárodní proces diskusí a také rozvoj příslušných pravidel by měl být okamžitě zahájen;

Využívání uhlí

32. pochybuje, zda technologie CCS (Carbon capture and storage) lze považovat za dlouhodobé řešení, protože podstatně snižují stupeň účinnosti příslušného zařízení a kromě toho nejsou z dnešního hlediska ekonomicky příliš účinné. Z globálního hlediska může být strategie CCS nicméně přechodným řešením;

33. výzkum a vývoj CCS technologie je nutno více podpořit;

34. vyzývá, aby při povolování nových uhelných elektráren byla brána v úvahu technologie CCS, jakmile bude komerčně dostupná;

Energetické technologie

35. konstatuje, že současné úsilí v sektoru energetických technologií není dostatečné. Kromě toho je systém velmi těžkopádný, takže uplatnění nových technologií často trvá desítky let;

36. požaduje další navýšení prostředků pro energetické technologie v rámci programu pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace i v programu Inteligentní energie – Evropa. Právě demonstrace nových technologií na regionální a místní úrovni přispívá ke zvyšování povědomí obyvatelstva, jakož i růstu přiměřené úrovně kvalifikací pracovní síly. Podpora výzkumu a vývoje musí být přístupná jak menším soukromým podnikatelským subjektům, tak i veřejným subjektům;

37. konstatuje, že vývojem pokrokových technologií se vytváří i základna pro možnosti vývozu. Z toho plyne příležitost vytvořit mnoho nových pracovních míst;

Mezinárodní spolupráce

38. zastává názor, že pouze široká a rozsáhlá přeshraniční spolupráce a dohody v oblasti energetické politiky a ochrany klimatu, které usilují o udržitelné životní prostředí, vyšší energetickou účinnost a šetrné zacházení s energií, jsou z krátkodobého i dlouhodobého hlediska úspěšné a pro příští generace v EU i mimo ní budou velmi prospěšné;

39. žádá, aby technická podpora v žádném případě neprobíhala tak, že se výrobky a způsoby výroby, které jsou v EU zastaralé nebo zakázané, budou za úplatu nebo bezplatně vyvážet do třetích zemí. Přitom je třeba dbát na to, aby taková kritéria platila na všech úrovních (EU, národní, regionální, místní) a pro všechny instituce (i pro EIB);

Sociální dimenze

40. vyzývá Komisi, aby se více zasazovala o to, že se v EU budou využívat nejlepší mezinárodní zkušenosti z oblasti energetické účinnosti a že evropské iniciativy, snahy EU a osvědčené postupy budou šířeny i za hranicemi EU;

41. konstatuje, že místní a regionální orgány mohou ovlivnit vytváření cen za energie jen v málo oblastech a velmi omezeně. Příležitost se naskytuje tam, kde lze uplatnit velké množství vlastních zdrojů energie, v případě, že mohou cenově konkurovat jiným energetickým surovinám na liberalizovaném trhu. Kromě toho je možné se pokusit prostřednictvím opatření na zvyšování povědomí zvýšit povědomí občanů tak, aby převzali vyšší náklady vzniklé využíváním obnovitelných energií. Trvalé platby finanční pomoci (příspěvky na energetické náklady, příspěvky na topení) vyvolávají pochybnosti, protože u spotřebitele obvykle nevedou k žádné změně chování. Místo toho Výbor zastává podporování opatření k energetické účinnosti, které vedou jak k úsporám nákladů tak ke zvýšení životní kvality. Tato podpora by měla zahrnovat přístup spotřebitelů k informacím o spotřebě energie (inteligentní měřicí přístroje) a místních a regionálních orgánů k informacím o oblastní spotřebě energie, aby bylo možné zaměřit opatření na energetickou účinnost a podporu tak, abychom se vyhnuli strádání u lidí s nízkými příjmy (finanční nedostupnost paliv);

42. pozoruje s obavami dopad zvýšené poptávky po energetických surovinách, který vede k nepřiměřenému zvyšování cen potravin. Hlubší zhodnocení trhu energií a očekávané poptávky po bioenergetických surovinách je proto nezbytné, zejména proto, aby se mohl zhodnotit dopad na trh potravin i na úrovni malých regionů.

V Bruselu dne 10. října 2007

předseda

Výboru regionů

Michel DELEBARRE

Stanovisko Výboru regionů

- Výroční zpráva šesti evropských koordinátorů transevropské dopravní sítě
- Transevropské sítě: Směrem k integrovanému přístupu
- Prodloužení hlavních transevropských dopravních os

(2007/C 305/02)

VÝBOR REGIONŮ

- především připomíná význam transevropských dopravních sítí, které značnou měrou přispívají k plnění lisabonských cílů;
- zdůrazňuje také klíčovou úlohu, kterou mohou koordinátoři mít pro dosažení dohody mezi členskými státy o shodných parametrech jednotlivých národních větví každé osy TEN-T; Výbor regionů proto vyzývá Komisi, aby za účelem podpory výše uvedeného ustanovila tuto dohodu předpokladem pro finanční podporu EU;
- je toho názoru, že by Evropská komise mohla rovněž podporovat vytvoření sítě, do které budou zapojeny různé místní a regionální subjekty, kterých se prioritní projekty transevropských dopravních sítí týkají, zejména prostřednictvím výročního fóra. Výbor regionů přitom dává najevo svůj zájem a ochotu spolupracovat s Komisí v tomto směru;
- opakovaně vyjadřuje politování nad zřejmou nesrovnalostí mezi významnými otázkami, které jsou v transevropských dopravních sítích ve hře a které toto sdělení znovu připomíná, významem finanční pomoci Unie, jež může znamenat rozhodující impuls, a velmi nízkým přiděleným rozpočtem – i když je zaměřen na přeshraniční úseky a problematická místa – a trvá proto na nutnosti spolupráce mezi všemi použitelnými zdroji financování na úrovni Unie;
- zdůrazňuje význam prodloužení dopravních os za hranice Unie pro rozvoj výměny zboží a osob, nejen se sousedními zeměmi, ale také s celým ostatním světem.

Odkaz

Výroční zpráva šesti evropských koordinátorů o dosaženém pokroku v realizaci některých projektů transevropské dopravní sítě

KOM(2006) 490 v konečném znění

Transevropské sítě: Směrem k integrovanému přístupu

KOM(2007) 135 v konečném znění

Prodloužení hlavních transevropských dopravních os

KOM(2007) 32 v konečném znění

Zpravodaj: Bernard SOULAGE, první místopředseda regionální rady Rhône-Alpes (FR/SES)

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

A) *Transevropské sítě*

Obecně

1. nejprve připomíná důležitost transevropských dopravních sítí (TEN-T), které významným způsobem přispívají k lisabonským cílům. Jejich smyslem je posilovat územní soudržnost a konkurenceschopnost regionů tím, že usnadňují výměnu zboží a osob. Evropané žijící v regionech pocítí dopady transevropských dopravních sítí v každodenním životě, čímž jistě získá Evropské unie na legitimitě;

Ke zprávám koordinátorů

2. si přeje poděkovat zejména koordinátorům za jejich efektivní práci vykonanou pro rychlejší realizaci prioritních projektů transevropských dopravních sítí, která rovněž potvrzuje prospěšnost jejich úkolu;

3. oceňuje, že tato práce a úsilí Komise o ní informovat podstatně vylepšují transparentnost těchto projektů a jejich provádění, a přeje si tedy, aby tento dialog mezi Výborem regionů a Komisí aktivně pokračoval vzhledem k tomu, že mnoho regionů má přímý zájem o tyto investice na svém území;

4. přihlíží především k silným stránkám činnosti koordinátorů, jež umožnily:

- zvýšit povědomí o projektech a jejich skutečném stavu realizace, což musí umožnit objasnit volbu při rozdělování rozpočtu TEN-T,
- skutečně zlepšit koordinaci mezi jednotlivými subjekty zejména v rámci přeshraničních úseků, které jsou považovány za nejchoulostivější, a tudíž i zvýšit účinnost procesu studie a definice projektů, zvláště pokud neexistovala formální mezinárodní struktura (například mezi Slovinskem a Itálií),
- přidělit každý projekt určité osobě, což může v případě přeshraničních projektů usnadnit většinou složitý průběh mezivládních konferencí a zvýšit váhu a nezávislost EU při

podpoře či zákazu určitého projektu (například případ paní de Palacio pro spojení Lyon – Turín);

5. konstatuje, že tato činnost rovněž umožnila usnadnit koordinaci mezi ministerstvy stejné země spadajícími pod dohled externího pozorovatele;

6. se připojuje k názoru Komise ohledně potřeby poskytnout dostatečnou podporu (kritické množství často odhadované koordinátory do maximální výše stanovené nařízením) přeshraničním projektům, aby byly odblokovány a byl tak vytvořen co největší pákový efekt, jakož i multiplikační efekt pro vnitrostátní přístupy;

7. poukazuje na zásadní otázku interoperability, jež z velké části podmiňuje ekonomické zhodnocení investic, a zdůrazňuje především volbu zaměřit se na šest prioritních koridorů pro nákladní dopravu při zavádění systému ERTMS, což usnadní správné využití a přitažlivost investic do nové infrastruktury na těchto osách;

8. zdůrazňuje také klíčovou úlohu, kterou mohou koordinátoři mít pro dosažení dohody mezi členskými státy o shodných parametrech jednotlivých národních větví každé osy TEN-T; Výbor regionů proto vyzývá Komisi, aby za účelem podpory výše uvedeného ustanovila tuto dohodu předpokladem pro finanční podporu EU;

9. jako většina zpravodajů zdůrazňuje, že je nezbytné, aby státy učinily opatření pro co největší zhodnocení těchto investic: přechod k jiným druhům dopravy, řádné řízení priorit, pokud jde o využívání infrastruktur, optimalizace časového plánu investic na určité ose;

10. navrhuje, aby se koordinátoři taktéž zapojili do výměn informací týkajících se různých projektů s cílem zajistit soudržnost postupů nebo alespoň výměnu úvah a osvědčených postupů v oblasti studií, přípravy a financování projektů. Evropská komise by rovněž mohla propojit různé místní a regionální subjekty, jichž se prioritní projekty TEN-T týkají, zejména prostřednictvím každoročního fóra. Výbor regionů ostatně prokázal svůj zájem a ochotu spolupracovat v tomto ohledu s Komisí;

11. si přeje, aby vzhledem k dosavadním pozitivním zkušenostem současně s tímto rozšířením úkolu již pověřených koordinátorů byli případně jmenováni další koordinátoři pro prioritní projekty financované Unií v oblasti dopravy nebo v oblastech, které potřebují silný, často politický podnět, aby překonaly obtíže ve fázi plánování a stavby, a dále pro prioritní projekty. Výbor regionů nicméně poukazuje na to, že koordinátoři byli zatím jmenováni pouze pro šest projektů, jež jsou v pokročilých fázích přípravy, zatímco ostatní prioritní osy potřebují tuto podporu více, když do přípravy zapojují více členských států (např. projekt č. 22 zahrnující osm členských států);

12. konstatuje, že jednotlivé zprávy koordinátorů pocházející již z července 2006 určují fáze realizace potřebné a naléhavé pro věrohodnost projektů a stanovují závazky, které musí učinit členské státy pro optimalizaci hlavní investice, a tudíž;

13. si přeje, aby byla provedena bilance skutečné realizace těchto fází a těchto závazků k dnešnímu dni, a byla tak vyjasněna další rozhodnutí, pokud jde o přidělování prostředků pro TEN-T na období 2007–2013. Analýzy a doporučení koordinátorů by měly být při rozhodování o přidělování podpory, zejména z víceletého programu TEN, rozhodujícím způsobem zohledněny;

14. shledává, že nejistota týkající se financování Společenství po roce 2013 by mohla zbrzdit projekty, které by nebyly nákladné v současném rozpočtovém období, a žádá tedy, aby byly navrženy mechanismy, jež by mohly tuto nevýhodu snížit;

15. co se týče prioritních projektů podporovaných koordinátory, Komise má přesnější, podrobnější a ucelenější informace o stavu jejich přípravy. To nesmí bránit rovnému přístupu k vyřizování projektů;

16. lituje však, že nebyla provedena křížová analýza těchto projektů, jejich stupně realizace a vzájemné součinnosti, a doporučuje, aby Komise v budoucnu prováděla analýzy na základě aktuálních a příslušných statistických údajů, které získá vhodnou formou od dotčených členských států. Ačkoli Komise podtrhuje nezbytnost optimální koordinace mezi projekty pro časově dobře rozvrženou realizaci sítě TEN-T, v tomto směru ještě nebyla provedena žádná analýza. Ta by mohla být uskutečněna v rámci řídicí skupiny TEN. Taková analýza by mohla představovat další prvek pro objasnění přidělování evropských finančních prostředků na období 2007–2013, které je příliš striktní;

K práci řídicí skupiny TEN

17. souhlasí s Komisí, že je prospěšné zajistit součinnost mezi projekty TEN na stejné ose, díky níž lze získat výhody jak na úrovni investic (snížení nákladů, menší dopad na území), tak i pokud jde o účinnost samotných projektů;

18. si s ohledem na zjištěné problémy při sladění velice odlišných projektů (například železniční tunel a vedení kabelů vysokého napětí) přeje, aby kromě uvedené příručky o osvědčených postupech byl tento cíl, tedy zajištění součinnosti, zohledněn i v úkolech koordinátorů;

19. opět lituje, že existuje zjevný nesoulad mezi prvořadým významem sítě TEN pro Unii, který byl znovu připomenut v tomto sdělení, mezi rozhodující úlohou, již může sehrát finanční pobídka Unie, a velice nízkým přiděleným rozpočtem, přestože je tento rozpočet zaměřen na přeshraniční úseky a místa s omezenou propustností, a z tohoto důvodu klade důraz na potřebnou součinnost mezi všemi dostupnými finančními zdroji na úrovni Unie. Evropská komise by také měla prozkoumat nové finanční zdroje, které by mohly v budoucnu existovat. V tomto ohledu se zdá být střednědobá revize směrnice o silniční eurozámce nezbytná pro zohlednění vnějších nákladů;

20. konstatuje, že dokončení třiceti prioritních os zpomalí zvyšování emisí CO₂ z dopravy pouze o 4 %, což je velice nízký výsledek, a přeje si tedy, aby v rámci stávající směrnice o silniční eurozámce byly zohledněny odpovídajícím způsobem externí náklady, aby byla stanovena opatření pro přechod k jiným druhům dopravy, především – ale ne výlučně – pouze v citlivějších regionech a oblastech, pro které by měla platit přísnější a různější opatření. K tomu může přispět využívání nových informačních technologií navržené ve sdělení, jakož i rozvoj inteligentních dopravních systémů, v nichž mají například asijské země náskok před Evropou;

21. podporuje požadovaný rozvoj partnerství veřejného a soukromého sektoru, zejména zajištěním lepší právní jistoty a rozvojem inovačních finančních nástrojů na úrovni Evropské investiční banky. Přesto je vhodné vždy uvést do souvislosti nesporné výhody těchto způsobů financování s původními dodatečnými náklady, které mohou přivodit, a upřesnit přenosy rizik;

22. zdůrazňuje, že pokud jsou výhody zavádění hospodářské soutěže uznány v oblasti telekomunikací, měly by tyto značné výhody být rovněž zjištěny v odvětví železniční dopravy. Jestliže je nereálné doufat, že soukromé financování investic do železniční dopravy bude stejně vysoké jako do telekomunikací, mělo by alespoň zavádění hospodářské soutěže v železniční dopravě umožnit lépe zhodnotit provedené veřejné investice;

23. žádá, aby pro investice TEN byla upřesněna a případně i zmírněna pravidla dekonsolidace (ve smyslu konvergenčních kritérií z Maastrichtu) půjček na tyto projekty. Tato otázka by se jistě měla týkat všech investic, jež jsou pro rozvoj Unie strategické;

B) *Prodloužení hlavních transevropských dopravních os*

Obecně

24. zdůrazňuje význam prodloužení dopravních os mimo Unii pro rozvoj výměny zboží a osob nejenom se sousedními zeměmi, ale i v celosvětovém měřítku;

25. dodává, že zlepšení spojení se sousedními zeměmi Unie rovněž posílí efektivnost velkých investic do sítě TEN-T;

26. uznává, že kontrolovaný rozvoj a integrace odvětví dopravy mezi EU a sousedními zeměmi plně přispívají k dosahování cílů lisabonské agendy prostřednictvím podpory obchodu a udržitelného růstu, jakož i sociální soudržnosti;

27. konstatuje, že tato prodloužení dopravních os jsou významnými faktory pro upevnění demokracie a hospodářství sousedních zemí a rovněž podporují evropskou politiku sousedství a šíření *acquis communautaire*, a usnadňují tak spolupráci na všech úrovních se sousedními zeměmi Unie či dokonce v některých případech připravují případnou budoucí integraci do EU;

Ke zprávě skupiny na vysoké úrovni

28. klade především důraz na vysokou kvalitu zprávy skupiny na vysoké úrovni, které předsedala paní Loyola de Palacio, jejíž památku uctil;

29. ocenil konzultační proces, jenž umožnil uznat a obohatit práci skupiny na vysoké úrovni;

30. přeje si, aby se tato velice bohatá a podrobná zpráva stala základem přesné definice opatření, která by měla být v krátkodobé a střednědobé perspektivě uskutečněna;

31. vyzdvihuje relevanci stanovených nadnárodních os:

— pět nadnárodních os pokrývá všechna potřebná spojení v návaznosti na prioritní osy TEN-T, jež seskupují do velkých sektorů,

— námořní dálnice, základní prvek současného rozvoje světového obchodu, jsou zohledněny jako samostatná osa,

— konstatuje, že možné způsoby zlepšení jsou velice podobné způsobům, které jsou v Unii stanoveny pro budování TEN-T:

— lepší koordinace mezi státy na stejné ose,

— odstraňování všech typů míst s malou průjezdností,

— zlepšení interoperability,

— výměna osvědčených postupů;

32. při této příležitosti vítá iniciativu Komise týkající se zahájení přezkumu pro určení a odstranění míst s malou průjezdností v logistice nákladní dopravy;

33. shledává, že zpráva nabízí pevné termíny, které nejsou zahrnuty do sdělení týkajícího se přezkumu a aktualizace hlavních os a projektů, jakož i horizontálních opatření do roku 2010 se střednědobým přezkumem v roce 2008;

K samému sdělení Komise

34. schvaluje doporučení Radě a Parlamentu, aby přijaly návrh na revizi koncepce celoevropských koridorů a oblastí (PEC) podle bodů zprávy;

35. lituje však, že ačkoli jsou osy označeny jako multimodální, nebyl uveden žádný obecný směr pokud jde o druhy dopravy, které by měly být upřednostňovány, s výjimkou námořních dálnic, jejichž relevanci Výbor regionů zdůrazňuje; takový obecný směr by především poskytoval možnost podporovat přechod k jiným druhům dopravy, které jsou šetrnější k životnímu prostředí;

36. při této příležitosti připomíná důležité prvky svého stanoviska ze 14. února 2007 k přezkumu Bílé knihy o dopravě v polovině období:

— rozšíření sítě TEN-T do sousedních zemí je jedním z nejdůležitějších cílů evropské dopravní politiky, dokončení TEN-T v EU-27 však musí být pro EU přednější;

— jedním z cílů evropské dopravní politiky musí být „snížování dopadů dopravy na životní prostředí včetně naplňování Kjótského protokolu o emisích CO₂“ (odstavec 1.4);

— „na prvním místě je nutno zajistit větší rovnováhu ve využívání různých druhů pozemní dopravy“ a „vyvinout strategie ve prospěch intermodality a multimodality“ (odstavec 2.1);

37. s ohledem na obavy vyjádřené během veřejných konzultací si tedy přeje, aby byly skutečně zdůrazněny environmentální aspekty a byla stanovena zásada výběru druhu dopravy, jenž bude odpovídat závazkům Kjótského protokolu a cílům udržitelného rozvoje;

38. zdůrazňuje význam a naléhavost horizontálních opatření pro podporu interoperability, která jsou uvedena ve sdělení, jež rovněž podrobně popisuje zásady pro stanovení akčních plánů;

39. schvaluje navrhovaný institucionální rámec, který se zakládá na třech úrovních:

- vzájemně koordinovaných regionálních řídicích skupinách,
- schůzkách ministrů, na nichž se přijímají strategická rozhodnutí,
- sekretariátu, který poskytuje administrativní a technickou podporu;

a požaduje dále, aby v budoucnu:

- sekretariát financovaly dotčené země a Evropská komise společně a aby byla zajištěna kvalita a kontinuita jeho práce,
- za druhé, aby byl sekretariát zahrnut v ranné fázi do rozhodování o přidělování podpor pro projekty;

40. lituje, že ve sdělení nebyla lépe stanovena opatření týkající se jak investic, tak provádění institucionálních návrhů;

41. z tohoto důvodu si přeje, aby byly velice rychle zahájeny rozhovory, označené jako informativní, se sousedními zeměmi a zároveň byly zavedeny regionální řídicí skupiny, jejichž cílem bude stanovit opatření, která by měla být v krátkodobé a střednědobé perspektivě uskutečněna;

42. žádá, aby již od počátku tohoto přístupu byly potvrzeny finanční závazky upřesněné ve zprávě skupiny na vysoké úrovni, o nichž se však sdělení nezmiňuje;

43. rovněž požaduje, aby se příslušné místní a regionální samosprávy dostatečně zapojily do stanovení a provádění opatření s cílem dospět ke vhodné součinnosti pokud jde o místní rozvoj jak na hospodářské úrovni, tak i ohledně územního plánování.

V Bruselu dne 10. října 2007

předseda

Výboru regionů

Michel DELEBARRE

Stanovisko Výboru regionů k tématu – Budoucnost evropských letišť

(2007/C 305/03)

VÝBOR REGIONŮ

předkládá tato doporučení:

- Určitá regulace je nezbytná. Měla by však být mírná, aby zasahovala pouze v případě, kdy vnitrostátní nařízení zjevně nefungují (zásada subsidiarity). Klíčovými prvky by měla být transparentnost konzultačního procesu a evropský odvolací proces;
- Hranice 1 mil. cestujících se zdá být libovolně stanovená a pravděpodobně nepotřebná, jelikož směrnice pokryje 150 letišť, přičemž mnoho z nich jsou malá regionální letiště, jež se nebudou schopna vypořádat s byrokracií. Směrnice by se proto měla vztahovat pouze na ta letiště, která mají více než 1 % z celkového trhu EU v oblasti osobní letecké dopravy;
- Národní nezávislé regulační orgány by rovněž měly mít pravomoc udělovat výjimky, aby bylo možné zahrnout letiště, která nedosahují této hranice, jestliže převládá názor, že mají významnou tržní sílu. Všechny tržní testy, které mají být provedeny národními leteckými úřady, jsou předmětem zkoumání Evropské komise, aby bylo zajištěno jednotné zacházení v Evropě (článek 1.2, KOM(2006) 820 by proto měl být změněn);
- Směrnice by měla být neutrální, pokud jde o zásadu samostatného financování („single-till“);
- Přístupnost letiště za použití různých nových možností je základním prvkem „kapacity“ a plnějšího využití stávající kapacity na regionálních letištích;
- Regionální letiště jsou velmi důležitá pro prosperitu regionů a mohou hrát důležitou roli při zmírňování přetíženosti velkých letišť. Regionální letiště však mohou zaměřit svoji činnost na všeobecné letectví a nabídnout řadu potenciálních služeb, které na velkých letištích budou mít výhledově méně prostoru kvůli zvyšování obchodní dopravy.

Odkaz

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných pravidlech pro provozování služeb letecké dopravy ve Společenství,

KOM(2006) 396 v konečném znění

Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Akční plán pro kapacitu, efektivitu a bezpečnost letišť v Evropě,

KOM(2006) 819 v konečném znění

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o letištních poplatcích,

KOM(2006) 820 v konečném znění

Zpráva Komise o uplatňování směrnice Rady 96/67/ES ze dne 15. října 1996,

KOM(2006) 821 v konečném znění

Zpravodaj: pan Gordon KEYMER, člen rady okresu Tandridge, (UK/ELS)

I. Politická doporučení**I. Potřeba regulace**

1. Určitá regulace je nezbytná. Měla by však být mírná, aby zasahovala pouze v případě, kdy vnitrostátní nařízení zjevně nefungují (zásada subsidiarity). Klíčovými prvky by měla být transparentnost konzultačního procesu a evropský odvolací proces.

II. Letištní poplatky

2. Hranice 1 mil. cestujících se zdá být libovolně stanovená a pravděpodobně nepotřebná, jelikož směrnice pokrývá 150 letišť, přičemž mnoho z nich jsou malá regionální letiště, jež nebudou schopna vypořádat se s byrokracií. Doporučuje se, aby národní letecké úřady prováděly tržní testy, které by mohly být předmětem zkoumání EU, aby bylo zajištěno jednotné zacházení v Evropě.

3. Směrnice se vztahuje pouze na ta letiště, jež mají více než 1 % z celkového trhu EU v oblasti osobní letecké dopravy.

4. Národní nezávislé regulační orgány mají pravomoc udělovat výjimky, buď z pozice úřadu na základě testů soutěžitosti trhu, anebo v případě těch letišť, která měla méně než 20 % podíl na svých národních trzích. Rovněž mají pravomoc zahrnout letiště, která nedosahují této hranice, jestliže převládá názor, že měla významnou tržní sílu.

5. Všechny tržní testy, které mají být provedeny národními leteckými úřady, jsou předmětem zkoumání Evropské komise, aby bylo zajištěno jednotné zacházení v Evropě.

6. Směrnice by měla být neutrální, pokud jde o zásadu samostatného financování („single-till“) (dvojitě financování („dual-till“) může fungovat dobře).

7. Letiště musí být schopna používat rozdílné poplatky, a to jednak aby povzbudila „domácí letecké společnosti“, a jednak aby umožnila rozvoj nízkonákladových terminálů v rámci letiště.

III. Regulační orgány

8. Národní regulační orgány musí být skutečně nezávislé, provozně i finančně.

IV. Kapacita

9. Evropa musí jednak zlepšit využití stávající kapacity, a jednak investovat do nové kapacity.

10. Neomezená přístupnost letiště za použití různých nových možností je základním prvkem „kapacity“ a plnějšiho využití stávající kapacity na regionálních letištích. Jedná se zejména o propojení letišť s městskými centry a vysokorychlostními železničními sítěmi a o hustší vysokorychlostní železniční síť, aby bylo možné snížit dopravu na krátké vzdálenosti a uvolnit kapacitu.

11. Všeobecné letectví hraje v rozšířené Evropě významnou roli, jelikož umožňuje rychlou a flexibilní dopravu z jednoho regionálního letiště do druhého. Proto by měla být zachována ustanovení všeobecného letectví.

V. Odbavovací služby

12. Směrnice z roku 1996 byla prospěšná, pokud jde o zvýšenou účinnost, nižší náklady a vytvořená pracovní místa. Lepší provádění stávající směrnice by bylo možné, avšak nový právní předpis není nutný.

VI. Dopady na plánování

13. VR uznává vzájemný vztah mezi regionálním propojením a růstem a domnívá se, že regionální letiště jsou velmi důležitá pro prosperitu regionů a mohou hrát důležitou roli při zmírňování přetížení velkých letišť. Regionální letiště však mohou zaměřit svoji činnost na všeobecné letectví a nabídnout možnou řadu služeb, které na velkých letištích budou mít výhledově méně prostoru kvůli zvyšování obchodní dopravy.

14. Regionální a místní orgány se musí různým způsobem zapojit do odvětví letectví, zejména v krátkodobějším horizontu a v dynamičtějším stylu.

15. Budoucí růst letišť musí být brán více v potaz při dlouhodobém místním a regionálním územním plánování (bydlení, dopravní sítě, plánování prodeje atd.).

II. Doporučení Výboru regionů

Doporučení 1

Návrh Komise k směrnici o letištních poplatcích [KOM(2006) 820]

Znění navržené Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. bod odůvodnění Hlavním úkolem a obchodní aktivitou letišť je zajistit odbavení letadel, od přistání po vzlet, stejně jako cestujících a nákladu, tak, aby letečtí dopravci mohli poskytovat své služby letecké dopravy. Pro tento účel letiště nabízejí řadu zařízení a služeb souvisejících s provozem letadel a odbavováním cestujících a nákladu a náklady na ně obecně pokrývají letištními poplatky.	1. bod odůvodnění Hlavním úkolem a obchodní aktivitou letišť je zajistit odbavení letadel, od přistání po vzlet, stejně jako cestujících a nákladu, tak, aby letečtí dopravci mohli poskytovat své služby letecké dopravy. Pro tento účel letiště nabízejí řadu zařízení a služeb souvisejících s provozem letadel a odbavováním cestujících a nákladu a náklady na ně obecně, <u>nikoli však nutně výlučně</u>, pokrývají letištními poplatky.

Odůvodnění

Směrnice by měla být neutrální, pokud jde o zásadu samostatného financování („single-till“) (dvojitě financování („dual-till“) může fungovat dobře).

Doporučení 2

Návrh Komise k směrnici o letištních poplatcích [KOM(2006) 820]

Znění navržené Komisí	Pozměňovací návrh VR
Článek 1.2 Tato směrnice se použije na jakékoli letiště nacházející se na území podléhajícím ustanovením Smlouvy a otevřeném pro obchodní dopravu, jehož roční objem provozu je vyšší než 1 milion cestujících nebo 25 000 tun nákladu.	Článek 1.2 Tato směrnice se použije na jakékoli letiště nacházející se na území podléhajícím ustanovením Smlouvy a otevřeném pro obchodní dopravu, jehož roční objem provozu je vyšší než 1 milion cestujících nebo 25 000 tun nákladu. <u>Tato směrnice se použije na jakékoli letiště nacházející se na území podléhajícím ustanovením Smlouvy a otevřeném pro obchodní dopravu, jehož roční objem provozu je vyšší než 1 % z celkového trhu EU s osobní leteckou dopravou.</u> <u>Národní nezávislé regulační orgány mají pravomoc udělovat výjimky, buď z pozice úřadu na základě testů soutěživosti trhu, anebo v případě těch letišť, která měla méně než 20 % podíl na svých národních trzích. Rovněž mají pravomoc zahrnout letiště, která nedosahují této hranice, jestliže převládá názor, že měla významnou tržní sílu.</u> <u>Všechny tržní testy, které mají být provedeny národními leteckými úřady, jsou předmětem zkoumání Evropské komise, aby bylo zajištěno jednotné zacházení v Evropě.</u>

Odůvodnění

Směrnice ve stávajícím návrhu bude regulovat více než 150 letišť, z nichž velká řada není vybavena pro byrokratickou zátěž, kterou předpokládá směrnice, a jejichž podíl na trhu si nevyžaduje jejich zahrnutí. Orientačně bude mít letiště patřící mezi dvacet největších v EU více než 10 milionů cestujících.

V Bruselu dne 10. října 2007

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE

Stanovisko Výboru regionů – Omezení celosvětové změny klimatu na dva stupně Celsia a začlenění letectví do systému obchodování s emisemi

(2007/C 305/04)

VÝBOR REGIONŮ

- vybízí Komisi, aby zvýšila své úsilí na nejvyšší politické úrovni a prosadila mezinárodní koalici proti změně klimatu, protože změnu klimatu lze řešit pouze zapojí-li se všechny (velké) země;
- je názoru, že členským státům, které mají pouze omezené možnosti výroby energie z obnovitelných zdrojů, by mělo být umožněno, aby dosáhly cílů v oblasti obnovitelné energie pomocí obchodování buď v rámci celounijního systému osvědčení „zelené energie“, anebo prostřednictvím dvoustranných smluv s jinými státy, jež mají větší zásobu obnovitelné energie. Cílem je snížení celkových nákladů na splnění cílů pro obnovitelnou energii;
- doporučuje, aby kromě využití evropských strukturálních fondů byly za účelem snížení emisí skleníkových plynů stanoveny další zdroje a opatření jako užitečný prostředek podpory politiky adaptace a opatření zaměřených na zmírnění následků, jako například úspory energie a obnovitelné energie. To by zvýšilo podporu evropské politiky v oblasti klimatu;
- zdůrazňuje důležitost regionální flexibility při dosahování cílů v oblasti účinnosti a obnovitelných energií vzhledem k tomu, že regionální flexibilita snižuje celkové náklady politiky v oblasti klimatu. Tyto cíle by však měly být na úrovni EU povinné;
- souhlasí s Komisí, že letectví by mělo být zahrnuto do ETS, protože toto odvětví je rychle rostoucím zdrojem emisí skleníkových plynů, a vybízí Komisi, aby vzala v úvahu všechny dopady, které má toto odvětví na změnu klimatu;
- podpoří rozvoj stálé sítě ambiciózních místních a regionálních orgánů, jež chtějí posílit výměnu informací a vytvořit místo pro rozvíjení nových nápadů, jak hospodárně snížit emise skleníkových plynů.

Odkazy

Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Omezení celosvětové změny klimatu na dva stupně Celsia – Postup do roku 2020 a na další období

KOM(2007) 2

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o změně směrnice 2003/87/ES tak, aby se činnosti v oblasti letectví začlenily do systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství

KOM(2006) 818 v konečném znění – 2006/0304 (COD)

Zpravodajka: paní Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK, členka výkonné rady provincie Jižní Holandsko (NL/ALDE)

Politická doporučení**VÝBOR REGIONŮ**

1. považuje zdravé životní prostředí za základní předpoklad lidské činnosti, a proto se domnívá, že ochrana životního prostředí je životně důležitá pro duševní i fyzickou pohodu lidí;

2. domnívá se, že dobře navržená politika životního prostředí a klimatu v každém případě přispívá k hospodářskému rozvoji;

Co se týče posouzení hrozby, kterou představuje změna klimatu

3. je názoru, že hrozba pokročilé změny klimatu, kterou způsobují emise skleníkových plynů, je naléhavým problémem, jímž by se měla velmi důsledně zabývat především současná generace;

4. souhlasí s hodnocením, že změna klimatu bude mít významný dopad na duševní i fyzickou pohodu lidí, například oběti stresu z horka, zdravotní problémy, poškození biologické rozmanitosti, snížení výnosnosti zemědělství v některých oblastech, snížení příležitostí cestovního ruchu, ale i škody způsobené vyšší hladinou moří a extrémními povětrnostními podmínkami, které mohou vyvolat masivní migraci z environmentálních důvodů směřující do nejbližších rozvinutých regionů;

5. domnívá se, že politika v oblasti klimatu přinese i řadu pozitivních vedlejších účinků, protože také zlepší kvalitu ovzduší (díky nižším emisím SO₂, částic PM a NO_x), zabezpečení dodávek energie (díky snížené závislosti na dovozech fosilních paliv) a úrodnost půdy (díky nižším ztrátám organické hmoty);

6. zcela souhlasí s Komisí, že náklady vynaložené na politická opatření vedoucí k omezení změny klimatu budou významně nižší než očekávané náklady spojené se změnou klimatu a že politika v oblasti klimatu je proto velmi účinná;

7. podporuje vyjádření v Kjótském protokolu o významu zemědělské půdy jako úložiště uhlíku. Zvýšení obsahu organického uhlíku a ukládání organické hmoty v půdě tedy významně přispívá ke zlepšení bilance CO₂ příslušných zemí. Obhospoda-

rováním půdy zaměřeným na její ochranu lze snížit také uvolňování jiných plynů důležitých z hlediska klimatu, např. oxidu dusného, metanu a jiných. Přitom se nejedná pouze o zachování úložní kapacity, ale především také o její využití. V současné době musí půda plnit funkci úložiště uhlíku, aby – vedle jiných výhod, jako je zvýšení úrodnosti půdy a lepší retenční kapacita půdy – pozitivně ovlivnila bilanci CO₂. Hospodaření s humusem jako součást obhospodařování půdy a regionální recirkulace organické hmoty prostřednictvím kompostu a posklizňových zbytků jsou důležité cíle při zlepšování bilance CO₂;

Co se týče mezinárodního rozměru politiky v oblasti klimatu

8. vybízí Komisi, aby zvýšila své úsilí na nejvyšší politické úrovni a prosadila mezinárodní koalici proti změně klimatu, protože změnu klimatu lze řešit pouze zapojí-li se všechny (velké) země;

9. vyzývá Komisi, aby vypracovala časový harmonogram pro významné iniciativy k řešení změny klimatu a jasnou strategii pro zapojení orgánů místní a regionální samosprávy, které by měly být dokončeny před zahájením summitu OSN o změně klimatu v Kodani v roce 2009;

Co se týče regionálního rozměru změny klimatu i politiky v oblasti klimatu

10. uznává, že citlivost evropských regionů na změnu klimatu se značně liší, zejména kvůli rozdílným přírodním podmínkám a hustotě zalidnění;

11. uznává také, že dostupnost hospodárných možností snižování emisí skleníkových plynů se v jednotlivých regionech značně liší, zejména kvůli rozdílným přírodním podmínkám a struktuře hospodářství;

12. proto lituje, že Komise nevěnuje větší pozornost regionálnímu rozdělení jak nákladů v případě nečinnosti, tak přínosů opatření, a vybízí ji, aby provedla podrobnou analýzu regionálního rozměru nákladů a přínosů změny klimatu a politiky v oblasti klimatu;

13. doporučuje, aby kromě využití evropských strukturálních fondů byly za účelem snížení emisí skleníkových plynů stanoveny další zdroje a opatření jako užitečný prostředek podpory politiky adaptace a opatření zaměřených na zmírnění následků, jako například úspory energie a obnovitelné energie. To by zvýšilo podporu evropské politiky v oblasti klimatu;

14. žádá Komisi, aby v přezkumu rozpočtu v polovině období v roce 2008 vyčlenila více finančních prostředků na opatření ke zmírnění následků, protože stanovených ambiciózních cílů v oblasti klimatu lze dosáhnout pouze bude-li k dispozici více peněz z veřejných zdrojů;

Co se týče cílů politiky v oblasti klimatu

15. souhlasí s Evropskou komisí, Evropskou radou a Evropským parlamentem, že by Evropská unie měla sledovat vysoké jednostranné cíle, protože je zapotřebí vedení při vytváření celosvětové koalice pro boj proti změně klimatu. Proto vítá cíl snížení emisí skleníkových plynů v Evropské unii do roku 2020, nezávisle na politice v ostatních regionech, o nejméně 20 % ve srovnání s rokem 1990;

16. vybízí Komisi, aby také formulovala střednědobé cíle pro emise CO₂, například pro roky 2013 nebo 2015, a tak urychlila provádění opatření ke zmírnění následků a napomohla analýze a kontrole;

17. podporuje cíle zlepšení energetické účinnosti o nejméně 20 % a zvýšení podílu obnovitelných energií na nejméně 20 % do roku 2020. Tyto cíle se mohou ukázat jako účinné nástroje při snaze dosáhnout celkového cíle snížení emisí. Těchto cílů nelze dosáhnout pouze prostřednictvím nového technologického vývoje, tyto cíle vyžadují také postupnou změnu myšlení jak výrobců (např. v podobě energeticky účinného a zároveň spotřebitelsky atraktivního provedení), tak spotřebitelů;

18. zdůrazňuje důležitost regionální flexibility při dosahování cílů v oblasti účinnosti a obnovitelných energií vzhledem k tomu, že regionální flexibilita snižuje celkové náklady politiky v oblasti klimatu. Tyto cíle by však měly být na úrovni EU povinné;

Co se týče obchodování s emisemi jako nástroje politiky v oblasti klimatu

19. souhlasí s Komisí, že evropský systém obchodování s emisemi (ETS) by měl mít hlavní roli, protože jde o potenciálně hospodárný nástroj na zmírnění následků emisí skleníkových plynů;

20. vybízí Komisi, aby účinně spravovala počet přidělených povolenek, protože ETS bude účinně fungovat, pouze bude-li limit (tj. celková úroveň emisních povolenek) podstatně nižší než úroveň emisí skleníkových plynů;

21. zdůrazňuje, že celkový počet povolenek přidělených v rámci ETS by měl být snížen v souladu s emisními cíli stanovenými Komisí pro rok 2020, aby se v souvislosti se snížením emisí předešlo přílišnému zatížení sektorů, které se neúčastní ETS, jako jsou například domácnosti a jiní drobní spotřebitelé energie;

22. souhlasí s částečnou dražbou povolenek, zejména pro chráněná odvětví, protože to více podpoří snižování emisí, a tak zároveň zlepší účinnost ETS. Tento přístup je také více v souladu se zásadou „znečišťovatel platí“. Zároveň by to pro zúčastněné podniky byla menší ekonomická zátěž, než kdyby byly vydraženy všechny povolenky;

23. je názoru, že dražbu a bezplatné přidělení (podle směrného čísla) zbývajících (hlavní) části emisních povolenek lze ponechat členským státům za předpokladu, že postupy přidělování budou harmonizovány v rámci EU, aby se zamezilo narušení hospodářské soutěže mezi členskými státy a zvýšila se účinnost tohoto systému; v budoucím systému obchodování s emisemi by se pro zvláštní hospodářská odvětví se srovnatelnými evropskými směrnými čísly mohlo – mimo cíl snížit emise na úrovni příslušného státu – zvážit přidělení, resp. stanovení cíle na úrovni Společenství, přičemž všem subjektům trhu by bylo přiděleno stejné množství povolenek na výrobní jednotku;

24. žádá Komisi, aby zvážila, zda bude nutné použít vhodné prostředky, například ze strukturálních fondů, k odškodnění nejvzdálenějších regionů, pokud budou poměrně značně postiženy začleněním letectví do ETS;

25. vítá všechny snahy o harmonizaci ETS se srovnatelnými přístupy ve třetích zemích. Vhodnými opatřeními, např. v podobě vyrovnávacího poplatku, by se mělo zabránit narušení hospodářské soutěže ve prospěch výrobců ze států, kde neexistuje srovnatelný systém obchodování s emisemi;

26. vítá návrh na rozšíření ETS na další plyny a odvětví, protože to zvýší jak efektivitu, tak účinnost systému;

27. vybízí Komisi, aby pečlivě zvážila možnost zpřístupnění ETS malým, ale energeticky náročným producentům emisí, jelikož by to pravděpodobně snížilo jejich náklady na snižování;

28. souhlasí s Komisí, že letectví by mělo být zahrnuto do ETS, protože toto odvětví je rychle rostoucím zdrojem emisí skleníkových plynů, a vybízí Komisi, aby vzala v úvahu všechny dopady, které má toto odvětví na změnu klimatu;

29. žádá Komisi, aby zohlednila zvláštní charakteristiky odvětví letectví při přidělování povolenek, zejména aby se zabývala skutečností, že emise v odvětví letectví (jak uhlíkové, tak vodní) mají na změnu klimatu větší dopad, než činnosti probíhající na zemi;

30. důrazně nesouhlasí s navrženou výjimkou pro vládní lety, protože vlády by měly jít příkladem, aby zvýšily veřejnou podporu této politiky;

31. domnívá se, že zachycování a ukládání uhlíku (CCS) by mělo být zahrnuto do ETS pouze za přísných požadavků na monitorování a bezpečnost. Předtím je však třeba na demonstračních zařízeních prokázat, do jaké míry, resp. za jakých nákladů mohou tyto technologie přispět k zamezení emisí skleníkových plynů;

Co se týče dalších nástrojů politiky v oblasti klimatu

32. vybízí Komisi, aby vyvinula systém, s jehož pomocí budou moci členské státy a regiony hospodárně splnit cíle v oblasti obnovitelných energií a energetické účinnosti;

33. je názoru, že členskými státy, které mají pouze omezené možnosti výroby energie z obnovitelných zdrojů, by mělo být umožněno, aby dosáhly cílů v oblasti obnovitelné energie pomocí obchodování buď v rámci celounijního systému osvědčení „zelené energie“, anebo prostřednictvím dvoustranných smluv s jinými státy, jež mají větší zásobu obnovitelné energie. Cílem je snížení celkových nákladů na splnění cílů pro obnovitelnou energii;

34. žádá Komisi, aby stanovila cíle pro úhrnnou energetickou účinnost (tj. energetická náročnost celého hospodářství) a přitom zohlednila regionální rozdíly v odvětvové struktuře. Členské státy a regiony by tak při dosahování tohoto cíle byly flexibilní, neboť by mohly využít širší paletu opatření, včetně opatření zaměřených na spotřebu energie přístrojů a odvětvovou strukturu (regionálního) hospodářství;

35. vítá záměr Evropské komise snížit průměrné emise nových osobních automobilů zakoupených v EU od roku 2012 na 120 g CO₂/km a vyzývá Komisi, aby dělala co nejvíce, například podporou výzkumu v této oblasti, aby mohlo být do roku 2020 dosaženo hodnoty 95 g CO₂/km;

36. žádá Komisi, aby při vytváření nových nástrojů politiky pečlivě zvažila zásadu subsidiarity. Regionální a místní orgány mají vhodnou pozici k tomu, aby přijímaly účinná opatření v oblasti veřejné dopravy, dopravní infrastruktury, energetické infrastruktury, politiky územního rozvoje, opatření pro energetickou účinnost a opatření v oblasti komunikace zaměřených na veřejnost;

Co se týče role místních a regionálních orgánů v evropské politice v oblasti klimatu

37. je přesvědčen, že opatření na regionální a místní úrovni jsou pro účinnou evropskou politiku v oblasti klimatu nepostradatelná;

38. domnívá se, že místní a regionální orgány také budou hrát důležitou úlohu při přizpůsobování se změně klimatu. VR na toto téma řádně vypracuje stanovisko;

39. konstatuje, že regionální a místní orgány již mnoha způsoby přispívají k evropské politice v oblasti klimatu, například:

- a. komunikací s veřejností, například ve školách, o tom, že je nezbytné učinit kroky směřující k zamezení další změny klimatu;
- b. otázky v oblasti klimatu a energetiky se stávají hnací silou pro územní plánování;
- c. podporou investic do infrastruktur pro biomasu a čerpacích stanic pro biopaliva;
- d. povzbuzením investic do tepelných infrastruktur, jež spojují nabídku tepla (zbytkové teplo, geotermální teplo, akumulace chladu a tepla v půdě) s poptávkou;
- e. posílením změny druhu dopravy například prostřednictvím politiky územního rozvoje;
- f. podporou regionální veřejné dopravy, například spojují příměstské železnice;
- g. plánováním a budováním více stezek pro pěší a dalších dopravních cest pro bezmotorový provoz;
- h. podporou čistých technologií ve veřejné dopravě prostřednictvím ekologických veřejných zakázek;
- i. zjednodušením řízení o povolení projektů pro obnovitelné energie;
- j. zvýšením úpravy energetické účinnosti místními a regionálními orgány pomocí vytváření odborných center;
- k. zakládáním mezinárodních partnerství s cílem rozšířit mezinárodní koalici boje proti změně klimatu a přesunout energeticky úsporné technologie do méně rozvinutých zemí;
- l. podporou výzkumu a rozvoje technologií prostřednictvím vytváření regionálních „energetických údolí“;
- m. propojováním cílů v oblasti energetické účinnosti nebo obnovitelných energií s regionálními cíli, jako například zaměstnaností, inovacemi, sociální politikou;
- n. stanovením ambiciózních cílů, jako jsou například akční plány pro snížení místních a regionálních emisí a tzv. „klimaticky neutrální oblasti“ nebo „klimaticky neutrální veřejná doprava a budovy“;
- o. využitím veřejných zakázek jako nástroje ke snížení spotřeby energie a zvýšení energetické účinnosti zboží i služeb;

- p. povzbuzením zpracování organické hmoty a surovinám na regionální a místní úrovni, jelikož snížení četnosti přepravy přispívá k rovnováze CO₂;
40. převeze na sebe odpovědnost tím, že bude důrazně podporovat zavádění podobných opatření na regionální a místní úrovni prostřednictvím tří druhů činností:
- a. zlepšením šíření znalostí o hospodárných opatřeních v oblasti klimatu;
 - b. podporou spolupráce mezi regiony EU;
 - c. podporou spolupráce mezi regiony EU a regiony v ostatních částech světa, jako například v USA, Číně a Indii, a to částečně zesílením již existující spolupráce mezi těmito regiony;

41. žádá Komisi, aby zorganizovala konferenci o regionální a místní politice v oblasti klimatu, aby se tak mezi evropskými regiony šířily osvědčené postupy a diskutovalo se o tom, jak může Komise účinně podpořit regionální a místní politiky v oblasti klimatu;

42. podpoří rozvoj stálé sítě ambiciózních místních a regionálních orgánů, jež chtějí posílit výměnu informací a vytvořit místo pro rozvíjení nových nápadů, jak hospodárně snížit emise skleníkových plynů;

43. nabízí, že se bude aktivně účastnit dalšího postupu vytváření evropské politiky v oblasti klimatu.

V Bruselu dne 10 října 2007

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE

Stanovisko Výboru regionů – Místní a regionální správa na Ukrajině a rozvoj spolupráce mezi EU a Ukrajinou

(2007/C 305/05)

VÝBOR REGIONŮ

- poznamenává, že po událostech vedoucích k „Oranžové revoluci“ koncem roku 2004 nastoupila Ukrajina cestu ambiciózních reforem umožňujících pevné zakořenění demokracie a tržního hospodářství v této zemi a přiblížení Ukrajiny Evropské unii; zaznamenává však, že tyto reformy jsou stále ještě v křehkém stádiu vývoje;
- vítá zahájení jednání Evropské unie s Ukrajinou v březnu 2007 o nové rozšířené dohodě;
- se zájmem očekává realizaci další fáze plánu reforem ukrajinské správy se zvláštním zaměřením na pravomoci místních a regionálních samospráv, fiskální decentralizaci a územní reformu;
- vítá navrhované zřízení institucionální základny umožňující konzultace subjektů občanské společnosti Evropské unie a Ukrajiny v kontextu pokračujících jednání o nové rozšířené dohodě; lituje však, že dosud nebyla přijata opatření, která by zajistila stejnou možnost konzultací v případě subjektů přeshraniční a regionální spolupráce, a vyzývá proto Evropskou komisi ke zřízení obdobné institucionální platformy, výboru zástupců místních a regionálních samospráv;
- doporučuje, že by s praktickou pomocí Evropské komise a v souladu s Dohodou o partnerství a spolupráci, kterou podepsala EU s Ukrajinou, mohl ve spolupráci s místními a regionálními samosprávami na Ukrajině a v členských státech EU vytvořit návrh rámcové dohody. Tato dohoda by mohla být základem spolupráce mezi místními a regionálními samosprávami v členských státech EU a jejich protějšky na Ukrajině;
- připomíná, že přidělené prostředky na přeshraniční spolupráci na východní hranici Evropské unie představují pouze 5 % ENSP; zastává názor, že přidělené prostředky pro celý ENSP jsou nedostatečné, a požaduje, aby nejméně 10 % fondů ENSP bylo určeno na podporu programů přeshraniční spolupráce.

Zpravodaj: pan István SÉRTŐ-RADICS (HU/ALDE), starosta města Uszka, místopředseda komise RELEX

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

Strategie a hlavní výzvy pro vztahy mezi EU a Ukrajinou

1. by si přál, aby toto stanovisko z vlastní iniciativy přispělo k posílení demokracie na Ukrajině na místní i regionální úrovni a také podpořilo konkrétní snahy a dodalo k nim podněty v souvislosti s již probíhajícím strategickým partnerstvím a akčním plánem sousedství EU-Ukrajina v rámci nové evropské politiky sousedství (EPS). Toto stanovisko z vlastní iniciativy by se proto mělo více soustředit na příležitosti k řešení společných problémů pomocí intenzivnější přeshraniční a regionální spolupráce mezi regionálními a místními samosprávami v EU a na Ukrajině;

2. zastává názor, že EU má velký strategický zájem na politické stabilitě a hospodářském rozvoji Ukrajiny, důvod pro užší vztahy mezi těmito dvěma celky však ještě nabyt na významu po rozšíření a přistoupení dvou nových států, které mají s Ukrajinou pozemní nebo námořní hranici. Obrovský rozvoj Ukrajiny podpoří jistě to, že tato země posiluje své postavení prosperujícího trhu pro vývoz a investice EU i stabilního, předvídatelného a spolupracujícího partnera pro mír a bezpečnost v Evropě. Všechny tyto faktory mají zásadní vliv na stabilitu, bezpečnost a prosperitu v EU;

3. připomíná, že Ukrajina se v současné době zabývá reformou samosprávy, takže by praktické příklady a modely z členských států EU byly jistě vítány. Dalším důležitým krokem však je zjistit, jak důsledně a jak transparentně jsou právní předpisy prováděny. To se týká institucionálního budování kapacit, které je nutné pro zajištění rozvoje demokracie i řádné správy a pro respektování evropských zásad subsidiarity, blízkosti a partnerství. Všechny tyto koncepce jsou rozhodující pro udržitelný hospodářský růst, který je cílem nejen na Ukrajině, ale i v EU;

4. připomíná, že se značným prodlužováním společné hranice s EU se Ukrajina společně s dalšími novými nezávislými státy bývalého Sovětského svazu stane ještě prominentnějším a strategičtějším sousedem EU a že EU potřebuje rozvinout s Ukrajinou, svým druhým největším sousedem, dobré a vyvážené vztahy, proto by měla v této zemi podporovat řádnou správu a demokracii nejen na národní úrovni, ale také na regionální a místní úrovni. Měly by se učinit praktické a konkrétní kroky, jejichž cílem by bylo zaměřit se na dynamické změny a nové výzvy, které kladé dvanáct nových členských států EU (deset a dva) a které mají značný význam pro vztah EU a Ukrajiny;

5. zdůrazňuje, že dopad rozšíření EU se netýká jenom vztahů Ukrajiny se současnými členskými státy EU, ale také vztahu Ukrajiny s jinými novými nezávislými státy bývalého Sovětského svazu a Ruskem. Proto je třeba přehodnotit a zlepšit stav současných struktur a dalších sítí spolupráce v takové míře, aby nepůsobily obtíže, ale v první řadě umožnily konkrétnější pokrok

v oblasti demokratické stabilizace, skutečné decentralizace a územní soudržnosti. Dále je důležité poukázat na to, že se s přistoupením nových členských států výrazně změnila vyhlídka pro oblast u Černého moře. Tyto nové výzvy je třeba politicky a hospodářsky řešit;

6. konstatuje, že v minulosti EU pomáhala při rozvoji místní demokracie a efektivní místní správy v zemích střední a východní Evropy. Pomoc probíhala např. pomocí rámcového programu TACIS a rámcového programu partnerství. Koordinace programů však nebyla dostačující, a VR by proto rád podpořil účinnější přístup ke správě nových programů vnější pomoci EU, jakými jsou např. nový evropský nástroj sousedství a partnerství (ENSP) a nový investiční fond sousedství. Spojení mezi všemi starými a novými politikami a obzvláště mezi programy a finančními nástroji s nimi spojenými musí být vyjasněno z pohledu místních a regionálních samospráv;

7. připomíná, že EU velmi uznává partnerství mezi místními a regionálními samosprávami, které se ukázalo být užitečnou cestou ke zlepšení účinnosti správy a kontaktů mezi lidmi. VR by proto uvítal, kdyby takové partnerské programy pokračovaly a pokud možno se dále rozšiřovaly, aby se tak vyhovělo speciálním potřebám budování místních a regionálních institucí na Ukrajině a v této geografické oblasti. Místní a regionální demokracie je navíc klíčovým nástrojem pro další rozvoj demokratických institucí a budování kapacit na Ukrajině a měla by být znamením souladu se zásadami obsaženými v Evropské chartě místní samosprávy z 15. října 1985. Diskuse se proto musejí zúčastnit všechny zainteresované strany včetně místních a regionálních organizací i úřadů na nižší než celostátní úrovni;

8. domnívá se, že spolehlivé partnerství by se mělo opírat o strategii a praktický program založený na společných zájmech s cílem usilovat o dosažení stanovených politických cílů. Za tímto účelem je zapotřebí přijmout konkrétní praktická opatření, která budou s to reagovat na změny a nové výzvy ve vztazích mezi nedávno rozšířenou EU a Ukrajinou. Na místní a regionální úrovni je mimořádně důležité zajistit růst, neboť ten je základem budoucí prosperity; kromě toho je nutné přizpůsobit rozvoj různým úkolům místních a regionálních samospráv. Vzdělávání, ochrana životního prostředí, doprava, rozvoj obchodu založený na spolupráci veřejného a soukromého sektoru, sociální služby a zdravotní péče jsou hlavními aspekty regionálního rozvoje, které se mohou zasadit o růst na Ukrajině a vést k užší spolupráci mezi místními a regionálními samosprávami;

9. doporučuje, aby EU rovněž věnovala větší pozornost regionům, jež mají zvláštní potřebu růstu a rozvoje, aby např. použila evropský nástroj sousedství a partnerství na pomoc zaostávajícím regionům Ukrajiny postiženým hospodářskou krizí. Dále je důležité zaměřit se na přizpůsobení zásad evropské strukturální politiky a politiky soudržnosti místním podmínkám a zároveň zohlednit potřebu zlepšení životních podmínek, udržitelného rozvoje a posílení regionální konkurenceschopnosti;

10. připomíná, že má v úmyslu upřednostnit oblasti spadající do pravomoci místních a regionálních samospráv. Orgány na úrovni jednotlivých států nesou odpovědnost za otázky týkající se společnosti jako celku, zatímco místní a regionální samosprávy zaměřují svou činnost na oblasti důležité pro jednotlivé části společnosti a na oblasti spojené s každodenním životem občanů;

11. konstatuje, že prostřednictvím úzké spolupráce na úrovni jednotlivých projektů může EU pomoci zajistit, že reformy veřejné správy a služeb budou zavedeny rovnoměrně na národní, regionální a místní úrovni. Na úrovni projektů tak EU může pomoci zvýšit lidský kapitál pomocí rozvoje v rámci jednotlivých odvětví. I nadále musí EU v této oblasti rozvíjet osobní vztahy zejména ve formě partnerství navázaných v oblasti vzdělávání.

Vztahy mezi EU a Ukrajinou: nedávný vývoj

12. poznamenává, že po událostech vedoucích k „Oranžové revoluci“ koncem roku 2004 nastoupila Ukrajina cestu ambiciózních reforem umožňujících pevně zakořenění demokracie a tržního hospodářství v této zemi a přiblížení Ukrajiny Evropské unii; zaznamenává však, že tyto reformy jsou stále ještě v křehkém stádiu vývoje;

13. poznamenává, že cíle politik definované v dohodě o partnerství a spolupráci (DPS) z dubna 1998 a v akčním plánu EU-Ukrajina z února 2005 zůstávají významnou základnou rozvoje spolupráce mezi Evropskou unií a Ukrajinou. Tato dohoda stanoví rámec bilaterální spolupráce a ustavuje hlavní fóra a orgány s rozhodovací pravomocí s cílem zajistit, že se o oblastech společného zájmu bude jednat na všech úrovních, že se budou vyměňovat informace a řešit konflikty;

14. vítá zahájení jednání Evropské unie s Ukrajinou v březnu 2007 o nové rozšířené dohodě. Hlavním záměrem nové rozšířené dohody, odrážející strategický význam rozvoje vztahů mezi EU a Ukrajinou, je přiblížení Ukrajiny Evropské unii, rozšíření politické spolupráce, zvýšení obchodní výměny a investic a z toho vyplývající přínos pro hospodářský rozvoj a prosperitu Ukrajiny;

15. vítá navrhované zřízení institucionální základny umožňující konzultace subjektů občanské společnosti Evropské unie a Ukrajiny v kontextu pokračujících jednání o nové rozšířené dohodě; lituje však, že dosud nebyla přijata opatření, která by zajistila stejnou možnost konzultací v případě subjektů přeshraniční a regionální spolupráce, a vyzývá proto Evropskou komisi ke zřízení obdobné institucionální platformy, výboru zástupců místních a regionálních samospráv;

16. zdůrazňuje, že spolupráci v kontextu nové evropské politiky sousedství posuzuje odděleně od procesu přistoupení k EU, tzn. že spolupráce samotná předem nerozhoduje o členství v EU,

intenzivnější spolupráce v rámci nové evropské politiky sousedství však může podpořit reformní procesy na Ukrajině a založit budoucí dlouhodobou strategii vztahů, což může přispět k přiblížení této země k EU;

17. je ochoten se konstruktivně zapojit do stanovení a rozvoje společných oblastí, včetně společného hospodářského prostoru, společného prostoru svobody, bezpečnosti a práva, jakož i prostoru spolupráce v oblasti vnější bezpečnosti a prostoru pro výzkum, vzdělávání a kulturu, jak bylo dohodnuto na summitech EU-Ukrajina v prosinci 2005 a říjnu 2006;

18. domnívá se, že místní a regionální samosprávy mají oprávněný zájem na mnoha aspektech společných oblastí, a navrhuje, že se přímo zapojí do práce na rozvoji společných oblastí v otázkách, které spadají do jeho působnosti, a rovněž v těch, na které se vztahuje otevřená metoda koordinace;

19. se zájmem očekává realizaci další fáze plánu reforem ukrajinské správy se zvláštním zaměřením na pravomoci místních a regionálních samospráv, fiskální decentralizaci a územní reformu a očekává pokrok, co se týče příležitostí ke spolupráci mezi místními a regionálními samosprávami EU a Ukrajinou;

20. věří, že zásady Evropské charty místní samosprávy z října 1985 budou rovněž začleněny do budoucích návrhů právních předpisů;

21. je potěšen, že se spolupráci mezi místními a regionálními samosprávami v EU a na Ukrajině věnuje pozornost, neboť to bude znamenat upřednostnění řešení společných problémů blízkých zájmům veřejnosti na úrovni místních a regionálních samospráv;

22. zastává názor, že výměna informací a osvědčených postupů na místní a regionální úrovni podporuje demokracii a sociální a hospodářský rozvoj;

23. s potěšením konstatuje, že pozitivní výsledky společných projektů místních a regionálních samospráv EU a Ukrajiny posílily přání za příznivých podmínek dále spolupracovat, a zdůrazňuje, že trvalá spolupráce mezi místními a regionálními samosprávami je nezbytným a důležitým předpokladem úlohy všech subjektů, jež se podílejí na vytváření společných projektů.

Proces rozhodování a klíčové priority na místní a regionální úrovni

24. důrazně vyzývá místní a regionální samosprávy EU a Ukrajiny ke spolupráci v oblastech společného zájmu, neboť existují možnosti spolupráce v mnoha oblastech, např. v oblasti kultury, sociálních věcí, regionálních ekonomik, ochrany životního prostředí, dopravy a zemědělství, a konkrétní iniciativy na podporu výzkumu a vývoje v soukromém sektoru. Jedná se o oblasti se zvláštním významem pro územní pravomoci v oblasti regionálního rozvoje;

25. domnívá se, že zdraví a do značné míry zdravotní péče jsou hlavními prvky potenciálu růstu společnosti, a představují tedy důležitá odvětví spadající do pravomocí místních a regionálních samospráv, které jsou spjaty se sociálními otázkami a mají přímý či nepřímý dopad také na jiná odvětví. Staly se proto klíčovými součástmi jiných odvětví, kde pomáhají podporovat a zachovávat sociální stabilitu;

26. doporučuje, že by s praktickou pomocí Evropské komise a v souladu s Dohodou o partnerství a spolupráci, kterou podepsala EU s Ukrajinou, mohl ve spolupráci s místními a regionálními samosprávami na Ukrajině a v členských státech EU vytvořit návrh rámcové dohody. Tato dohoda by mohla být základem spolupráce mezi místními a regionálními samosprávami v členských státech EU a jejich protějšky na Ukrajině;

27. vyslovuje se pro podporu výměny informací a šíření osvědčených postupů v oblastech činnosti za předpokladu, že bude vše probíhat za příznivých podmínek pro společnost jako celek. Byl by ochoten pomoci organizovat pravidelné diskuse o Ukrajině, které by umožnily zhodnocení spolupráce a vztahů mezi EU a Ukrajinou. Tyto diskuse by byly zvláště přínosné pro oblasti spadající do pravomocí místních a regionálních samospráv;

28. domnívá se, že výměna zkušeností a informací s Evropským hospodářským a sociálním výborem by mohla přispět k lepšímu vzájemnému porozumění mezi EU a Ukrajinou v oblastech společného zájmu. Zároveň by poskytla nové možnosti pro konkrétní iniciativy zaměřené na Ukrajinu ve formě společných workshopů, seminářů, schůzí a konferencí za předpokladu, že obě strany o to budou mít zájem a chtěly by přispět k užší spolupráci mezi EU a Ukrajinou.

Přeshraniční a regionální spolupráce

29. zdůrazňuje, že realizace druhé fáze programu sousedství je plánována na období 2007–2013 a že je pravděpodobné, že otevře cestu pro užší a efektivnější přeshraniční spolupráci s konkrétními výsledky;

30. sdílí názor, že pro zajištění trvalé přeshraniční a meziregionální spolupráce mezi EU a sousedícími zeměmi na druhé straně společné hranice v období 2007–2013 je zapotřebí větší technické a politické podpory a že pro poskytnutí solidní podpory pro cíle územní spolupráce by se mělo využít nového evropského nástroje sousedství a partnerství (ENSP);

31. vítá Evropskou komisí zpracovaný strategický dokument ENSP pro Ukrajinu 2007–2013, připomínající, že přeshraniční spolupráce je klíčovým prvkem spolupráce mezi sousedy; zdůrazňuje, že tato forma spolupráce je nejlepším způsobem překonání pochybností nad zavedením schengenské hranice a představuje také velký přínos pro pohraniční regiony na obou

stranách, a to bez ohledu na současný stav vývoje oblasti při východní hranici Evropské unie;

32. připomíná, že přidělené prostředky na přeshraniční spolupráci na východní hranici Evropské unie představují pouze 5 % ENSP; zastává názor, že přidělené prostředky pro celý ENSP jsou nedostatečné, a požaduje, aby nejméně 10 % fondů ENSP bylo určeno na podporu programů přeshraniční spolupráce;

33. shledává v této souvislosti, že je třeba velmi pečlivě definovat priority přeshraniční spolupráce, aby bylo dosaženo maximální synergie a předešlo se neúčelnému rozptýlení prostředků; tak nízká peněžní částka by neměla být využita k podpoře obecných programů hospodářského a sociálního rozvoje v pohraničních oblastech; obdobně je nerealistické očekávat, že takto omezený finanční rámec pokryje další prioritní záměry Evropské unie, jako je zajištění účinných a bezpečných hranic, které musí být řešeny v oblasti jiných politik EU;

34. doporučuje posílení tří priorit přeshraniční spolupráce, jmenovitě a) řešení společných pohraničních problémů včetně společné místní infrastruktury a integrovaného územního rozvoje, b) mezilidských kontaktů a c) rozvoje lidských zdrojů a podpory vzdělání, vědy a výzkumu v pohraničních regionech;

35. zdůrazňuje, že je prospěšné povzbuzovat a rozvíjet zájem o spolupráci – zejména v oblastech kultury a vzdělávání – na základě kulturních aktivit a tradic, které jsou pro původní místní a regionální kulturu charakteristické;

36. očekává se zájmem možnou budoucí úlohu právního nástroje Evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) ve výše zmíněných oblastech, zejména v záležitostech veřejného zdraví, veřejné dopravy, připravenosti na katastrofy nebo tvorby nadnárodních struktur pro cestovní ruch. ESÚS bude kromě toho moci posloužit jako doplňkový nástroj provádění strategií partnerství veřejného a soukromého sektoru; proto vybízí příslušné orgány na národní úrovni na Ukrajině a v sousedících členských státech EU, aby učinily přiměřené kroky, které by partnerům na Ukrajině umožnily zapojit se do budoucího ESÚS tak, jak to povoluje nařízení (ES) č. 1082/2006;

37. považuje za důležité, aby EU zintenzivnila finanční spolupráci s Ukrajinou zejména prostřednictvím ENSP a zavedením nových nástrojů, jako je investiční fond sousedství, které by instituce členských států poskytující rozvojovou pomoc mohly využít k podpoře investic do zemí v rámci evropské politiky sousedství, a rovněž navrhuje, aby Ukrajina přispěla k podpisu dohody o společném financování, která by byla realizována společným fondem;

38. zdůrazňuje význam programů partnerství měst, co se týče přínosu pro výměnu informací v konkrétních oblastech činnosti;

39. vítá důraz Evropské komise na význam místního vlastnictví při zajišťování podpory na národní úrovni; v kontextu budování lepší spolupráce však doporučuje, aby bylo v akčním plánu sousedství EU-Ukrajina vzato v úvahu i provádění dvoustranných programů.

Zvláštní situace regionů přímo sousedících s EU

40. zdůrazňuje, že ukrajinské regiony přímo sousedící s EU jsou nejvíce ovlivněny mezinárodními vztahy mezi EU a Ukrajinou. Proto podporuje užší spolupráci v těchto regionech prostřednictvím meziregionálních vztahů a partnerství mezi místními samosprávami;

41. vyzývá k rychlému uzavření dvoustranných dohod mezi Ukrajinou a sousedními členskými státy, jejichž prostřednictvím bude realizován malý pohraniční styk zakotvený v nařízení (ES) č. 1931/2006;

42. zdůrazňuje význam pomoci ekonomicky slabším, zaostalým regionům, aby se dostaly na stejnou úroveň vývoje,

a domnívá se, že to vyžaduje strategii na úrovni ukrajinské vlády, která by byla v souladu se zásadami evropské regionální politiky, jakož i vytvoření systému nástrojů a institucí. Regiony členských států by mohly pomoci formou přenosu znalostí, přičemž by všechny zainteresované strany měly příležitost zúčastnit se konkrétních projektů, spolupracovat ve specifických oblastech stanovených akčním plánem sousedství EU-Ukrajina a také přispět k šíření osvědčených postupů. Je mimořádně důležité dát k dispozici finanční zdroje pro provádění specifického obsahu akčního plánu sousedství EU-Ukrajina; tyto zdroje musí být snadno dostupné;

43. zdůrazňuje význam mezilidských kontaktů v multikulturních regionech, zejména v oblasti kultury a vzdělávání, a také ve spolupráci mezi mladými lidmi. Právě sdílení zkušeností a znalostí může zapůsobit jako významná pobídka pro přeshraniční spolupráci a napomoci Ukrajině při provádění nevyhnutelných reforem.

V Bruselu dne 11. října 2007

předseda

Výboru regionů

Michel DELEBARRE

Stanovisko Výboru regionů – Evropský výzkumný prostor – Nové perspektivy

(2007/C 305/06)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje, že proces vytvoření Evropského výzkumného prostoru je třeba zintenzívnit, pokud má být dosaženo cíle vytvořit z Evropy vůdčí znalostní společnost a nejdynamičtější hospodářství; regiony v rámci svých výzkumných politik díky podpůrným programovým, strukturálním a legislativním rámcovým podmínkám významně přispívají k vytvoření pulzujícího Evropského výzkumného prostoru;
- podporuje myšlenku koordinovat regionální, národní a evropské výzkumné programy a priority; s poukázáním na zásadu subsidiarity však zdůrazňuje odpovědnost členských států i regionálních a místních orgánů za vědu a výzkum a i nadále odmítá výzkum centralizovaný a plánovaný na evropské úrovni;
- považuje pokrok u mobility vědeckých pracovníků včetně nezbytných legislativních úprav v oblasti práva pobytu a důchodu, jakož i doprovodná podpůrná opatření prospěšná pro rodinu za obzvláště významná pro rozvoj Evropského výzkumného prostoru;
- zdůrazňuje nezbytnost vytvoření norem a ochranných práv k zabezpečení duševního vlastnictví; sepsání evropské charty pro zacházení s duševním vlastnictvím z veřejných výzkumných zařízení a vysokých škol může významně přispět k utváření Evropského výzkumného prostoru a k podporování sítí spolupráce;
- vybízí vysoké školy, aby hledaly nové cesty spolupráce mezi veřejnými zařízeními a soukromým sektorem, například v rámci společných fondů pro inovace. Vysoké školy musí být ve svých regionech vnímány a podporovány jako inovační motor.

Odkazy

Zelená kniha Evropský výzkumný prostor: nové perspektivy

KOM(2007) 161 v konečném znění

Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Zlepšení předávání znalostí mezi výzkumnými institucemi a průmyslem v celé Evropě: otevřené přijetí inovace – provádění lisabonské agendy

KOM(2007) 182 v konečném znění

Zpravodaj: Michael SCHROEREN (DE/ELS), poslanec zemského sněmu spolkové země Severní Porýní–Vestfálsko

Politická doporučení**VÝBOR REGIONŮ**

1. zdůrazňuje velký význam vytvoření Evropského výzkumného prostoru pro hospodářský a sociální rozvoj a inovační schopnost Evropy, pro dosažení lisabonského cíle a pro udržitelný a vyvážený růst a úspěch regionů Evropy, jakož i pro zlepšení životní kvality jejích občanů;

2. podporuje názor, že od rozhodnutí Evropské rady v Lisabonu v březnu 2000 o vytvoření Evropského výzkumného prostoru byla učiněna významná opatření k jeho uskutečnění; tento proces je však třeba zintenzívnit, má-li být dosaženo cíle dalšího rozvoje Evropy směrem k vůdčí znalostní společnosti a k nejdynamičtějšmu hospodářskému prostoru;

3. vítá proto iniciativu Evropské komise, jejíž zelená kniha má být přehledem pokroku, úspěchů a neúspěchů na cestě k Evropskému výzkumnému prostoru od jeho vytvoření v roce 2000 a zabývat se novými myšlenkami se zohledněním nového vývoje;

4. považuje pokrok u mobility vědeckých pracovníků včetně nezbytných legislativních úprav v oblasti práva pobytu a důchodu, jakož i doprovodná podpůrná opatření prospěšná pro rodinu za obzvláště významná pro rozvoj Evropského výzkumného prostoru. Dále může větší koordinace a spolupráce členských států a regionů na výzkumných programech vést k součinnosti, a tím k přidané hodnotě Evropského výzkumného prostoru, a posílit tak konkurenceschopnost Evropy na celosvětovém trhu znalostí. Posílení předávání znalostí, také prostřednictvím spolupráce v inovačních uskupeních, je v této souvislosti velmi nutné. Podpůrné programy EU, zejména 8. rámcový program pro výzkum by měl být příslušně vybudován a zaměřen a ještě účinněji než doposud propojen s evropskými strukturálními fondy;

5. zdůrazňuje velký význam regionů, které v rámci svých výzkumných politik díky podpůrným programovým, struktu-

rálním a legislativním rámcovým podmínkám významně přispívají k vytvoření evropské přidané hodnoty v oblasti výzkumu a k utváření Evropského výzkumného prostoru a oživují ho. Legislativní rámcové podmínky EU by měly být stanoveny jen tam, kde je to k vytvoření Evropského výzkumného prostoru bezpodmínečně nutné a kde koordinační opatření nestačí, ani v rámci metody otevřené koordinace. Dalekosáhlejší centralizující plánování na evropské úrovni se i nadále zamítají;

6. rád by upozornil na značný význam měst a regionů při rozvíjení inovačního prostředí. Jejich činnosti podstatným způsobem ovlivňují jak vytváření Evropského výzkumného prostoru, pokud jde o mobilitu vědeckých pracovníků (pouze přizpůsobivé, tolerantní a inovační prostředí přitahuje vědecké pracovníky), tak jako vývojových center výzkumné infrastruktury. V tomto případě jsou důležité místní politiky inovací, technologická centra, podnikatelské líhně, vědecké parky a rizikový kapitál;

7. postrádá v zelené knize o evropském výzkumném prostoru přístup, dle kterého by se posílená spolupráce mezi veřejně financovaným výzkumem a jinými aktéry společnosti týkala i místních a regionálních samospráv. Nejedná se pouze o průmysl, kterého se to v některých případech týká. V řadě členských států jsou místní a regionální orgány zodpovědné za důležité oblasti všeobecného blahobytu. Spolupráce vysokých škol a veřejných aktérů musí být prohloubena, neboť existuje velká nutnost provádět „sociální inovace“, zejména proto, aby bylo možno vyrovnat se s velkými výzvami pro společnost, a tím přispět k provádění Lisabonské strategie;

K mobilitě vědeckých pracovníků

8. podporuje názor, že tematická, prostorová a institucionální mobilita vědeckých pracovníků je velmi významná pro další rozvoj a předávání znalostí, a proto by se měla stát samozřejmou součástí dnešních profesních životopisů a kariér;

9. sdílí názor, že takto popsaná mobilita vědeckých pracovníků je v současnosti stále ještě často omezována nedostatečnými legislativními a institucionálními rámcovými podmínkami, jakož i špatnými pracovními podmínkami a překážkami profesního růstu;

10. zdůrazňuje, že je důležité vést odbornou přípravu vědeckých pracovníků v různých částech Evropské unie včetně nových členských států. Odborná příprava vědeckých pracovníků probíhající v celé EU zaručí více rovných příležitostí, a to i z hlediska přístupu k výzkumné odborné přípravě, a zajistí tak, že potenciál talentů v Evropě bude co nejlépe využit ve prospěch celé EU. Toto hledisko zdůrazňuje význam financování univerzit a výzkumných institutů, jakož i nástrojů financování EU a vnitrostátních nástrojů financování a opatření místních a regionálních orgánů;

11. povzbuzuje místní a regionální orgány k tomu, aby přijaly veškerá možná opatření na zlepšení mobility ve všech oblastech (především i mezi vědou a průmyslem), které spadají do jejich působnosti. Velký význam při tom má úzká spolupráce mezi podniky, vysokými školami a výzkumnými zařízeními v celé Evropě, ale i s politickými subjekty a správami na místní, regionální a národní úrovni. Musí být trvale posilován podíl žen ve vědeckých profesích. V této souvislosti mají zvláštní význam flexibilní pravidla pro profesní dráhu a pracovní dobu, pravidla k převodu nároků na důchodové zabezpečení, ale také nabídky péče o děti odpovídající potřebě a další doprovodná opatření přátelská k rodinám (např. pomoc při nástupu do zaměstnání manžela/manželky a životního partnera/partnerky);

12. zdůrazňuje, že je nutno získat vynikající vědecké pracovníky ze zemí mimo Evropu, a proto vyzdvihuje význam evropských programů mobility, jako je program Marie-Curie, a vítá podpůrná opatření, která byla v některých regionech přijata s cílem přilákat vědecké pracovníky zpět;

13. v této souvislosti zásadně podporuje nezbytnost většího otevření regionálních a národních programů pro výzkum a vývoj, vidí ale potřebu vyjasnit jejich konkrétní podobu;

14. potvrzuje roli EU, která spočívá v tom, že bude na základě metody otevřené koordinace díky transparentnosti a uvádění příkladů osvědčených postupů z regionů podporovat větší soulad opatření regionálních a národních orgánů na podporu mobility;

K vybudování vynikající výzkumné infrastruktury

15. potvrzuje svoji podporu pro nezbytné vybudování moderní a výkonné evropské výzkumné infrastruktury, zejména

i vytvořením moderních virtuálních sítí a databází znalostí a podporuje názor, že se pro tyto účely kromě evropských zdrojů musí podařit přilákat regionální, národní a soukromé prostředky. Rozhodující význam má v této souvislosti dosažení cíle 3 % HDP s dvoutřetinovým podílem soukromého sektoru;

16. potvrzuje svůj názor, že pro zajištění mezinárodní konkurenceschopnosti Evropského výzkumného prostoru se musí pokročit v propojení a v dalším rozvoji stávajících výzkumných zařízení. Evropské strukturální fondy mohou významně přispět k financování a zřizování nových výzkumných infrastruktur. Kromě toho by se mělo usilovat o užší napojení na rámcový program pro výzkum. Tento aspekt resp. úloha strukturálních fondů při vytváření Evropského výzkumného prostoru je doposud v zelené knize příliš málo objasněna;

17. navrhuje, aby se v této souvislosti diskutovala i otázka zavádění a financování evropské mapy, kterou předložilo Evropské strategické fórum pro výzkumné infrastruktury ESFRI jako důležitý mezník pro vytvoření Evropského výzkumného prostoru. V popředí by přitom měly být jasné a transparentní rozhodovací procesy a kritérium vynikající kvality;

18. vítá proto snahy různých regionů umožnit díky větší nezávislosti vysokých škol větší zapojení soukromé sféry a výslovně je vybízí, aby našly nové cesty spolupráce mezi veřejnými zařízeními a soukromým sektorem, například v rámci společných fondů pro inovace, které by mohly jít příkladem i udržitelnému využívání a zajištění veřejných zdrojů. Vysoké školy musí být ve svých regionech více než doposud vnímány a podporovány jako inovační motor a zapojeny na regionální, národní a evropské úrovni do příslušných diskusí;

19. souhlasí s názorem, že je nutné více koordinovat veřejnou i soukromou činnost členských států EU, jakož i jejich činnosti v oblasti výzkumu a vývoje, a považuje metodu otevřené koordinace za vhodný nástroj, jak lze v tomto ohledu dosáhnout součinnosti;

K posílení výzkumných zařízení a k jejich zaměření na vynikající kvalitu

20. zdůrazňuje význam vysokých škol a mimouniverzitních výzkumných zařízení pro základní a aplikovaný výzkum jako motoru celospolečenského, kulturního a hospodářského rozvoje v jejich regionech a v meziregionálních souvislostech. Výbor se v tomto smyslu zasazuje za širší pojetí pojmu inovace, který neobsahuje jen hospodářský význam;

21. zdůrazňuje význam přeshraniční spolupráce mezi vysokými školami a výzkumnými zařízeními s mimouniverzitními partnery v oblasti průmyslu a hospodářství, správy, kultury a s dalšími sociálními skupinami;

22. podporuje i snahy o zřízení virtuálních center excelence a vyzdvihuje v této souvislosti úsilí regionů o podporu spolupráce zainteresovaných subjektů v rámci uskupení – i virtuálních;

23. vítá veškerou činnost EU směřující k posílení těchto opatření prostřednictvím vhodných programů podpory popř. hlavních směrů podpory jakožto součástí těchto programů – např. v rámci 7. rámcového programu EU pro výzkum a vybízí k užší spolupráci uvedených institucí a zainteresovaných subjektů za účelem dosažení nezbytného minimálního objemu a vytvoření vynikajících, na mezinárodním poli viditelných uskupení s tím, že budou příslušné programy dále cíleně rozvíjeny;

24. konstatuje, že minimální objem, jehož dosažení je cílem, závisí na předmětu studie, oblasti výzkumu a účastnících. Neměl by být použit jeden univerzální model pro všechny oblasti výzkumu nebo všechny druhy podpory;

25. vítá cíl najít přiměřenou rovnováhu mezi institucionálním a konkurenčním financováním, jenž byl předložen v zelené knize. Výbor regionů v souladu se svými dříve vyjádřenými názory žádá, aby pokračovala diskuse o přiměřené rovnováze mezi institucionálním a konkurenčním financováním. Pro dynamiku systému je velmi důležité, jak bude této rovnováhy dosaženo;

26. je nakloněn tomu, jak již dříve zdůraznil, více důvěřovat vědeckým pracovníkům a jejich týmům (zdola nahoru), že vyberou zajímavé a užitečné oblasti výzkumu, a dobrovolným sítím, než postupům silně řízeným shora a s nimi spojené ritualizované spolupráci;

27. zdůrazňuje současně, že kromě podpory vynikající úrovně a špičkových výkonů je nutno zajistit dobré vzdělání a odbornou přípravu pro občany ve všech regionech, jako základ pro individuální a společenský blahobyt a inovační schopnost regionů;

K demokratickému a účinnému přenosu znalostí

28. souhlasí s výkladem o velkém významu digitálních médií pro demokratické přeshraniční šíření znalostí a vědeckých

poznatků zaměřené na cílové skupiny, i pro politické konzultace, a podporuje šíření těchto znalostí i na základě mezinárodního propojení;

29. zdůrazňuje právě v souvislosti s mezinárodní spoluprací nezbytnost vytvoření norem a ochranných práv k zabezpečení duševního vlastnictví, bez něhož by byla důvěryhodná spolupráce v interinstitucionálním i přeshraničním prostředí – např. v uskupeních a centrech excelence – značně omezena;

30. potvrzuje svůj postoj, že by pro tyto účely bylo zapotřebí podpořit jednak systematický vývoj a uplatňování evropských a mezinárodních právních předpisů, ale především přenos znalostí mezi průmyslem a veřejným výzkumem díky uveřejňování příkladů osvědčených postupů. Sepsání evropské charty pro zacházení s duševním vlastnictvím z veřejných výzkumných zařízení a vysokých škol přitom může významně přispět k utváření Evropského výzkumného prostoru a k podporování sítí spolupráce;

31. důrazně upozorňuje na to, že i u větších projektů spolupráce EU, jako je např. Evropský technologický institut, musí být zajištěno zapojení a možnost spolupráce regionů a MSP;

Ke koordinaci výzkumných programů a priorit

32. podporuje myšlenku koordinovat a sladit regionální a národní výzkumné programy a priority s ohledem na evropský výzkumný prostor a trh výzkumu a na cíl většího souladu výzkumných činností jednotlivých států a lepšího zaměření na společný cíl, kterým je vytvoření Evropského výzkumného prostoru. S poukázáním na zásadu subsidiarity se však zdůrazňuje odpovědnost členských států i regionálních a místních orgánů za vědu a výzkum a i nadále je odmítán výzkum centralizovaný a plánovaný na evropské úrovni;

33. potvrzuje svůj postoj, že vytvoření Evropského výzkumného prostoru a výzkumu, jenž je i obsahově koordinován, lze zásadním způsobem podpořit tím, že se zajistí, aby orgány místní a regionální samosprávy měly dobré rámcové podmínky pro výzkum. To probíhá prostřednictvím podpůrných programů EU a 7. rámcového programu EU pro výzkum, avšak lze to značně urychlit i prostřednictvím příslušně sladěných a cílených strukturálních programů, které připouštějí součinnost mezi strukturální podporou a podporou výzkumu;

34. přitom se řídí poznatkem, že v dotyčných regionech nelze jednoduše okopírovat úspěšné výzkumné a inovační modely a přenést je na jiné regiony resp. politické orgány. Nicméně mohou sloužit jako příklad pro rozvoj upravených modelů v jiných, i znevýhodněných regionech, s tím, že se zohlední příslušné strukturální, společenské a kulturní charakteristiky;

35. souhlasí s názorem, že program na koordinaci vnitrostátních výzkumných programů se osvědčil a měl by být nadále rozvíjen;

36. poukazuje na to, že srovnávání v rámci EU bude v regionech přijímáno jen tehdy, pokud bude zohledňovat konkrétní předpoklady, stav a požadavky vývoje jednotlivých regionů. Pro úspěšné srovnání EU v regionech musí být proto vypracovány vhodné ukazatele a metody zkoumání, které opravdu umožní vzájemné porovnávání regionů a povedou k využitelným výsledkům. Zapojení regionů do tohoto procesu vývoje je pro budoucí úspěch srovnávání nepostradatelné;

37. postrádá v zelené knize o evropském výzkumném prostoru úvahy o tzv. „sociálních platformách“. Tato inovativní myšlenka má za cíl formulovat a provádět strategické agendy výzkumu v souvislosti s velkými společenskými výzvami, jakými jsou např. životní prostředí, stárnoucí obyvatelstvo a integrace. Je třeba uvítat skutečnost, že se v pracovním programu v části

o spolupráci na témata společenské a humanitní vědy z prosince 2006 poukazuje na sociální platformy pro města a sociální soudržnost. Komise by měla ale tuto inovační cestu při definici budoucích otázek výzkumu dále prohlubovat, k čemuž mimo jiné již dochází v dialogu s výzkumnými pracovníky, veřejnými subjekty, podniky a občanskou společností;

K otevřenosti Evropského výzkumného prostoru vůči celému světu

38. podporuje názor, že věda a výzkum by měly mít obecně mezinárodní povahu, a zdůrazňuje nezbytnost spolupráce přesahující EU a výměny znalostí a vědeckých pracovníků;

39. vítá veškerou činnost členských států směřující k posílení této mezinárodní spolupráce prostřednictvím vytvoření příznivých rámcových podmínek jakož i příslušné novelizace přístěhovaleckého práva a vybízí k úzké spolupráci členských států v těchto oblastech;

K dalšímu postupu

40. vítá iniciativu Evropské komise ohledně obecné veřejné diskuse se zapojením Výboru regionů, během níž musí být konkretizována a rozvinuta předložená prioritní témata a opatření na vytvoření Evropského výzkumného prostoru se zohledněním zásady subsidiarity, která platí v oblasti výzkumu.

V Bruselu dne 11. října 2007

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE

Předběžné stanovisko Výboru regionů – Faktory úspěchu k předvídání restrukturalizace a zajištění jejích doprovodných opatření ve městech a regionech

(2007/C 305/07)

DOPORUČENÍ VÝBORU REGIONŮ

- Je mimořádně důležité nahlížet na procesy restrukturalizace ve městech a regionech jako na stálý jev provázející náš hospodářský a sociální život. Restrukturalizace musí být chápána jako příležitost vyřešit stávající i budoucí ekonomické problémy;
- Výbor regionů doporučuje vytvořit systém průběžného monitorování těchto procesů pro celou EU, jež by prováděly nezávislé orgány. Evropská unie a členské státy by měly stimulovat vytváření partnerství mezi veřejnou správou, hospodářskými subjekty a sociálními partnery na místní a regionální úrovni, a podporovat tak spolupráci na poli místního rozvoje v globalizovaném světě, zejména v nejvzdálenějších oblastech, kde hrozí nebezpečí ztráty kulturního dědictví;
- Z regionálního a místního pohledu musí restrukturalizace probíhat tak, aby bylo zajištěno uskutečnění cílů politik Společenství, což znamená, že restrukturalizace musí zaručit vysokou míru zaměstnanosti a s ní spojenou kvalitu života. Současný proces restrukturalizace by měl být zároveň podnětem pro proces modernizace zaměřený na vytvoření hospodářství orientovaného na budoucnost, založeného na znalostech a inovacích; tohoto cíle však lze dosáhnout pouze většími investicemi do lidského kapitálu;
- Integrovaný přístup k restrukturalizaci venkovských oblastí může (resp. by měl) zaručit minimální potřebnou dostupnost služeb obecného hospodářského zájmu, aby bylo možné přilákat podniky a kvalifikované pracovníky a zastavit odliv lidí. Přitom je zapotřebí dbát cíleně na to, aby prostředky z EFRR, ESF a EZFRV podporovaly obnovu a nebyly použity na opatření, která by znamenala zachování stávajícího stavu. Důležitým nástrojem pro řešení naléhavých problémů, jejichž příčinou je restrukturalizace, je Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci.

Zpravodaj: pan KROCHMAL, starosta města Wołów (PL/UEN-EA)

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

Sociálně hospodářské a politické souvislosti stanoviska

1. Dne 16. října 2006 se Evropská komise obrátila na Výbor regionů se žádostí o vypracování předběžného stanoviska k úspěšným strategiím restrukturalizace ve městech a regionech EU. Komise se domnívá, že stanovisko Výboru zásadním způsobem přispěje k formulování jejího přístupu k otázce, jak je třeba přistupovat k nevyhnutelné restrukturalizaci evropského hospodářství.

2. Evropská unie se v současnosti nachází ve fázi dalekosáhlých hospodářských změn, které spočívají v restrukturalizaci celé hospodářské struktury regionů a měst. To staví orgány územní samosprávy před další problémy, při jejichž řešení musí být zachována rovnováha mezi hospodářstvím, sociálními věcmi a životním prostředím.

3. Restrukturalizace musí být chápána jako příležitost vyřešit stávající i budoucí ekonomické problémy a zmírnit a vyloučit jejich nežádoucí dopady. Regionální a místní prostředí je vzhledem k blízkosti terénní praxe a schopnosti přinášet odpovědi vhodným, rychlým a pružným způsobem bezpochyby nejúčinnější pro provádění politik restrukturalizace, zejména pokud tyto procesy nejsou odpovědí na strukturální problémy.

4. Z regionálního a místního pohledu musí restrukturalizace probíhat tak, aby bylo zajištěno uskutečnění cílů politik Společenství, což znamená, že restrukturalizace musí zaručit konkurenceschopnost, inovační schopnost a vysokou míru zaměstnanosti a s ní spojenou kvalitu života občanů EU.

5. Těmto problémům čelí zejména regiony a města, resp. obce, které mají k dispozici dobré možnosti, jak přeměnit strategické obecné zásady v konkrétní činy a přimět ke spoluúčasti místní společenské a ekonomické subjekty.

6. Účelem tohoto stanoviska je vnést z místního a regionálního pohledu do diskuse o současných restrukturalizačních procesech celou řadu prvků, které neustále a nevyhnutelně provázejí náš hospodářsko-sociální život.

7. Hlavními důvody, které vedou k restrukturalizaci a které orgány na místní, regionální i národní úrovni musejí řídit a pokud možno dokonce předvídat a předjímat, jsou:

- rozšiřování globalizace,
- bezpečnost a boj proti terorismu,
- energetika a změna klimatu,
- celosvětová otevřenost ekonomik pro mezinárodní obchod,
- rozvoj vnitřního trhu EU,

- zavádění nových inovačních technologií,
- přísnější právní předpisy na ochranu životního prostředí,
- nárůst významu služeb obecného zájmu,
- a změna v poptávce ze strany spotřebitelů.

8. Restrukturalizaci lze provádět na různých úrovních a v různých oblastech, a to:

- napříč odvětvími,
- na úrovni odvětví,
- na úrovni podniků.

9. Bez ohledu na odvětví nebo hospodářský sektor je na restrukturalizaci třeba pohlížet hlavně z územního hlediska, neboť důsledky tohoto procesu se nejvíce dotýkají právě orgánů místní a regionální samosprávy.

10. K rychlosti, jakou se objevují faktory vyžadující restrukturalizaci, lze říci, že tento proces začíná často velmi náhle, neboť podniky se musí rychle přizpůsobovat požadavkům globalizovaného hospodářství a změnám na spotřebitelském trhu.

11. V důsledku postupující globalizace hospodářství nabývají na významu krize nebo nedostatky podnikové nebo odvětvové konkurenceschopnosti. Takové krize jsou nepředvídatelné a při trvalém narušování hospodářského systému regionu jej mohou vážně poškodit.

12. Ze stejného důvodu jsme svědky stále častějších relokací, tedy náhlého přemísťování hospodářské aktivity z jednoho regionu do druhého. Tato neočekávaná rozhodnutí jsou založena na kritériích strategických, finančních a dalších, jako jsou náklady na výrobní faktory; někdy jsou však podněcována pobídkami a politikami, jejichž úkolem je přilákání investic do regionu.

13. Tento takřka překotný způsob restrukturalizace nepřináší navzdory tomu, že v mnohých zemích mají zaměstnanci k dispozici spolehlivé právní a profesní nástroje, žádné uspokojivé výsledky. Tento proces nevyklučuje dalekosáhlé negativní změny v sociální a územní oblasti a způsobuje to, že se upřednostňují krátkodobá řešení na úkor trvalejších a dlouhodobějších řešení. Důsledkem tohoto postupu jsou často závažné sociální a územní problémy. Výhody, které relokace přináší podnikům, mají často závažné důsledky pro opouštěné regiony.

14. Nejde o to, nevyhnutelné strukturální změny brzdit, ale přijmout je, a to takovým způsobem, který by regiony, obce a příslušné subjekty co nejdéle chránil před negativními důsledky a z dlouhodobějšího hlediska je upozorňoval na jejich příležitosti.

15. Restrukturalizace ad hoc zasáhla především země, které k EU přistoupily v roce 2004 a 2007. Ve vysoké míře to bylo zapříčiněno rozdíly v úrovni rozvoje hospodářství, šíření nových technologií a inovační schopnosti v zemích EU-27. V mnoha případech bylo kýženého hospodářského účinku dosaženo, avšak ne bez negativních sociálních dopadů, které souvisejí v první řadě s tím, že restrukturalizace byla uskutečněna během krátké doby.

16. Vycházíme-li z toho, že k procesu restrukturalizace dochází neustále, je třeba v zemích bývalé EU-15 analyzovat ty procesy, v jejichž rámci se usilovalo o předvídání změn, aby bylo možné včas zaznamenat příslušné obtíže a částečně zabránit negativním dopadům restrukturalizace, nebo je pokud možno omezit na minimum.

17. Úspěch restrukturalizace a zejména předvídání změn ve velké míře závisí na dialogu mezi podniky, třetím sektorem, zaměstnanci a jejich organizacemi (například odborovými svazy), orgány místní a regionální samosprávy, institucemi vyššího vzdělávání, výzkumnými zařízeními a institucemi veřejné správy jako např. agentur pro regionální rozvoj. Kvalita tohoto dialogu často rozhoduje o tom, zda restrukturalizace přinese výsledky a proběhne úspěšně.

18. Zvláštní úlohu v tomto procesu má regionální a místní úroveň. V případě blížící se restrukturalizace může vykonávat tři druhy činnosti:

- posilovat a, kde bude nutné, diverzifikovat místní hospodářskou a sociální strukturu a infrastrukturu,
- zajistit setrvání velkých podniků a posílit MSP jako hnací motor zaměstnanosti,
- zvyšovat atraktivitu regionu, města nebo obce.

Pro tato opatření i pro proces restrukturalizace je zapotřebí odpovídajících statistických údajů, informační základny a cílené strategie shromažďování informací a jejich předávání všem stranám, které se procesu restrukturalizace účastní.

19. Informační politika by měla brát zřetel zvláště na MSP, které mohou mít kvůli svým zvláštním strukturálním vlastnostem obtíže dostat se k informacím, které by jim umožnily předem rozpoznat změny na trhu.

20. Sektor MSP zasluhuje zvláštní ochranu nejen v průběhu restrukturalizace, ale také v době očekávaných změn. Právě v těchto fázích je třeba více zasahovat, aby se posílily a rozvíjely manažerské, organizační a strategické způsobilosti a schopnosti vhodné k podpoře růstu MSP a upustilo se od tradičního modelu rodinných podniků a zavedl se model kontroly a řízení přizpůsobený úrovni celosvětové hospodářské soutěže. Analyzované příklady ukazují, že se nejvíce osvědčila strategie zadávání zakázek subdodavatelům, avšak pouze v případech, kdy se podařilo překročit rámec obvyklé tržní výměny a dosáhnout

partnerské spolupráce podniků, resp. spolupráce vzájemně provázaných podniků na regionální úrovni.

Závěry

21. Analyzované příklady restrukturalizace ukazují, že tento proces neprobíhá podle jednotného vzoru, nýbrž že je velmi závislý na následujících faktorech: na územní úrovni (region, město, obec), hospodářském odvětví, charakteru území i z hlediska jeho polohy (nejvzdálenější oblasti), druhu hospodářské struktury (zemědělství, lehký nebo těžký průmysl) a stupni hospodářského rozvoje příslušné země, ve které se nachází oblast, kde probíhá restrukturalizace.

22. Současný proces restrukturalizace by měl být zároveň podnětem pro proces modernizace zaměřený na vytvoření hospodářství orientovaného na budoucnost, založeného na znalostech a inovacích. Tohoto cíle však lze dosáhnout pouze většími investicemi do lidského kapitálu a zvýšením úrovně všeobecného a odborného vzdělávání. K tomu je zapotřebí cílených a účinných investic na regionálním nebo místním trhu práce, pomocí nichž bude možné předvídat hospodářské a sociální dopady rozsáhlé restrukturalizace.

23. Rozšíření a zvýšení objemu investic do lidského kapitálu a přizpůsobení všeobecného a odborného vzdělávání novým požadavkům na odbornou kvalifikaci, které vyplývají z restrukturalizace, je spojeno s dodatečnými náklady, přičemž by se prostřednictvím odpovídajících nástrojů mělo zajistit, aby tyto náklady nesly jak podniky, tak i veřejná správa a fyzické osoby. Zvláště by měly být podporovány komplexní vzdělávací koncepce, které zaručí, že zaměstnanci budou mít nezbytnou kvalifikaci, která je vyžadována hospodářstvím založeným na znalostech a inovacích. Pro úspěch restrukturalizace je zapotřebí výměny zkušeností, nebo ještě lépe partnerské spolupráce mezi regiony a městy v oblasti všeobecného a odborného vzdělávání.

24. Jak ukazují příklady, při restrukturalizaci a oživení městských a venkovských oblastí jsou velmi důležitá opatření v oblasti investic do lidského kapitálu. To je jeden z hlavních úkolů institucí, které se podílejí na restrukturalizaci na místní úrovni. Kromě iniciativ na podporu profesní a ekonomické mobility má pro úspěšnost restrukturalizace zásadní význam zajištění symetrie mezi nabídkou a poptávkou na místním trhu práce. Mobilita osob, které hledají práci, a osob, kterým hrozí nezaměstnanost, by měla být zejména v případě osob s nízkou kvalifikací podporována prostřednictvím poskytování individuální pomoci při hledání práce, odborných stáží a odborné přípravy, v jejichž rámci by osoby hledající práci, resp. osoby, kterým hrozí nezaměstnanost, mohly získat kvalifikaci, po které je na místním trhu práce poptávka. Mimořádně důležité je to pro mládež, pro kterou je zapojení do pracovního života zvláště obtížné.

25. Opatření, která v oblastech procházejících restrukturalizací usnadňují přechod do pracovního života po ukončení fáze vzdělávání, odpovídají zásadám evropského programu pro mládež, který stanoví poradenství při volbě zaměstnání, podporu při doplnění vzdělání a přístup k příslušné odborné přípravě.

26. S pomocí těchto opatření by se mělo podařit působit proti nepříznivému vývoji v městských a venkovských oblastech, jenž se projevuje např. odlivem lidí z venkovských oblastí. Ten totiž představuje jisté nebezpečí, protože může vést k tomu, že venkovské obyvatelstvo již nebude schopné udržet funkčnost místního venkovského společenství, tedy obce, s čímž může souviset ztráta kulturních hodnot, tradic a místních zvláštností, ale také nebezpečí pro hydrogeologickou rovnováhu. Tomuto vývoji lze nejlépe a nejúčinněji čelit prostřednictvím opatření podporovaných z EFRR (Evropský fond pro regionální rozvoj), ESF (Evropský sociální fond) a EZFRV (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova). Integrovaný přístup k restrukturalizaci venkovských oblastí může (resp. by měl) zaručit minimální potřebnou dostupnost služeb obecného hospodářského zájmu, aby bylo možné přilákat podniky a kvalifikované pracovníky a zastavit odliv lidí z venkovských oblastí. Přitom je zapotřebí dbát cíleně na to, aby prostředky z EFRR, ESF a EZFRV podporovaly obnovu a nebyly použity na opatření, která by znamenala zachování stávajícího stavu.

27. Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci poskytuje krátkodobou pomoc oblastem zasaženým relokací hospodářské činnosti, která je způsobena globalizací, je důležitým nástrojem pro řešení naléhavých problémů, jejichž příčinou je restrukturalizace. Výbor regionů uvítal vytvoření tohoto nástroje a doporučil zvýšit prostředky na 1 miliardu eur ročně. Výbor regionů očekává, že první výroční zpráva o výsledcích dosažených Evropským fondem pro přizpůsobení se globalizaci v roce 2007 (zpráva by měla být vydána v roce 2008) bude důkladně analyzovat, zda kritéria pro pomoc stanovená v článku 2 nařízení (ES) č. 1927/2006 umožňují řádné uskutečňování cílů Fondu; a přispěje k budoucí diskusi o eventuálním přezkumu těchto kritérií.

28. Mnohé oblasti závisí v důsledku restrukturalizace čím dál více na cestovním ruchu. Zde je integrovaný přístup k využívání přírodních krás a kulturního bohatství zaměřen na kvalitu, a jeho hlavním cílem je spokojenost spotřebitelů. Pro dosažení úspěchu v těchto procesech je rozhodující rozvoj komunikace prostřednictvím napojení restrukturalizované oblasti na hlavní vnitrostátní a evropské sítě a využívání nových technologií včetně širokopásmového připojení internetu, aby tak bylo zaručeno spojení a komunikace v širším slova smyslu, a odpovídající opatření v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

29. Při těchto procesech by se mělo stavět právě na kulturním a přírodním bohatství. V restrukturalizovaných oblas-

tech, zejména v nejvzdálenějších oblastech s nízkou hustotou obyvatelstva, jsou často hlavním „trumfem“. Mohou podpořit dynamický rozvoj cestovního ruchu, který se jako pákový efekt promítne v místním rozvoji.

30. Kolem 60 % obyvatel EU žije v městských oblastech čítajících přes 50 000 obyvatel. Proto se ve městech a v městských oblastech nachází většina pracovních míst, podniků, zařízení vyššího vzdělávání a dalších institucí našeho společenského a ekonomického života. Poskytují četné příležitosti, ale skrývají také rizika. Prostřednictvím restrukturalizace se v evropských městech kromě čistě ekonomických opatření usiluje i o obecné oživení městských oblastí.

31. Praxe ukázala, že jen komplexně pojaté strategie řešení hospodářských a sociálních otázek a otázek územního plánování přináší výsledky, které obyvatelé a městské orgány očekávají a které akceptuje EU. I když je v městských oblastech snazší nalézt partnery pro proces restrukturalizace, k úspěchu vedou pouze partnerství veřejného a soukromého, jakož i třetího sektoru s využitím různých zdrojů financování.

32. Města, která si vedoucí postavení v daném regionu udržují např. díky své velikosti nebo historii, stavěla při restrukturalizaci na strategii obnovy jako hnací síly regionu. Díky svému postavení mohou nyní podporovat restrukturalizaci v celém regionu, a to jak prostřednictvím přímých partnerství, tak prostřednictvím institucí, které v daném městě sídlí.

33. Díky opatřením v oblasti zvyšování konkurenceschopnosti a podporování podnikání, inovací a rozvoje služeb se podařilo udržet i přilákat do měst vysoce kvalifikované pracovní síly. To významně zlepšilo kvalitu a nabídku služeb pro obyvatele. Díky odpovídajícímu plánování, využívání a udržování městských ploch se ve městech snížila kriminalita, čímž získaly na přitažlivosti ulice, parky i hřiště. Pro úspěch restrukturalizace je rozhodující kvalitní městské prostředí, které by zaručilo atraktivní místo pro práci, život a investice.

34. V praxi se ukázalo, že města, která se rozhodla pro strategii vytváření uskupení, výrazně zvýšila svoji konkurenceschopnost. Vztahy mezi městskými a venkovskými oblastmi by měly být udržovány na odpovídající úrovni tím, že budou zajištěny rovné příležitosti pro podmínky rozvoje, čímž se sníží rozdíly mezi městskými a venkovskými oblastmi.

35. Přístupy k restrukturalizaci, které by zohledňovaly konkrétní případy z regionálního a místního hlediska, by měly být monitorovány sítěmi seskupujícími oblasti s podobnými znaky strukturálních změn (např. sítě nejvzdálenějších nebo horských oblastí).

36. Je rovněž důležité, aby jednotlivé hospodářské subjekty (tedy partneři účastníci se restrukturalizace) měly lepší přístup ke zdrojům financování. Kromě dotací a prostředků z příslušných fondů EU by měly mít k dispozici také nástroje jako bankovní záruky, vzájemné ručení, půjčky a mikroúvěry. V tomto ohledu má důležitou úlohu Evropská investiční banka a Evropský investiční fond.

37. Neexistuje žádný jednotný model, který by zaručoval úspěšný průběh restrukturalizace. Přes rozdílnost procesů restrukturalizace však lze určit určité znaky, které jsou pro zdařilou strukturální změnu typické:

- stálé monitorování hospodářského dění z hlediska včasného předvídání strukturálních změn,
- předvídání nesmí být omezeno na očekávání a prognózování, ale musí vytvořit pravděpodobný scénář sloužící k přípravě na jeho uskutečnění,
- existence organizovaného sociálního a občanského dialogu, např. výměna informací mezi účastníky restrukturalizace,
- existence struktury spojující vysoké školy, vědecká a výzkumná zařízení, průmysl a úřady všech správních úrovní,
- existence snadno přístupných struktur vysoké kvality v oblasti vzdělávání a školství,
- pravidelné veřejné hodnocení kvality, účinnosti a výsledků uskutečněných činností,
- široké spektrum zdrojů financování restrukturalizace přístupných všem účastníkům, což vyžaduje velmi účinný postup,
- schopnost regionu nebo města provádět územní politiku, která bude hospodářským subjektům i nadále umožňovat výrobu zboží, poskytování služeb a jejich odbytu,
- povědomí místní společnosti o nezbytnosti stálých změn, v nichž se projeví regionální, resp. místní identita. To zajistí integrovaný pohled v otázkách hospodářsky, sociálně a environmentálně vyváženého rozvoje, a bude tak dalším faktorem přitahujícím investice,
- vysoce proaktivní přístup ze strany regionálních a místních orgánů, podporovaný řídicími schopnostmi a dostupností nástrojů v oblasti konkurenceschopnosti a financování,
- existence specifického globálního projektu uzpůsobeného místní situaci kombinujícího různá hlediska pro jednotlivé případy: hospodářský rozvoj, vzdělávání, sociální integraci, kulturu, územní plánování atd.

Doporučení Výboru regionů

38. Je mimořádně důležité, aby Evropská komise dnes nahlížela na procesy restrukturalizace ve městech a regionech jako na stálý jev provávající náš hospodářský a sociální život.

39. Orgány regionální a místní samosprávy by pro svoji oblast měly vypracovat účinná opatření na předvídání, která by umožnila monitorovat hospodářské trendy, podporovat stávající hospodářství a zakotvit svoji činnost v této oblasti do regionální, resp. místní strategie na základě rozsáhlých společných projektů města a regionu.

40. Proto je nezbytné vytvořit systém průběžného monitorování těchto procesů pro celou EU, jež by prováděly nezávislé orgány a do jehož by byli zapojeni sociální partneři, podniky a obyvatelstvo dotýčných regionálních nebo místních samospráv jak ze zeměpisného, tak i z věcného hlediska. Tento systém by měl umožnit jednak analýzu společenských a hospodářských změn na národní, regionální a místní úrovni se zohledněním venkovských, nejvzdálenějších a horských oblastí, jednak přezkum perspektiv rozvoje trhu práce.

41. Postupy, které se při restrukturalizaci osvědčily, je třeba šířit, aby z nich mohly čerpat i jiné regiony a města v EU. Zveřejňování osvědčených postupů by mělo být řazeno podle kategorií oblastí, které se z hlediska strukturálních změn vyznačují podobnými znaky (zemědělské regiony, nejvzdálenější oblasti, regiony s lehkým či těžkým průmyslem, hornictvím nebo textilním průmyslem, městské zóny).

42. Evropská unie a členské státy by pomocí finančních nástrojů měly stimulovat vytváření partnerství mezi veřejnou správou, hospodářskými subjekty a sociálními partnery na místní a regionální úrovni, a podporovat tak spolupráci na poli místního rozvoje v globalizovaném světě. To by mohlo značně usnadnit předvídání procesů restrukturalizace.

43. Výbor regionů vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost flexibilitě finančních mechanismů EU, zvláště ESF, aby zajistily, že financování je dostupné a je možné rychle reagovat na náhlé a nečekané situace. V těchto případech nastává okamžitá potřeba financování pro „inkubátory“, nábor, pomoc, poradenství pro začínající podniky a cílenou odbornou přípravu. Šance na získání nového zaměstnání pro ty, kteří ztratili práci z důvodu restrukturalizace, jsou během prvních tří měsíců nejvyšší a poté značně klesají. Mechanismy používání různých nástrojů na úrovni EU by měly zohlednit tuto nezbytnost reagovat. Opatření pro rychlou reakci na problémy, které mohou být způsobeny restrukturalizací, by též měla zahrnovat pomoc pokrývající okamžité sociální potřeby daných jednotlivců (bydlení, zdravotní péče, poradenství atd.). Osoby postižené restrukturalizací potřebují sociální podporu, která by jim umožnila začít novou činnost a restrukturalizaci se přizpůsobit.

44. V procesu restrukturalizace by se měla využít i přeshraniční poloha určitých regionů nebo měst. Pro tento účel by musely být odstraněny všechny překážky v postupech, které brání mobilitě pracovních sil a kapitálu a ztěžují restrukturalizaci.

45. Evropská komise by měla v rámci možností strukturálních fondů EU předložit integrovanou koncepci finanční podpory procesu restrukturalizace z prostředků Společenství, která by umožňovala vyřešení nejen ekonomických, ale i sociálních a společenských problémů a zároveň uskutečnění politik Společenství.

46. Členské státy by měly odstranit právní překážky a další obtíže, které znesnadňují vytváření partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP), neboť tato partnerství mohou aktivně a úspěšně podpořit procesy restrukturalizace.

47. Evropská komise a další instituce, které procesy restrukturalizace finančně podporují, by měly více dozírat na účinnost vynaložených prostředků, především v oblasti tzv. měkkých prostředků z ESF.

48. Evropská unie by ve stávajících politikách Společenství a při vypracovávání nových politik měla zohlednit aspekty související s procesy restrukturalizace, a to od předvídání strukturálních změn až po jejich uzavření.

49. Členské státy by měly stanovit finanční nástroje slučitelné s právními předpisy EU určené účastníkům procesu restrukturalizace, zejména v nejvzdálenějších oblastech, kde hrozí nebezpečí ztráty kulturního dědictví nebo místní, resp. územní identity nebo kde mají MSP velký problém přizpůsobit se.

50. Výbor regionů očekává, že bude konzultován Komisí, až budou muset být v období 2007–2008 revidovány Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích, jejichž platnost končí v říjnu 2009.

51. Členské státy a všichni účastníci restrukturalizace by měli věnovat zvláštní pozornost udržení místních tradic a kultury, neboť ty mohou hrát při současných nebo budoucích strukturálních změnách významnou roli.

52. Nová iniciativa Evropské komise *Regiony pro hospodářskou změnu a sítě měst a regionů*, které vznikají v rámci této iniciativy za finanční podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj, by měly být využity k předvídání restrukturalizace a šíření postupů, které se osvědčily při přizpůsobování regionů a měst změnám spojeným s globalizací.

53. Doporučuje, aby Komise byla zvláště bdělá při použití regionálních pobídek v procesu relokační.

V Bruselu dne 11. října 2007

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE

PŘÍLOHA 1

Stručný přehled shromážděných příkladů restrukturalizace ve městech a regionech

To, co se v 70. a 80. letech 20. století jevílo jako přechodná krize v přizpůsobování, se ukázalo být periodickým motivem hospodářsko-sociálního života dnešní Evropy. Dospělo to do formy neustálého přizpůsobování podniků a jejich okolí měnícím se požadavkům trhu, nebo jinými slovy, nastal trvalý proces restrukturalizace. Pro účely stanoviska vypracovaného na žádost Evropské komise k tématu procesy restrukturalizace v regionech a městech v EU byly analyzovány informace o průběhu těchto procesů, které byly Výboru poskytnuty, resp. se nacházely ve velkém počtu dokumentů. Z nich vyvozené podněty a doporučení jsou součástí stanoviska.

Skotsko (Velká Británie) – příklad úspěšné konkurence na světovém trhu

V období let 2002–2006 klesl počet zaměstnanců v průmyslu z 276 000 na 227 000 a výroba určená pro vývoz poklesla obecně o 36 %. Většina podniků přemístila svoji výrobu do nových členských států EU nebo do Indie a Číny. Stávající plán hospodářského rozvoje Skotska (FEDS) je zaměřen na zaručení produktivity a konkurenceschopnosti na světovém trhu. Prostřednictvím programu PACE (Partnership Action for Continued Employment) vytvořilo Skotsko iniciativu, která všem subjektům z veřejného i soukromého sektoru umožnila aktivně bojovat proti hromadnému propouštění. Restrukturalizace zasadila skotskému trhu práce, zejména průmyslu, těžký úder. Růst zaměstnanosti v oblasti služeb a v podnikatelském prostředí však způsobil, že míra zaměstnanosti ve Skotsku je jedna z nejvyšších v EU a nezaměstnanost klesla na úroveň nejnižší za posledních 30 let. Skotské hospodářství navíc těží i z globalizace. Skotské banky rozšířily svoji činnost v zahraničí, což posílilo jejich postavení v hospodářské soutěži.

Baskicko (Španělsko) – restrukturalizace regionu a jeho měst

V 80. letech začalo upadat hospodářství, které do té doby stavělo na třech odvětvích: stavbě lodí, hutnictví a těžkém průmyslu. Baskická vláda, zaměstnavatelé a profesní organizace se rozhodli k restrukturalizaci a modernizaci průmyslových odvětví. Vzniklo devět hospodářských uskupení, která vytvářela 45 % HDP Baskicka. Doposud jsou motorem hospodářství. 20 let po zahájení tohoto procesu je Baskicko se svým HDP dnes na třetím místě v Evropě, za regiony v zemích jako Lucembursko či Irsko. Nezaměstnanost, která v roce 1990 činila 25 %, činí dnes 4,5 %. Hodně kapitálu se investuje do inovačně silných oblastí, z toho 66 % tvoří soukromé prostředky (ve Španělsku je to v průměru 48 %, zatímco průměr EU se pohybuje kolem 54 %). Restrukturalizaci provázelo oživení měst v regionu, mezi nimi i hlavního města Bilbaa. Důležitou úlohu při zvládnutí tohoto procesu má kultura a místní identita, neboť přispěly k většímu přijímání tohoto procesu mezi obyvatelstvem.

Kréta (Řecko) – od zemědělství k cestovnímu ruchu

Restrukturalizace na Kréte, která je financována z národních prostředků i z EU, se opírá o spolupráci mezi podniky a výzkumnými zařízeními (krétská univerzita, výzkumné centrum v Heraklionu). Usilovalo se o přesun pracovníků ze zemědělství do sektoru služeb. Tohoto cíle bylo dosaženo jen zčásti. Hlavním důvodem bylo zřejmě to, že nezbytné kroky byly nařizovány shora přes vertikální strukturu. To posílilo již tak silná centra, zatímco odlehlejší oblasti ve vnitrozemí ostrova z toho téměř nemohly těžit, což ještě zvětšilo rozdíly mezi jednotlivými oblastmi a nepřineslo žádné zvýšení konkurenceschopnosti.

Tavira (Portugalsko)

Restrukturalizace spočívá v oživení za účelem rozvoje služeb cestovního ruchu a ve zvýšení investic do tohoto sektoru, aby byly k dispozici finanční prostředky pro udržení historického a architektonického dědictví, což naopak umožnilo zvýšení cestovního ruchu a zároveň příliv soukromého kapitálu. Proces byl financován z fondů PITER, URBICOM, INTERREG a PROALgarve.

Regiony v Rakousku

Restrukturalizace spočívala v přechodu od hospodářství zaměřeného na jedno jediné odvětví k víceúrovňové struktuře průmyslu založené na projektech v oblasti výzkumu a vývoje a k cestovnímu ruchu a poskytování obchodních služeb. Tento proces je intenzivně podporován neustálým zlepšováním nabídky všeobecného i odborného vzdělávání.

Porto (Portugalsko)

Potřeba nedávno zahájené restrukturalizace vyplynula z toho, že nejrůznější instituce veřejné správy a hospodářské podniky opustily město a přesunuly se do hlavního města, a také z negativního demografického vývoje a úpadku tradičního maloobchodu způsobeného přílivem hypermarketů. Cílem restrukturalizace je oživit centrum města, rozvíjet oblast kultury a oživit stavebnictví. V roce 2004 byla zahájena iniciativa PortoVivo, která má do města přilákat soukromé investice. Tento velký projekt restrukturalizace a oživení má trvat 20 let. Na toto období je naplánována renovace více než 5 000 budov, což by vedlo jak k záchraně historického a kulturního dědictví, tak k rozvoji odvětví služeb tím, že vzniknou nová pracovní místa.

Liberec (Česká republika)

Restrukturalizace vyvolaná změnou politického systému má za cíl přiblížit hospodářství evropskému standardu. Finanční prostředky jsou poskytovány převážně ze státního rozpočtu, z rozpočtu regionu a fondů EU. Restrukturalizace podpoří sektor MSP a vytváření partnerství veřejného a soukromého sektoru. Hlavními problémy jsou zadlužení a stav veřejných financí.

Vratislav (Polsko)

V posledních 17 letech město oživilo nejen svůj hospodářský život, ale také svůj vzhled. Na oživení centra města a několika dalších městských částí se velkou měrou podíleli soukromí investoři. Vznikly nové hotely a restaurace. Otevřenost městské správy, spolupráce s partnerskými městy, s regionálním zastupitelstvem a vládou a spolupráce města s okolními obcemi přinesly své ovoce v podobě umístění nových průmyslových odvětví v okolí města. Vznikl technologický park Vratislav a vysoké školy spolu s průmyslem podnítily velký počet iniciativ v oblasti výzkumu a vývoje. V tomto období rovněž klesla nezaměstnanost z 18 % na 6 %. Lze však konstatovat i negativní vývoj, například nárůst nákladů ve městě, zejména zvýšení cen nemovitostí o 400 %.

Stanovisko Výboru regionů – Balíček zlepšení tvorby právních předpisů (2005 a 2006)

(2007/C 305/08)

VÝBOR REGIONŮ

- považuje za nezbytné posílit činnost Evropské unie, členských států a místních a regionálních orgánů prostřednictvím skutečného partnerství, aby byla tato činnost efektivnější, a bylo tak možno čelit ekonomickým, sociálním, environmentálním a demokratickým výzvám, kterým je Evropa vystavena, a zároveň respektovat kompetence různých úrovní moci;
- považuje zlepšení právního prostředí, zjednodušení *acquis communautaire*, používání zásad subsidiarity a proporcionality i posílení metod konzultace a hodnocení dopadu za priority, jež mají podpořit skutečný systém víceúrovňové správy v Evropské unii;
- lituje, že balíček Zlepšení tvorby právních předpisů obsahuje málo odkazů na místní a regionální rozměr, zatímco v Bílé knize o evropské správě přijaté v roce 2001 se zdůrazňuje nutnost budovat lepší partnerství mezi různými úrovněmi správy s tím, že místní a regionální orgány v široké míře zavádějí – přesněji řečeno transponují v souladu se svými pravomocemi – právní předpisy Společenství;
- přeje si, aby institucionální uspořádání v rámci nynější mezivládní konference zachovalo ustanovení uvedená ve Smlouvě o Ústavě pro Evropu týkající se místních a regionálních orgánů a Výboru regionů a zejména ustanovení vztahující se k definici, používání a monitorování zásady subsidiarity a zásady proporcionality;
- je příznivě nakloněn tomu, aby Komise a národní i regionální parlamenty zavedly co nejrychleji mechanismus pro monitorování zásady subsidiarity, který by umožnil podrobně prozkoumat legislativní návrhy EU v raném stadiu legislativního procesu;
- je pro silnější zapojení Výboru do vyhodnocování územního dopadu hlavních politik Společenství a navrhuje, aby byla jeho zkušenost využita Evropskou komisí, a přispěla tak k analýzám dopadu každého nového legislativního návrhu se silným územním dopadem;
- přeje si, aby iniciativu Zlepšení tvorby právních předpisů doprovázela odpovídající informační a komunikační opatření určená těm subjektům, které budou provádět právní předpisy Společenství, zejména ve většině případů místním a regionálním orgánům, a těm, na něž se právní předpisy Společenství vztahují, zvláště evropským občanům.

Odkazy

Zpráva Zlepšení tvorby právních předpisů v roce 2005

KOM(2006) 289 v konečném znění; SEK(2006) 289

Lepší právní předpisy v Evropské unii – strategický přezkum

KOM(2006) 689 v konečném znění

Pracovní dokument Komise: První zpráva o pokroku strategie pro zjednodušení právního prostředí

KOM(2006) 690 v konečném znění

Pracovní dokument Komise: Měření administrativních nákladů a snižování administrativní zátěže v Evropské unii

KOM(2006) 691 v konečném znění

Akční program pro snižování administrativní zátěže v Evropské unii

KOM(2007) 23 v konečném znění; SEK(2007) 84; SEK(2007) 85

Zpráva Zlepšení tvorby právních předpisů v roce 2006

KOM(2007) 286 v konečném znění; SEK(2007) 737

Zpravodaj: pan VAN DEN BRANDE, poslanec vlámského parlamentu (BE/ELS)

Politická doporučení**VÝBOR REGIONŮ***Obecná doporučení*

1. považuje za nezbytné posílit činnost Evropské unie, členských států a místních a regionálních orgánů prostřednictvím skutečného partnerství, aby byla tato činnost efektivnější, a bylo tak možno čelit ekonomickým, sociálním, environmentálním a demokratickým výzvám, kterým je Evropa vystavena, a zároveň respektovat kompetence různých úrovní moci;

2. považuje zlepšení právního prostředí, zjednodušení *acquis communautaire*, používání zásad subsidiarity a proporcionality i posílení metod konzultace a hodnocení dopadu za priority, jež mají podpořit skutečný systém víceúrovňové správy v Evropské unii;

3. zdůrazňuje, že v kontextu snahy Komise o kodifikaci a přepracování legislativních návrhů nesmí „zlepšení tvorby právních předpisů“ znamenat pouze „vytváření méně právních předpisů“; každé stažení právního předpisu Komisí by mělo být odůvodněno posouzením skutečného evropského přínosu daného legislativního návrhu; naléhavě vyzývá Evropskou komisi, aby plně vykonávala svoji úlohu hybné síly v rámci procesu evropské integrace, a připomíná, že dlouhodobá a koherentní politická vize, jež má v praxi podobu konkrétních politických opatření, je předpokladem pro „zlepšení tvorby právních předpisů“ a „zlepšení právní úpravy“;

4. podporuje Evropskou komisi v úsilí, které vyvíjí pro „zlepšení tvorby právních předpisů“ tím, že vždy, kdy se to zdá vhodné z hlediska respektování zásady subsidiarity, stahuje projednávané legislativní návrhy, a vyzývá Evropskou komisi, aby touto cestou pokračovala;

5. lituje, že balíček Zlepšení tvorby právních předpisů obsahuje málo odkazů na místní a regionální rozměr, zatímco v Bílé knize o evropské správě přijaté v roce 2001 se zdůrazňuje nutnost budovat lepší partnerství mezi různými úrovněmi správy s tím, že místní a regionální orgány v široké míře zavádějí – přesněji řečeno transponují v souladu se svými pravomocemi – právní předpisy Společenství, a měly by se proto lépe podílet na všech fázích iniciativy Zlepšení tvorby právních předpisů, zvláště prostřednictvím účasti Výboru v různých skupinách interinstitucionální koordinace;

6. přeje si, aby se místní orgány, regionální parlamenty a regionální shromáždění v souladu se svěřenými pravomocemi zapojily do vypracování a formulování právních předpisů Společenství v zájmu posílení demokratické legitimacy rozhodovacího procesu;

7. podporuje prioritu uvedenou v pracovním programu Evropské komise na rok 2007, jež má zlepšit právní prostředí pro plnění mj. cílů konkurenceschopnosti, růstu, zaměstnanosti a udržitelného rozvoje uvedených v Lisabonské strategii, a tím podporovat zlepšení kvality života evropských občanů;

8. vítá zprávu „Zlepšení tvorby právních předpisů v roce 2006“, která přihlíží k jeho očekáváním pokud se jedná o konzultaci a spojení se v prelegislativní fázi, zvláště co se týče respektování zásad subsidiarity a proporcionality v rámci analýz dopadu, zdůrazňuje však nezbytnost posílit do budoucna úsilí o koordinaci mezi jednotlivými úrovněmi řízení, komunikaci o rozhodovacím procesu Společenství a dosah legislativní činnosti Společenství a jeho finanční a administrativní dopad na místní a regionální orgány;

Používání zásad subsidiarity a proporcionality

9. znovu vyjadřuje podporu ústavnímu rozměru zásad subsidiarity a proporcionality a zdůrazňuje, že pro místní a regionální samosprávy i pro Výbor regionů je důležité zajistit, s ohledem na neexistenci Smlouvy o Ústavě pro Evropu, aby byly co nejrychleji uplatňovány protokoly o úloze národních parlamentů v EU a používání zásad subsidiarity a proporcionality nebo jejich příslušný obsah;

10. přeje si, aby institucionální uspořádání v rámci nynější mezivládní konference zachovalo ustanovení uvedená ve Smlouvě o Ústavě pro Evropu týkající se místních a regionálních orgánů a Výboru regionů a zejména ustanovení vztahující se k definici, používání a monitorování těchto dvou zásad;

11. zdůrazňuje, že v rámci stávající platné Smlouvy jsou zásady subsidiarity a proporcionality hybnými pákami víceúrovňové správy, což s sebou přináší spoluzodpovědnost při používání těchto zásad, která vyžaduje vytvoření skutečné kultury subsidiarity v Evropské unii;

12. vítá Berlínské prohlášení z 25. března 2007 u příležitosti oslav 50. výročí podpisu Římských smluv, které zdůrazňuje nutnost rozdělit úkoly mezi Evropskou unií, členské státy a jejich regionální a místní orgány a uznává tím víceúrovňovou správu;

13. vyzývá ostatní evropské instituce, aby se pravidelně a systematicky zabývaly místním a regionálním rozměrem zásad subsidiarity a proporcionality ve všech etapách legislativního procesu;

14. z tohoto důvodu si přeje poskytnout své zkušenosti zejména prostřednictvím monitorovací sítě subsidiarity v souladu se závěry a hodnoceními obou pilotních testů, které byly k dnešnímu dni uskutečněny;

15. naléhavě žádá regionální parlamenty, aby ustavily parlamentní výbory, které by měly za úkol kontrolovat používání zásady subsidiarity, a byly by tak přednostním partnerem při jednáních o výše zmíněných sítích;

16. vítá iniciativu Evropské komise informovat o každém novém legislativním návrhu a konzultačním dokumentu přímo národní parlamenty a požádat je o vyjádření jejich reakcí, čímž by se vylepšil proces vytváření politik, hlavně s ohledem na zásady subsidiarity a proporcionality a vlastní obsah návrhu, a žádá, aby byl tento postup rozšířen v souladu s rozdělením pravomocí v každém členském státě na zákonodárné orgány na nižší národní úrovni;

17. žádá, aby v členských státech, v nichž jsou pravomoci rozděleny mezi národní a regionální úroveň, byla uzavřena závazná vnitřní dohoda o postupu v rámci mechanismu včasného varování týkajícího se kontroly dodržování zásady subsidiarity;

18. žádá proto Evropskou komisi o zavedení počítačového systému umožňujícího místním a regionálním samosprávám přístup k náležitým informacím ve všech fázích legislativního procesu;

19. je příznivě nakloněn tomu, aby Komise a národní i regionální parlamenty zavedly co nejrychleji mechanismus pro monitorování zásady subsidiarity, který by umožnil podrobně prozkoumat legislativní návrhy EU v raném stadiu legislativního procesu; zdůrazňuje, aby se uvažovalo o způsobech spolupráce s Výborem za účelem zavedení tohoto mechanismu, který by využíval stávající součinnosti, přičemž by se Výbor dělil o zkušenosti získané prostřednictvím jeho monitorovací sítě subsidiarity;

Konzultační proces a strukturovaný dialog

20. zdůrazňuje význam konzultovat Výbor v rámci legislativního procesu jako institucionálního zástupce místních a regionálních orgánů Evropské unie a institucionální protějšek Evropské komise; každé posílení této konzultace přispívá k tomu, aby byl rozhodovací proces otevřenější, inkluzivnější, operativnější a demokratičtější a rozhodování bylo činěno na úrovni nejbližší evropským občanům;

21. znovu opakuje závazky přijaté v rámci protokolu o spolupráci, jenž byl podepsán v listopadu 2005 s Evropskou komisí, ve kterém se uvádí, že „v rámci zásady dobré správy věcí veřejných musí Výbor plnohodnotně hrát svou roli prostředníka v dialogu se sdruženími územních samospráv. Komise zajišťuje plnohodnotné začlenění Výboru regionů do politické přípravy společně organizovaných schůzí“, a vítá účast devíti členů kolegia Evropské komise a více než 80 evropských a národních sdružení představujících místní a regionální orgány ve strukturovaném dialogu od roku 2004;

22. soudí, že strukturovaný dialog se sdruženími územních samospráv je nástrojem, který by se měl používat zvláště v přípravné fázi legislativního a pracovního programu Evropské komise;

23. předkládá určité návrhy pro pokračování diskuse s partnery, jež jsou zapojeni do strukturovaného dialogu, s cílem zlepšit jeho způsob a zaručit počáteční cíle i politickou a institucionální úlohu Výboru regionů;

— uspořádat ve vhodnou dobu během roku setkání v rámci strukturovaného dialogu, aby sdružení územních samospráv a Komise mohly vést skutečný dialog o pracovních prioritách před přijetím ročního legislativního pracovního programu Komise,

- vypracovat roční program pro strukturovaný dialog a program schůzí v úzké spolupráci mezi Výborem a evropskými a národními sdruženími územních samospráv,
- vyvinout mezičlánek s místními a regionálními médii ve spolupráci se sdruženími územních samospráv,
- uvážit možnost pro územní samosprávy předkládat písemné připomínky a navrhopvat témata, která se jich týkají a jsou v souladu s programem Evropské unie, a dostávat na ně odpovědi,
- získat přístup k zápisu vypracovanému příslušným oddělením Evropské komise po každé schůzi,
- klást důraz na posílení a sledování strukturovaného dialogu prostřednictvím pravidelného vyhodnocování v úzké spolupráci s Výborem regionů a národními a evropskými sdruženími, jež zastupují územní samosprávy;

24. mimo jiné by chtěl převzít větší zodpovědnost při organizaci strukturovaného dialogu a přeje si, aby byl tento proces transparentnější;

25. znovu vyslovuje doporučení uvedená ve stanovisku k výroční zprávě Zlepšení tvorby právních předpisů v roce 2004, jehož cílem byla systematizace konzultování místních a regionálních orgánů v raném stádiu přípravy evropských právních předpisů, a soudí, že je nutné zajistit efektivnost a zohlednění těchto konzultací;

Lepší přejímání a provádění právních předpisů a politik Společenství na místní a regionální úrovni

26. připomíná, že místní a regionální orgány jsou většinou závislé na správném či špatném přejímání právních předpisů Společenství na národní úrovni; zdůrazňuje význam lepší koordinace mezi národní úrovní a územními samosprávami;

27. znovu opakuje nutnost konkrétního zavedení principu partnerství jak v přípravné fázi, tak ve fázi provádění právních předpisů a politik Společenství;

28. připomíná, že Evropská komise vyjádřila a rozvinula myšlenku tripartitních smluv a dohod, znovu navrhuje provést revize těchto nástrojů, a na základě poučení vyplývajících z experimentální fáze, kterou zahájila Evropská komise pro tripartitní smlouvy, navrhuje vytvořit evropské územní pakty;

29. zdůrazňuje, že evropské územní pakty stejně jako evropská sdružení pro územní spolupráci umožní zvýšit územní soudržnost a flexibilitu politik se silným místním dopadem, a to díky strukturované spolupráci mezi jednotlivými úrovněmi správy za účelem uskutečňování cílů definovaných společně

mezi místní, regionální, národní a evropskou úrovní; použití tohoto nástroje je dobrovolné;

30. zdůrazňuje, že není opravdových partnerství bez finančního příspěvku každé ze stran, kterých se dohoda týká; navrhuje, aby se úvahy o otázce financování evropských územních paktů zaměřily na možnost součinnosti mezi stávajícími rozpočtovými liniemi v dotyčných oblastech a strukturálními fondy v případě evropské úrovně, a dostupnými rozpočtovými liniemi pro místní, regionální a národní úroveň; a to bez zavedení dodatečného finančního nástroje regionální politiky Společenství a bez žádosti o další finanční prostředky sloužící tomuto účelu;

31. považuje za vhodné zintenzivnit konzultace mezi Evropskou komisí, Radou Evropské unie, Evropským parlamentem a Výborem regionů pokud jde o definici a provádění evropských územních paktů;

32. ujišťuje Evropskou komisi o své vůli hrát proaktivní roli, aby docházelo k častějšímu uzavírání evropských územních paktů, a být důvěryhodným partnerem pro všechny zúčastněné subjekty;

33. od Evropské komise nicméně žádá větší podporu pro iniciativy místních a regionálních orgánů; mimo jiné zdůrazňuje nutnost věnovat větší pozornost stávajícím projektům, které nemohou být po pilotní fázi ponechány stranou;

Analýza dopadu a hodnocení administrativní a finanční zátěže

34. vítá návrh Evropské komise vytvořit nezávislý výbor pro zkoumání dopadu, který bude zodpovědný přímo předsedovi, za účelem posílení kontroly v souladu s doporučením vyjádřeným ve stanovisku Zlepšení tvorby právních předpisů v roce 2004;

35. je pro silnější zapojení Výboru regionů do vyhodnocování územního dopadu hlavních politik Společenství; dále trvá na tom, že pokud jsou místní a regionální samosprávy vhodně zapojeny do přípravy právních předpisů, mohou hrát v jejich transpozici a provádění určující úlohu;

36. podporuje hledání společné metody pro analýzu dopadu a rovněž společné metodiky pro odhad administrativních nákladů vyplývajících z evropských právních předpisů; navrhuje, aby byla tato metodika adaptována na místní a regionální úroveň, a bylo tak možno co nejlépe zhodnotit finanční a administrativní náklady místních a regionálních orgánů, a přeje si být plně zapojen do interinstitucionální spolupráce v této oblasti;

37. vítá akční program Evropské komise pro snížení administrativní zátěže v Evropské unii jakož i cíl navržený na Evropské radě ve dnech 8. a 9. března 2007 stanovit 25 % snížení zátěže, který má být dosažen Evropskou unií spolu s členskými státy do roku 2012; nicméně upozorňuje, že je nutno zohlednit místní a regionální rozměr a také úlohu místních a regionálních orgánů v uskutečňování tohoto cíle;

38. navrhuje, aby v duchu dohody o spolupráci z listopadu 2005 byla jeho zkušenost využita Evropskou komisí, a přispěla tak k prozkoumání dopadu každého nového návrhu právních předpisů se silným územním dopadem;

39. z tohoto důvodu se zavazuje zahájit pilotní projekt v rámci monitorovací platformy Lisabonské strategie Výboru regionů s cílem přispět jak k systematizaci konzultování místních a regionálních orgánů ohledně evropských právních předpisů v přípravné fázi, tak k hledání společné metody pro analýzu dopadu těchto právních předpisů na místní a regionální orgány; v této souvislosti považuje za vhodné a odpovídající, aby byl s ohledem na svoji snahu o úspěšné dosažení cílů Lisabonské strategie zastoupen na jarním zasedání Evropské rady;

Zjednodušení právních předpisů Společenství, transparentnost a informovanost

40. znovu uvádí svůj požadavek na zavedení regionální kapitoly do národních akčních plánů pro zjednodušení právních předpisů;

41. vítá iniciativu Komise podporovat transparentnost a připomíná v tomto ohledu, že pokud si EU skutečně přeje zvýšit svoji demokratickou legitimitu, musí rovněž více zapojit místní a regionální subjekty do legislativního a rozhodovacího procesu; proto lituje, že se tato iniciativa neodvolává na místní a regionální rozměr, a vyzývá Komisi, aby k němu více přihlížela;

42. si přeje, aby iniciativu Zlepšení tvorby právních předpisů doprovázela odpovídající informační a komunikační opatření určená těm subjektům, které budou provádět právní předpisy Společenství, zejména ve většině případů místním a regionálním orgánům, a těm, na něž se právní předpisy Společenství vztahují, zvláště evropským občanům; právní předpisy Společenství nemohou být skutečně správně prováděny, pokud nejsou pochopeny dotyčnými subjekty; proto, kromě úsilí připojit se k procesu předcházejícímu vytvoření právních předpisů, je třeba vyvinout úsilí pro poskytování informací a pro komunikaci;

43. z tohoto důvodu upozorňuje Evropskou komisi na nezbytnost zajistit ještě před oficiálním začátkem legislativní fáze Společenství, včetně žádosti o vypracování stanoviska Výborem regionů, překlad všech návrhů právních předpisů, které Komise přijala, do všech úředních jazyků Evropské unie;

44. zdůrazňuje potenciál své monitorovací sítě subsidiarity, aby se tato síť mohla stát výkonným informačním a komunikačním nástrojem v legislativním procesu Společenství.

V Bruselu dne 17. října 2007

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE

Stanovisko Výboru regionů – Uplatňování globálního přístupu k migraci na jižních námořních hranicích Evropské unie a ve východních a jihovýchodních regionech sousedících s Evropskou unií

(2007/C 305/09)

VÝBOR REGIONŮ

- se domnívá, že jak evropská migrační politika, tak správa vnějších hranic Evropské unie spočívají na zodpovědnosti Evropské unie a jednotlivých členských států, které ovšem musejí jednat v souladu se zásadami solidarity a vzájemné důvěry a plně respektovat lidská práva a evropskou migrační politiku;
- věří, že regionální a místní orgány jsou v první linii migrační politiky, ať už se jedná o problémy způsobené nelegální migrací (přijetí a řízení vstupů do země, nedovolené zaměstnání, kriminalita a bezpečnost ve městech) či služby, jež mají místní orgány za úkol poskytovat obyvatelům (bydlení, zdravotnictví, vzdělávání atd.);
- doporučuje, aby byla učiněna okamžitá opatření pro harmonizaci právních předpisů, a byl tak zcela potlačen obchod s lidmi a zločinecké organizace, které tento obchod vykonávají;
- podotýká, že místní a regionální orgány hrají důležitou roli při podpoře spolupráce a partnerských programů se svými protějšky, a připomíná, že rovněž obohacují decentralizovanou spolupráci o know-how a zkušenosti. To je třeba systematicky začleňovat do vytváření evropské přistěhovalecké politiky;
- vyzývá Komisi, aby podpořila a přispěla ke stanovení praktických řešení s cílem posílit správu jižních vnějších námořních hranic a umožnit, aby se Společenství, jeho členské státy a místní a regionální orgány mohly lépe vyrovnávat s kritickými situacemi, jako je masový příliv nelegálních přistěhovalců;
- podporuje zároveň místní a regionální subjekty, aby na základě projektů využily dostupných prostředků, a zdůrazňuje požadavek, aby tyto prostředky byly okamžitě zpřístupněny;
- doporučuje, aby místní a regionální orgány a jejich vnitrostátní sdružení zvláště v kandidátských, avšak i v partnerských zemích byly více těsněji zapojeny do činnosti EU, jako jsou odborná příprava a twinning pracovníků donucovacích orgánů, spolupráce s agenturou Frontex, sociální ochrana a odborná příprava úředníků v oblasti zaměstnanosti, rehabilitace obětí obchodu s lidmi, sběr dat a monitorování migračních toků.

Odkazy

Globální přístup k migraci rok poté: směrem ke komplexní evropské politice migrace

KOM(2006) 735 v konečném znění

Posílení správy jižních námořních hranic Evropské unie

KOM(2006) 733 v konečném znění

Uplatňování globálního přístupu k migraci ve východních a jihovýchodních regionech sousedících s Evropskou unií

KOM(2007) 247 v konečném znění

Zpravodaj: pan Ian MICALLEF (MT/ELS), člen místní rady oblasti Gzira

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

Všeobecná doporučení

1. domnívá se, že jak evropská migrační politika, tak správa vnějších hranic Evropské unie spočívají na zodpovědnosti Evropské unie a jednotlivých členských států, které ovšem musejí jednat v souladu se zásadami solidarity a vzájemné důvěry a plně respektovat lidská práva a evropskou migrační politiku;

2. podporuje úsilí Evropské unie, která od roku 1999 realizovala několik iniciativ zaměřených na komplexní evropskou migrační politiku, a vyzývá Evropskou komisi, aby pokračovala touto cestou, a umožnila tak větší spolupráci a koordinaci EU s třetími zeměmi; vítá zejména také opětovné potvrzení společného cíle této politiky, která je součástí závěrů zasedání Evropské rady konaného ve dnech 21. a 22. června 2007;

3. věří, že regionální a místní orgány jsou v první linii migrační politiky, ať už se jedná o problémy způsobené nelegální migrací (přijetí a řízení vstupů do země, nedovolené zaměstnání, kriminalita a bezpečnost ve městech) či služby, jež mají místní orgány za úkol poskytovat obyvatelům (bydlení, zdravotnictví, vzdělávání atd.);

4. zdůrazňuje klíčovou úlohu místních a regionálních samospráv, jak pro jejich zkušenost a vztahy, které udržují se zeměmi původu, tak z důvodu prováděných opatření pro integraci imigrantů, hlavně v oblasti zdravotnictví, bydlení, školství a zaměstnanosti;

5. vyzývá Komisi, aby zahájila informační kampaně ve spolupráci s národními, místními a regionálními orgány, které se zaměřují na politiku legálního přistěhovalectví a její pozitivní dopad, a pomohou tak především rozptýlit obavy veřejnosti;

zároveň vybízí Komisi, aby podpořila země původu prostřednictvím kampaní zaměřených na zvýšení informovanosti veřejnosti o možnostech legální migrace a rovněž aby zdůraznila rizika nelegálního přistěhovalectví;

6. žádá Evropskou komisi, aby navrhla mechanismus, který by zajistil, aby budoucí legalizace nelegálních přistěhovalců probíhala koordinovaně v rámci společného imigračního a azylového systému; vítá proto návrh Komise vydat v roce 2007 studii o postupech při regularizaci a jejím dopadu v členských státech a o regionálních a místních orgánech;

7. podporuje návrh Komise, v němž se uvádí, že pokud musí členské státy v daném regionu čelit kritické situaci, např. hromadnému přílivu migrantů, měla by být zvýšena kapacita budoucí sítě pobřežních hlídek;

8. vítá rozhodnutí Evropského parlamentu podstatně zvýšit rozpočet agentury Frontex a schválení rozpočtu pro pohraniční jednotky rychlé reakce; doporučuje, aby do pohraničních jednotek rychlé reakce spadala i spolupráce mezi členskými státy a dalšími zúčastněnými stranami včetně komunikace s navrhovanými regionálními řídicími středisky na jižních vnějších námořních hranicích⁽¹⁾ a s regionálními správami, jež jsou výrazně zasaženy přílivem migrantů;

9. podporuje návrh na vytvoření sdružení odborníků ze státní správy členských států, kteří mohou být v krátké době rozmístěni do ostatních členských států, které čelí značnému zatížení kapacit, a asistovat jim při rychlém prvním vyhodnocení jednotlivých případů přímo na místě příjezdu, včetně identifikace osob, jež mohou být vráceny do svých zemí původu nebo tranzitu, a následné účinné řešení jednotlivých případů včetně posouzení zdravotního stavu přistěhovalců a uprchlíků i s ním související epidemiologické situace, a dále též při řešení zvláštní situace nezletilých osob bez doprovodu a dalších zranitelných skupin;

⁽¹⁾ KOM(2006) 733 v konečném znění, odst. 23.

10. doporučuje, aby sdružení odborníků ze státní správy členských států bylo co nejvíce propojeno s potřebami místních a regionálních orgánů zahrnujících podle situace i zástupce regionálních či místních správ z příslušných oblastí nebo národní či regionální sdružení místních orgánů a aby měly regionální a místní správy možnost požádat o zákrok těchto odborníků na svém území, jelikož příchod nelegálních přistěhovalců do kteréhokoli členského státu má bezprostřední účinek na danou lokalitu nebo region;

11. souhlasí s návrhem Rady ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci, jenž usiluje o to, aby dohody o partnerství v oblasti migrace a rozvoje zavázaly partnerské země k uznání zásad demokracie a právního státu a ochrany lidských práv;

12. doporučuje, aby byla učiněna okamžitá opatření pro harmonizaci právních předpisů, a byl tak zcela potlačen obchod s lidmi a zločinecké organizace, které tento obchod vykonávají;

13. souhlasí s žádostí Komise, aby členské státy zvýšily své úsilí, a zajistily tak rychlé provádění již odsouhlasených opatření a doplnily opatření EU o své vlastní iniciativy;

14. zdůrazňuje, že regionální a místní orgány musí být považovány za zúčastněné strany a musí být zapojeny do všech těchto iniciativ zaměřených na dialog včetně se zeměmi původu a tranzitu, zejména prostřednictvím Výboru regionů;

15. vyzdvihuje význam a těší se na aktivní účast na dalších ročních konferencích, jako je konference s názvem Sjednocení měst: evropské politiky, místní postupy, která se konala v roce 2006 a jejímž cílem byla výměna osvědčených postupů a posílení spolupráce mezi regiony, a doporučuje EU, aby využila potenciál regionů, jež tvoří její námořní hranice, jako platformy pro rozvoj vzájemně prospěšných vztahů s třetími zeměmi;

16. podotýká, že místní a regionální orgány hrají důležitou roli při podpoře spolupráce a partnerských programů se svými protějšky, a připomíná, že rovněž obohacují decentralizovanou spolupráci o know-how a zkušenosti prostřednictvím zdravotních služeb a vzdělávání, městských služeb, územního ekonomického rozvoje a zároveň poskytují institucionální podporu pro místní řízení, zkušenosti s regionální a místní demokracií a chodem demokratických institucí. To je třeba systematicky začleňovat do vytváření evropské přistěhovalecké politiky;

17. vyzývá Komisi, aby podpořila a přispěla ke stanovení praktických řešení s cílem posílit správu jižních vnějších námořních hranic a umožnit, aby se Společenství, jeho členské státy a místní a regionální orgány mohly lépe vyrovnávat s kritickými situacemi, jako je masový příliv ilegálních přistěhovalců;

18. připomíná, že již jednomyslně vyzval v únoru 2007 (CdR 258/2006) ⁽²⁾ k vytvoření agentury, která by byla speciálně zodpovědná za řešení otázky nelegálního přistěhovalectví a žádostí o azyl občanů třetích zemí a která by sídlila na Maltě;

19. požaduje, aby byla věnována zvláštní pozornost regionům Evropské unie, které se nachází v oblasti Středomoří a Atlantiku a zažívají obzvláště mohutný příliv nelegálních migrantů a trpí nedostatkem prostředků pro zvládnutí velkého počtu přistěhovalců s adekvátní důstojností, což vyžaduje okamžitá a rozhodná opatření na místní, regionální, vnitrostátní i evropské úrovni s cílem předejít dalším tragédiím mezi nelegálními přistěhovalci, již při pokusech dosáhnout břehů Evropské unie ve velkém počtu umírají, jakož i důsledkům pro bezpečnost a soudržnost v celé EU; zdůrazňuje však, že pro okamžitá a účinná řešení problémů způsobených přílivem nelegálních přistěhovalců je potřeba krátkodobá politická strategie, a naléhavě volá po vytvoření finančního nástroje zaměřeného konkrétně na regiony s nejvyššími mírami přistěhovalectví a na tranzitní oblasti s mohutným přílivem nelegálních migrantů;

20. zdůrazňuje nutnost, aby členské státy vyjádřily solidaritu v praxi tím, že přijmou konkrétní opatření, jež by zmírnila setrvalé tlaky imigračních vln na hraniční státy a regiony, a to tím, že umožní přesídlení a přijetí těchto přistěhovalců na svých územích, dokud nebude s konečnou platností rozhodnuto o jejich statusu;

21. podporuje zároveň místní a regionální subjekty, aby na základě projektů využily dostupných prostředků, a sice z fondu pro vnější hranice, fondu pro navrácení státních příslušníků třetích zemí, evropského fondu pro uprchlíky a fondu pro integraci, a zdůrazňuje požadavek, aby tyto fondy byly okamžitě zpřístupněny a se znepokojením konstatuje, že tyto fondy měly fungovat již od ledna 2007, a fond pro navrácení bude dokonce dostupný nejdříve v roce 2008;

22. vyzývá členské státy, aby v souladu se zásadou subsidiarity zapojily místní a regionální orgány do přípravy migrační politiky a národních plánů integrace a zaměstnanosti, včetně počtu zahraničních pracovníků, již budou přijati na jejich území; mimoto se domnívá, že místní a regionální rozměr musí být zahrnut do analýz, statistik a zpráv, které slouží jako rámec evropské politiky přistěhovalectví;

Vztahy s Afrikou

23. podporuje přístup, jenž prosazuje posílení dialogu a spolupráce s Afrikou na téma migrace, jež pokrývají celou škálu otázek migrace, od legální a nelegální migrace po posílení ochrany uprchlíků a lepší využití vazeb mezi politikou migrace a rozvojovou politikou;

⁽²⁾ Stanovisko Výboru regionů Směrem k budoucí námořní politice, které bylo jednomyslně přijato na 68. plenárním zasedání ve dnech 13. a 14. února 2007 (jednání dne 13. února 2007).

24. připomíná, že co se týče severoafrických zemí, bude se usilovat o další rozvoj, podporu a šíření bilaterálních dohod na regionální úrovni v rámci Evropské politiky sousedství (EPS) a v rámci akčního plánu pro širší sousedství pro nejvzdálenější regiony a sousední země v subsaharské Africe, jež zohledňuje problematiku migrace, přičemž budou muset pokračovat i aktivity v kontextu programu EUROMED, jakož i posílení bilaterální spolupráce se středomořskými partnery se zapojením místních a regionálních orgánů v této oblasti;

25. zdůrazňuje, že v rámci této dvoustranné spolupráce by mělo velký význam, kdybychom využili zkušeností některých regionů, jimiž jsou např. nejvzdálenější regiony, jež svou specifickou zeměpisnou polohou a prokázanou zkušeností poskytují EU zcela jedinečnou platformu pro spolupráci se sousedními zeměmi;

26. podporuje spolupráci EU s Afrikou, jak ji definuje Strategie EU pro Afriku, jejímž hlavním cílem je dosažení rozvojových cílů tisíciletí na podporu udržitelného rozvoje, bezpečnosti a řádné správy věcí veřejných prostřednictvím pokračujícího dialogu se zeměmi AKT na základě článku 13 Dohody z Cotonou;

27. připomíná, že v článku 13 dohody z Cotonou je uvedeno, že „každá ze zemí AKT musí na žádost určitého členského státu akceptovat navrácení a readmisi svých státních příslušníků, kteří nelegálně pobývají na území tohoto členského státu Evropské unie, a to bez dalších formalit. Země AKT za tímto účelem poskytnou svým státním příslušníkům odpovídající doklady totožnosti“;

28. zdůrazňuje, že EU by měla podporovat vymáhání tohoto článku a podstatně zvýšit své úsilí, aby donutila země původu přijmout zpět přistěhovalce, již nesplňují požadavky na udělení azylu a kteří se přesto rozhodli překonat hranice nelegálním způsobem;

29. bere na vědomí návrh na vytvoření platformy pro migraci a rozvoj, které spojí africké země, členské státy EU a mezinárodní organizace v úsilí o účinnější řízení migrace v zájmu všech; domnívá se, že místní a regionální orgány, zejména ty, jež jsou přímo zainteresovány, by se měly zapojit do těchto platform spolupráce, pravděpodobně prostřednictvím svých národních a regionálních sdružení, a do úrovně dialogu se zeměmi AKT, neboť toto zapojení bude ku prospěchu všech zainteresovaných stran;

30. podporuje iniciativu Komise podporovat investice do odvětví s vysokým podílem lidské práce v afrických regionech s vysokou mírou emigrace a požádat členské státy o doplnění tohoto příspěvku, aniž by přitom zapomínal na to, že bez skutečného zapojení soukromé podnikatelské sféry nebude podpora těchto investic možná – proto je třeba poskytnout nástroje podporující tyto investice;

31. podporuje návrh Komise vytvořit migrační profily pro každou zainteresovanou rozvojovou zemi a týmy na podporu

migrace (MIST) složené z odborníků z členských států, které by mohly poskytnout potřebnou pomoc africkým státům, jež o ni požádají, včetně iniciativ Komise ustavit panafrickou síť migračních „observatoří“ nebo institutů pro výzkum migrace, avšak zdůrazňuje, že místní a regionální orgány musí disponovat potřebnou odborností a že odborníci pocházející z regionů a měst mohou těmto týmům poskytnout skutečnou přidanou hodnotu;

32. zdůrazňuje, že místní a regionální správy mohou přispět ke sběru informací prezentovaných na Přistěhovaleckém portálu, Evropském portálu pracovní mobility, v síti EURES a na Evropském portálu mobility výzkumných pracovníků, jež by africkým zemím, jak již bylo uvedeno výše, přiblížily legální možnosti práce v Evropě i prostřednictvím konkrétních informačních kampaní a pomohly jim při zjednodušení řízení sezónních pracovníků, výměně studentů a výzkumných pracovníků a při jiných formách legálního pohybu osob;

Boj proti nelegálnímu přistěhovalectví a posílení integračních opatření

33. podporuje návrh nových právních předpisů v oblasti sankcí vůči osobám zaměstnávajícím nelegální přistěhovalce a dále iniciativy, v nichž se Europol soustředí na boj proti asistovanému nelegálnímu přistěhovalectví a obchodu s lidmi;

34. vyzdvihuje potřebu vyvinout také úsilí o přijetí všech opatření, která jsou potřebná pro potlačení obchodu s lidmi a zločineckých organizací, které tento obchod vykonávají, ale i pro potírání černé ekonomiky, jež tyto aktivity vyvolává;

35. podporuje Komisi v posilování jejích aktivit v oblasti integračních opatření, v nichž budou vytvořeny nástroje umožňující větší zapojení různých zainteresovaných stran, včetně samotných migrantů, což bude představovat příspěvek k podpoře účinné integrační strategie; domnívá se, že regionální a místní orgány musí být považovány za zúčastněné strany a musí být zapojeny do všech těchto iniciativ zaměřených na dialog;

36. konstatuje, že tyto nástroje budou zahrnovat: a) vytvoření integrační platformy, v jejímž rámci si relevantní partneři budou moci pravidelně vyměňovat názory, b) upevnění role místních orgánů a c) vytvoření internetových stránek týkajících se integrace a nová vydání příručky o integraci a výroční zprávy o migraci a integraci;

Frontex

37. doporučuje, aby byl uplatněn článek 7 nařízení (ES) č. 2007/2004 o zřízení agentury Frontex, neboť představuje významný projev solidarity mezi členskými státy tím, že umožňuje dobrovolně sdružovat technické vybavení členských států pod řízením agentury, jež by mohlo být k dispozici žádajícímu členskému státu poté, co Frontex vyhodnotí potřeby a rizika;

38. konstatuje, že pokud má být agentura Frontex schopna vytvářet cílené a obecné analýzy rizik, zaměřené na prevenci krizových situací a jejich řešení, bude potřebovat přístup k informacím shromážděným styčnými úředníky členských států pro přistěhovalectví (ILO);

39. podporuje návrh Komise pozměnit nařízení (ES) č. 377/2004 o vytvoření sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví tak, aby agentura Frontex měla přístup k informacím a účastnila se schůzek organizovaných v rámci sítě styčných úředníků pro přistěhovalectví, neboť by tyto informace mohly být užitečným zdrojem a přístup k nim je podporován;

40. upozorňuje, že Komise zajišťuje, aby pobřežní hlídky agentury Frontex byly zejména na Kanárských ostrovech a v oblasti středního Středomoří prováděny po celé období, kdy je moře klidné, především od poloviny jara do začátku podzimu, s cílem předcházet dalšímu přílivu přistěhovačů do členských států EU;

41. vyzývá Komisi, aby předložila opatření, jež by motivovala státy severní Afriky ke spolupráci na prevenci obchodu s lidmi na evropském pobřeží Středomoří. K dosažení dlouhodobého řešení je však nejlepším nástrojem provádění rozvojových politik v zemích původu.

Východní a jihovýchodní regiony sousedící s Evropskou unií

42. konstatuje, že klíčovým cílem použití globálního přístupu na východní a jihovýchodní regiony sousedící s EU je potřeba zachovat koherentní politiku a zajistit provázanost s probíhajícím dialogem a iniciativami v oblasti spolupráce při řešení otázek migrace a souvisejících témat, které již probíhají v celkovém kontextu politiky vnějších vztahů EU;

43. podporuje názor Komise, že v dialogu s kandidátskými a partnerskými zeměmi a jejich orgány by též mělo zaznít, jak může rozvojový dopad migrace pomoci posílit stabilitu a podpořit růst v regionu, včetně podpory politik zaměřených na prevenci odlivu mozků, zahrnujících investice do odborné

přípravy a budování kapacit, jejichž cílem je zlepšení pracovních podmínek a rozšíření pracovních příležitostí;

44. navrhuje, že bude těsněji spolupracovat s Kongresem místních a regionálních orgánů Rady Evropy ve vztahu k zemím, jež jsou členy Rady, s cílem zlepšit schopnost partnerských zemí zacházet s nelegálními migranty v souladu s mezinárodními normami a potřebami obětí obchodu s lidmi a dalších zranitelných osob;

45. doporučuje, aby místní a regionální orgány a jejich vnitrostátní sdružení zvláště v kandidátských, avšak i v partnerských zemích byly těsněji zapojeny do činnosti EU, jako jsou odborná příprava a twinning pracovníků donucovacích orgánů, spolupráce s agenturou Frontex, sociální ochrana a odborná příprava úředníků v oblasti zaměstnanosti, rehabilitace obětí obchodu s lidmi, sběr dat a monitorování migračních toků;

46. vítá návrh, aby agentura Frontex získala významnější postavení včetně rozvoje spolupráce s Ruskem, Ukrajinou, Moldavskem, Gruzii, západním Balkánem a asijskými zeměmi, avšak zdůrazňuje, že agentura by měla nejprve posílit svoji stávající činnost a analýzu rizik, jež byly zahájeny pozdě během roku a v létě byly pozastaveny z důvodu extrémního přílivu nelegálních přistěhovačů do jižní oblasti Evropy;

47. podporuje návrh na prohloubení komplexního dialogu s Ruskem o všech otázkách týkajících se migrace včetně azylové problematiky, ochrany vnitřně vysídlených osob v souladu s mezinárodními normami, boje proti nelegálnímu přistěhovalectví a obchodu s lidmi, pracovní migraci a všech relevantních sociálních aspektů migrace;

48. opakuje, že státy, jež pochybovaly o účinnosti takových společných hlídek, by měly projevit větší vůli k vyčlenění prostředků pro agenturu Frontex, a to nejen v duchu přijetí spoluodpovědnosti, ale také ve vlastním zájmu, neboť nelegální přistěhovalectví je celoevropským problémem, jenž se netýká pouze zemí v oblasti Středomořího moře.

V Bruselu dne 11. října 2007

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE

Předběžné stanovisko Výboru regionů – Situace migrujících žen v Evropské unii

(2007/C 305/10)

VÝBOR REGIONŮ

- zdůrazňuje, že co nejlepší integrace migrujících žen i mužů je, také vzhledem k úloze mužů ve výchově, klíčovým prvkem, který je zásadní také pro skutečnou integraci druhé a třetí generace osob zahraničního původu s rodinami, a to vzhledem k úloze ženy v rozvoji společnosti;
- zdůrazňuje, že integrace znamená sdílení a respektování povinností a základních práv člověka, které tvoří evropské právní dědictví;
- zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou mají v tomto ohledu veřejné služby, především na místní a regionální úrovni, a jejich schopnost vytvářet na daném území síť s místními společenstvími, sdruženími přistěhovaných žen a dobrovolnými organizacemi;
- vyjadřuje obavy ohledně vysoké míry neúspěchu ve vzdělávání mladých dívek zahraničního původu a vysoké míry jejich předčasného zanechání studia, jelikož kromě kulturních předsudků nebo obtížných ekonomických podmínek jsou tyto dívky ve výběru studia a zaměstnání někdy omezovány svými rodinami. Domnívá se, že aby bylo možné ve vzdělávacím systému zajistit rovné příležitosti pro dívky (i pro chlapce) z přistěhovaleckých rodin je důležité, aby rodiče byli seznámeni se vzdělávacím systémem, a tak byli schopni přijmout opodstatněná rozhodnutí týkající se vzdělání svých dětí, především dcer, která budou založena na jejich osobních možnostech a přáních a neovlivněná stereotypy o úloze žen a mužů. Dále považuje za nezbytné zvyšovat povědomí a zapojení všech zainteresovaných stran s cílem podpořit skutečnou rovnost příležitostí.

Zpravodajka: paní Sonia MASSINI (IT/SES), předsedkyně regionální vlády provincie Reggio Emilia

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

1. je potěšen žádostí Komise o vypracování předběžného stanoviska, a to i v souvislosti s Evropským rokem rovných příležitostí pro všechny (2007) a Evropským rokem mezikulturního dialogu (2008);

2. znovu potvrzuje nutnost vytvořit vyváženou evropskou imigrační politiku, která bude disponovat nástroji vytvořenými společně členskými státy a místními a regionálními komunitami a která stanoví důslednou činnost související s legálním přistěhovalectvím, s cílem jednak podpořit integraci přistěhovalců, kteří jednají v souladu se zákony hostitelských zemí, jednak posílit boj proti nelegálnímu přistěhovalectví a nezákonné činnosti;

3. připomíná, že sdělení Komise Společný program pro integraci uznává, že každá činnost musí být prováděna z hlediska rovnosti žen a mužů a měla by věnovat zvláštní pozornost mladým přistěhovalcům a dětem;

4. zdůrazňuje, že co nejlepší integrace migrujících žen i mužů je, také vzhledem k úloze mužů ve výchově, klíčovým prvkem, který je zásadní také pro skutečnou integraci druhé a třetí generace osob zahraničního původu s rodinami, a to vzhledem k úloze ženy v rozvoji společnosti;

5. připomíná, že ve svém stanovisku k Plánu politiky v oblasti legální migrace uvedl, že se místní a regionální orgány zabývají otázkou rovnosti pohlaví, jelikož je třeba brát v úvahu diskriminaci žen založenou na pohlaví, etnickém a zeměpisném původu nebo na jiných příčinách, které jsou uvedeny v článku 13 Smlouvy o ES;

6. připomíná, že je nezbytné zaručit účinnou právní ochranu proti diskriminaci, posoudit budoucí činnost, která doplní stávající právní rámec, začlenit do politik Unie zásadu nediskriminace a zásadu rovných příležitostí, podporovat inovace a osvědčené postupy, zlepšit osvětu zainteresovaných stran i hostitelské populace a spolupráci s nimi a čelit diskriminaci a sociálnímu vyloučení, se kterými se setkávají mnohé etnické menšiny;

7. opět zdůrazňuje, že integrace je proces probíhající dvěma směry: jsou do něj zapojena hostitelská společenství i samotné ženy, jak individuálně, tak jako příslušnice národních společenství, a že je nezbytné zlepšit osvětu jak přistěhovalců, tak hostitelských společenství;

8. zdůrazňuje, že integrace znamená sdílení a respektování povinností a základních práv člověka, které tvoří evropské právní dědictví a které uznává Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, společné ústavní tradice členských států, Listina základních práv Evropské unie a Všeobecná deklarace lidských práv;

9. bere na vědomí, že co se týče především přistěhovalých žen, mohou vzniknout konflikty mezi různými kategoriemi práv jedince a právem na kulturní a náboženskou identitu, a tvrdí, že právo na kulturní a náboženskou identitu si zaslouží ochranu, ale to za podmínky, že chování považované za projev této identity neporuší základní práva a bude naopak výsledkem svobodné a vědomé volby žen a nebude jim vnuceno rodinou nebo společenstvím, ke kterému náleží, a/nebo společenstvím původu;

10. zaznamenává, že místní a regionální orgány nasbíraly bohaté zkušenosti s politikami přijímání, prostřednictvím, přístupu na trh práce a sociální péče zaměřenými na přistěhovalé ženy a s potíráním různých forem vykořisťování a násilí, které mohou být užitečné při tvorbě nových strategií a evropských programů; zapojení sdružení přistěhovalých žen a jiných zástupkyň příslušných skupin přistěhovalých žen do trvalého dialogu s místními a regionálními orgány a zastoupení těchto skupin ve správě je zásadní, aby bylo možno vyvinout úspěšné strategie a programy;

11. vyzývá proto, stejně jako Evropský parlament, členské státy a Evropskou unii k finanční podpoře tohoto úsilí i k jeho podpoře prostřednictvím lidských zdrojů pomocí výměny informací a osvědčených postupů;

12. s velkým uspokojením vítá schválení rámcového programu Solidarita a řízení migračních toků a obzvláště zřízení Evropského fondu pro začlenění státních příslušníků třetích zemí, jehož opatření zohlední otázku rovnosti pohlaví a co nejlepší integraci žen všech věkových skupin, mladých lidí a dětí přistěhovalců;

13. opět zdůrazňuje své přání, které již uvedl ve stanovisku k Plánu politiky v oblasti legální migrace, aby Evropský fond pro začlenění státních příslušníků třetích zemí zohlednil požadavky místních a regionálních orgánů a aby se tyto orgány aktivně a konstruktivně podílely na jednání o národních programech a operačních plánech;

14. upozorňuje na zásadní příspěvek organizovaných společenství pro přistěhovalé ženy a nevládních organizací;

15. zdůrazňuje, že na prosazení práv žen jsou důležitá společná opatření se zeměmi původu, a vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly činnost, kterou provádějí místní a regionální orgány ve spolupráci se zeměmi původu a místními a regionálními orgány v těchto zemích s cílem stanovit vhodné ukazatele;

16. upozorňuje na velký význam používání jazyka zohledňujícího rovnost žen a mužů;

Statistický rámec

17. upozorňuje na nedostatek přesných statistických dat týkajících se přistěhovalectví v EU, především nelegálního, a všech nezákonných pracovních podmínek;

18. považuje za podstatné, aby sběr dat zahrnoval nezávislou proměnnou pohlaví a aby byly vypracovány ukazatele rozdílu v přistěhovalectví u mužů a žen;

19. upozorňuje na možnost vypracovat analýzy dat sebraných na regionální a místní úrovni, které jsou nezbytné pro provádění decentralizovaných politik a pro zaručení kvalitativního přístupu k fenoménu migrace;

Sociální a zdravotnické služby

20. poznamenává, že přístup k sociálně-zdravotnickým službám je často prvním kontaktem migrující ženy s veřejnými službami a pravidly hostitelské společnosti, a považuje za nezbytné vymýtit vznikající diskriminaci s cílem eliminovat „rozdíly ve zdraví“;

21. zdůrazňuje, že je nutné, aby všichni migranti byli zapojeni do zdravotních kontrol a do prevence, které zajišťují příslušné služby; dále zdůrazňuje, že je nutné vypracovat a financovat vhodné sociální a zdravotnické programy, s jejichž využitím bude na základě objektivního výzkumu specifických zdravotních problémů možné potírat choroby chronicky se vyskytující u migrantů;

22. zdůrazňuje, že u osob zahraničního původu, především u žen, je nutné posílit odpovídající informační činnost a osvětu v oblasti zdraví, a domnívá se, že je důležité přistupovat pozorněji ke specifickým jedincům a kulturám. Za tímto účelem je třeba využít nástroje jako je jazykové a kulturní prostřednictví a dialog s jednotlivci, skupinami a také sdruženími. Respektování kulturní rozmanitosti musí být založeno na základním právu na zdraví a na sebeurčení ženy, především v oblasti zdraví a sexu;

23. podporuje proto zavádění opatření zaměřených na informovanost, prevenci, podporu a osvětu, s cílem potírat jakoukoliv formu diskriminace nebo tradiční diskriminační či ponižující praktiky a zhodnotit účinné a kvalitní nástroje zavedené v různých členských státech a na regionální a místní úrovni, které mají preventivní a podpůrný charakter, slouží jako most/dialog, jsou multidisciplinární a mezikulturní (jako např. jazykové a kulturní prostřednictví, předporodní kurzy, iniciativy sociálního zapojení přistěhovaných žen, mezikulturní poradenství atd.);

24. zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou mají v tomto ohledu veřejné služby, především na místní a regionální úrovni (jako rodinné poradny), a jejich schopnost vytvářet na daném území sítě s místními společenstvími, sdruženími přistěhovaných žen a dobrovolnými organizacemi (neziskovým sektorem);

25. považuje za důležité zintenzívnit šíření osvědčených postupů v sociální oblasti a ve zdravotnictví zřízením opravdového evropského registru, do kterého se budou ukládat různé výjimečné politiky a osvědčené postupy zapojené na tomto poli;

Vzdělávání, politiky mládeže a kultura

26. zdůrazňuje, že mladé generace představují rozhodující sázku na perspektivu evropské integrace, a to i z důvodu jejich zásadní úlohy prostředníka mezi společnostmi, kde vyrůstají, a svojí rodinou;

27. opět potvrzuje nutnost provádět konkrétní a vhodnou činnost na úplné začlenění přistěhovačů do vzdělávacího systému hostitelské země (v první řadě je to výuka jazyka), a to především v počátečním období jejich pobytu;

28. opět zdůrazňuje požadavek na vytváření školních osnov, které berou v úvahu diverzitu;

29. připomíná, co již uvedl ve svém stanovisku k Plánu politiky v oblasti legální migrace v souvislosti s vysokou mírou neúspěchu ve vzdělávání mladých lidí zahraničního původu v mnoha zemích EU a s návrhem vytvořit finanční nástroje a konkrétní politiky na řešení těchto problémů. Upozorňuje především na nutnost jednat tak, aby všichni mladí lidé mohli uskutečnit své cíle a využít naplno svůj potenciál, a poukazuje na to, že je třeba věnovat zvláštní pozornost školním výsledkům a vzdělávacím možnostem dívek. Úzká spolupráce mezi vyučujícími a rodiči a obsáhlé informace o vzdělávacím systému mají zaručit, aby byl individuální potenciál dívek rozpoznán a podporován podle jejich přání a potřeb;

30. upozorňuje na specifickou situaci migrujících žen všech věkových skupin, zejména však mladých dívek zahraničního původu, které jsou občas rozpolcené mezi kulturní identitou přenesenou rodinami a přitažlivostí k novým identitám, které dívkám nabízejí společnosti, ve kterých vyrůstají, a zdůrazňuje, že tyto dívky si zaslouží zvláštní pozornost, protože mohou představovat jednu z opravdových sil, na které se bude moci nová Evropa spolehnout;

31. vyjadřuje obavy ohledně vysoké míry neúspěchu ve vzdělávání mladých dívek zahraničního původu a vysoké míry jejich předčasného zanechání studia, jelikož kromě kulturních předpokladů nebo obtížných ekonomických podmínek jsou tyto dívky ve výběru studia a zaměstnání někdy omezovány svými rodinami. Domnívá se, že aby bylo možné ve vzdělávacím systému zajistit rovné příležitosti pro dívky (i pro chlapce) z přistěhovaleckých rodin je důležité, aby rodiče byli seznámeni se vzdělávacím systémem, a tak byli schopni přijmout opodstatněná rozhodnutí týkající se vzdělání svých dětí, především dcer, která budou založena na jejich osobních možnostech a přáních a neovlivněná stereotypy o úloze žen a mužů. Dále považuje za nezbytné zvyšovat povědomí a zapojení všech zainteresovaných stran s cílem podpořit skutečnou rovnost příležitostí;

32. podporuje výzvu k podpoře začlenění mladých migrujících žen do integrovaného akčního programu pro celoživotní učení (2007–2013), která je uvedena v usnesení Evropského parlamentu o přistěhovalectví žen;

33. domnívá se, že do politiky mládeže je třeba začlenit opatření zohledňující různé kultury a mladé muže i ženy zahraničního původu, aby tyto mladé lidi vhodně využily jako prostředníky mezi kulturami a aby podporovaly vznik míst pro konfrontaci kultur a pro rozvoj ženských sdružení;

34. zdůrazňuje, že komunikace, především prostřednictvím médií, hraje rozhodující úlohu v integraci přistěhovaných žen, a žádá o podporu činnosti na zhodnocení potenciálu médií a vyplnění nedostatku mediálních informací jak v komunitách přistěhovalců, tak v hostitelských společnostech, s cílem překonat stereotypy a předsudky;

35. v tomto ohledu opět zdůrazňuje zájem o různé formy spolupráce s médii (prostřednictvím podpory dobrovolných kodexů jednání pro novináře), který již vyjádřil ve svém stanovisku ke Společnému programu pro integraci;

Ekonomická integrace

36. opět zdůrazňuje nutnost podpořit přístup přistěhovaných žen k zaměstnání a odborné přípravě, a to i prostřednictvím akcí zaměřených na boj proti diskriminaci a na odstranění překážek, které ve skutečnosti brání dosažení rovných příležitostí;

37. upozorňuje na to, že migrující ženy jsou často zaměstnány na přechodnou dobu, na pracovních místech s nízkou kvalifikací a nízkým platem, v odvětvích šedé ekonomiky nebo jsou zapojeny do nezákonné činnosti, a žádá proto Komisi, aby provedla studii zabývající se touto problematikou a doporučila nejvhodnější řešení;

38. zdůrazňuje, že je důležité uznávat profesní způsobilosti a diplomy nebo odbornou praxi, které ženy nabyly v zemi původu;

39. potvrzuje svoji podporu Komisi, jejímž cílem je vypracovat směrnici, kterou se stanoví obecný rámec pro práva občanů třetích zemí legálně pobývajících na území některého členského státu, a v jejím rámci se zabývat problémem uznávání diplomů a odborných kvalifikací;

40. poznamenává, že především v některých členských státech jsou přistěhované ženy do velké míry zaměstnávány v pečovatelské a jako pomoc v domácnosti, což mění podmínky evropského sociálního systému, a žádá Komisi, aby se tímto jevem zabývala a zvažila vypracování specifických nástrojů;

41. silně zdůrazňuje, že i v ekonomické oblasti je nutné podporovat nezávislost a podnikavost žen, a to jak v zemích původu, tak v hostitelských zemích, prostřednictvím konkrétních opatření, např. mikroúvěrů;

42. je potěšen pozorností, která je v druhém vydání Příručky o integraci věnována činnostem na podporu podnikavosti přistěhovalců, považuje tento druh činnosti za nezbytný pro přispění ke skutečné nezávislosti žen a vyzývá Komisi, aby podporovala obdobné iniciativy, např. odbornou a jazykovou přípravu v zemích původu;

43. upozorňuje na zvláštní problémy, se kterými se setkávají zaměstnané přistěhované ženy s dětmi, a na to, že je tedy nutné provádět činnost podporující soulad mezi pracovním a rodinným životem, zdůrazňuje, že se na místní a regionální úrovni uskutečnily významné iniciativy (také ve spolupráci s ženskými sdruženími a dobrovolnými organizacemi) a vyzývá Komisi, aby tyto iniciativy podporovala;

44. bere na vědomí, že v mnoha případech je skutečné uplatňování práv žen omežováno vážnými problémy spojenými s dopravou a mobilitou, se kterými se ženy setkávají, a které jsou podmíněny také kulturou společenství původu, a vyzývá Komisi a členské státy k podpoře dosažení nezávislosti v dopravě (např. autoškoly);

45. upozorňuje na to, že práce na černo podporuje způsoby vykořisťování žen, a podporuje činnost na její odhalení a potírání;

46. zdůrazňuje požadavek na stanovení vhodných opatření na boj proti nelegální práci a současné spravedlivé zacházení s oběťmi takové situace a bere na vědomí nedávný návrh směrnice zavádějící jednotné sankce proti zaměstnavatelům, kteří zaměstnávají nezákonně pobývajících přistěhovalce nebo zaměstnávají legální přistěhovalce nezákonně, který předložila Komise;

47. v souladu se stanoviskem k Plánu politiky v oblasti legální migrace opět vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly opatření na snadnější poukazování prostředků do země původu a na podporu jejich přeměny na produktivní investice v těchto zemích;

Ochrana proti formám nátlaku a práva na účast

48. upozorňuje na to, že část přistěhovaných žen může být obzvláště vystavena různým formám vykořisťování, porušování základních práv a fyzickému a psychickému nátlaku, a souhlasí s Evropským parlamentem v tom, že tyto praktiky nelze žádným způsobem ospravedlnit ani tolerovat na základě žádného kulturního nebo náboženského důvodu;

49. připojuje se proto k Evropskému parlamentu, který vyzývá členské státy, aby okamžitě a účinně čelily všem formám násilí a újmám páchaným na ženách a potíraly je v souladu s vlastní národní legislativou, s mezinárodními normami a normami EU, a považuje za důležité poskytovat obsáhlé informace o těchto předpisech a normách takovým způsobem, aby si jich byli vědomi také přistěhovalci;

50. vyzývá Komisi, aby podporovala tato opatření a úsilí regionálních a místních orgánů;

51. upozorňuje na velké rozšíření fenoménu domácího násilí a vyzývá Komisi, aby se zabývala opatřeními na jeho účinné předcházení a potírání a předložila tato opatření jako naléhavou záležitost, aby tak mohla být začleněna do právních předpisů EU. „Zločiny ze cti“ jsou specifickou formou násilí v rodině, která vyžaduje zvláštní pozornost;

52. zdůrazňuje, že manželský svazek (či nesezdané soužití) mezi osobami různých národností na jedné straně patří mezi občanská práva a na druhé straně tyto svazky mohou být laboratoří pozitivní integrace mezi různými kulturami, citlivostmi, náboženstvími a zákony. Zároveň zdůrazňuje, že základní práva žen a nezletilých dětí musí být zajištěna bez ohledu na to, zda existují reciproční legislativní opatření;

53. poznamenává, že slučování rodin se vyskytuje stále častěji, má kladný vliv na průběh integrace a je zásadní pro ochranu práva na rodinný život, a souhlasí s Evropským

parlamentem v tom, že členské státy dosud uspokojivě nepoužívají směrnici 2003/86/ES;

54. zdůrazňuje, že při slučování rodin musejí být respektována jednotlivá práva všech členů jádra rodiny a musí být zaručena svobodná volba ženy;

55. odsuzuje nucené sňatky a praktiky, které nejsou v souladu s evropskými zákony (např. infibulace nebo polygamie), a vyzývá členské státy, aby provedly okamžitá a vhodná opatření a zajistily tak plné provádění zákonů, které tyto praktiky zakazují;

56. v souladu se svým stanoviskem k boji proti nelegálnímu přistěhovalectví připomíná doporučení přednostně přijmout všechna nezbytná opatření na skoncování s obchodem s lidmi, jehož oběťmi jsou především ženy, a na vymýcení organizací, které praktikují tento obchod, a všech forem otroctví, a to i dětí a dospívajících, a přijmout proto vhodné normy a specifické akční plány a uznat, že přestože jsou některé z těchto obětí nelegálními přistěhovalci, jedná se o zvláštní případy, a že za určitých okolností může jejich vyhoštění vést k extrémnímu násilí nebo může dokonce skončit jejich smrtí, pokud jsou nuceni vrátit se do své země původu;

57. podporuje Evropský parlament, který ve svém usnesení o přistěhovalectví žen vyzývá členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost zapojení přistěhovaných žen do společenského a politického života, v souladu s národní legislativou.

V Bruselu dne 11. října 2007

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE

Stanovisko Výboru regionů – Rovné příležitosti a sport

(2007/C 305/11)

VÝBOR REGIONŮ VYDÁVÁ NÁSLEDUJÍCÍ DOPORUČENÍ:

- prostřednictvím sportu je možné řešit problémy diskriminace a nerovnosti ve sportu jako takovém a v širší společnosti a sport může šířit společenské hodnoty jako např. spolupráci, toleranci a solidaritu;
- místní a regionální samosprávy by měly plánovat, rozvíjet a podporovat rovný přístup prostřednictvím své nabídky sportovní činnosti a služeb;
- určité společenské skupiny mají tendenci se do sportu méně zapojovat, jsou slabě zastoupeny na rozhodovací úrovni a vyloučeny z některých sportovních zařízení; v mnoha zemích administrativní sportu neodráží rozmanitost společenství, kterému slouží;
- místní a regionální samosprávy by měly na sportovních akcích povzbuzovat a vítat účastníky a diváky ze všech společenství a chránit je před zneužíváním a obtěžováním; dále by měly bez diskriminace zpřístupnit sportovní zařízení, která vlastní, provozují, financují nebo kterým udělují povolení provozovat sportovní činnost; měly by povzbuzovat jednotlivce ze všech společenství k zapojení do všech úrovní sportovní administrativy, řízení a trenérské činnosti – tyto funkce by se měly stát ukazatelem celkové výkonnosti místních a regionálních samospráv;
- místní a regionální samosprávy by si měly vyměňovat zkušenosti s ostatními samosprávami v Evropě a po celém světě a poučit se z nich, a místně a regionálně šířit osvědčené postupy;
- EU by měla stanovit měřítko podpory rovných příležitostí ve sportu a přístupu ke sportu. V této souvislosti založil VR Listinu rovnosti ve sportu.

Zpravodaj: Peter MOORE, radní města Sheffield (UK/ALDE)

„Sport má moc sjednocovat lidi tak jako máloco jiného. Sport může dát naději tam, kde vládla beznaděj. Boří rasové bariéry. Vysmívá se diskriminaci. Sport promlouvá k lidem jazykem, kterému rozumějí.“

Nelson Mandela

„Skrytou tvář sportu jsou tisíce nadšenců, kteří ve svých fotbalových, veslařských, atletických a horolezeckých klubech nacházejí místo k setkání, ale především přípravný terén pro život ve společenství. V tomto mikrokosmu se lidé učí nést odpovědnost, dodržovat pravidla, přijímat jeden druhého, hledat kompromis a provozovat demokracii. Z tohoto úhlu se sport jeví jako ideální škola demokracie.“

Daniel Tarschys

Generální tajemník Rady Evropy

Politická doporučení

VÝBOR REGIONŮ

Obecné poznámky

1. domnívá se, že stejně jako ostatní oblasti společenského života může sport jak sjednocovat, tak rozdělovat společnost;
2. je přesvědčen, že diskriminace a nerovnost ve sportu existují, ale že je možné sportu využít k objasnění těchto problémů ve sportu jako takovém a v širší společnosti, a že sport může šířit společenské hodnoty jako např. týmového ducha, čestné soutěžení, spolupráci, toleranci a solidaritu;
3. rovných příležitostí pro všechny společenské skupiny ve sportu a jeho prostřednictvím může být nejlépe dosaženo společným a doplňujícím se úsilím na všech úrovních správy: místní a regionální orgány zde hrají klíčovou úlohu;
4. vítá ustanovení roku 2007 Evropským rokem rovných příležitostí pro všechny. Výbor lituje, že se VR a některé členské státy nezapojily v tak plné míře, jak by mohly, a přitom považuje toto stanovisko za příspěvek Výboru k tomuto roku;
5. připomíná prohlášení Evropské rady v Nice z roku 2000, které EU vyzvalo, aby zohlednila specifické rysy a sociální, vzdělávací a kulturní funkce sportu. Připomíná, že společenský význam sportu je tématem Prohlášení č. 29 v dodatcích Amsterodamské smlouvy. Vítá bílou knihu o sportu Evropské komise, zveřejněnou dne 11. července 2007, a vyzývá Komisi, aby se zabývala otázkami rovnosti příležitostí, které v bílé knize uvádí;
6. podporuje definici Rady Evropy, podle níž zahrnuje sport „veškeré formy tělesné aktivity, které, provozovány příležitostně nebo organizovaně, usilují o vyjádření nebo vylepšení fyzické kondice a duševní pohody, utvoření společenských vztahů či dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“;
7. je přesvědčen, že k dosažení rovnosti nestačí pouze odstranit nezákonnou diskriminaci tam, kde existuje, ale je také nutné vyvíjet snahy zaměřené na změnu vnímání a postojů, a tak překonat ignoranci a předsudky, naplno využít talent našich společenství a umožnit každému realizovat svůj vlastní potenciál;
8. uznává, že diskriminace existuje v mnoha formách: přímá a nepřímá; institucionální a individuální; otevřená a skrytá; a má částečně vliv na omezování (či rozšiřování) přístupu, příležitostí a životních šancí společenských skupin v sociálním, politickém a ekonomickém životě;
9. uznává, že určité společenské skupiny mají z nejrůznějších důvodů tendenci se do sportu méně zapojovat, jsou slabě zastoupeny na rozhodovací úrovni a z různých důvodů vyloučeny z některých sportovních zařízení. Uznává, že následně se pak v některých společenstvích vyskytuje nepřiměřeně vysoký podíl nemocí spojených například se sedavým životním stylem;

10. uznává, že v mnoha zemích administrativní sportu neodráží rozmanitost společenství, kterému slouží. Domnívá se, že touto otázkou by se měly zabývat místní a regionální orgány, které by měly také zajistit vhodnou odbornou přípravu administrátorů s cílem rozpoznat a řešit diskriminační praktiky (ať záměrné či bezděčné);

11. připomíná práci Evropského střediska pro sledování rasismu a xenofobie (EUMC) ve spolupráci se sítí *Fotbalem proti rasismu v Evropě* (FARE) a s UEFA v oblasti potírání rasismu ve fotbale. Vítá založení evropské Agentury pro základní práva, což znamená příležitost rozšířit záběr jejich činnosti. Vyzývá agenturu, aby rovné příležitosti a sport zahrnula do svých kompetencí. Žádá, aby každým rokem o těchto otázkách informovala VR;

12. vyzývá organizátory velkých mezinárodních sportovních akcí, aby se zaprvé věnovali problematice rovných příležitostí v daném sportu, a zadruhé, aby souběžně se sportovními akcí pořádali semináře, kde se budou projednávat otázky rovnosti vztahující se na daný sport, a budou zahrnovat místní a regionální rozměr;

Věk

13. přestože je politika sportu z pochopitelných důvodů převážně zaměřena na mladší lidi, uznává, že s postupujícím věkem dochází ke značnému útlumu sportovní činnosti, přestože její pěstování může přispět k dlouhověkosti a zlepšit kvalitu života ve stáří;

14. domnívá se, že starším lidem sport poskytuje příležitost k celoživotnímu vzdělávání, a to jak rozvíjením schopností a dovedností sportovce, tak v širším smyslu celoživotním zapojením zahrnujícím trenérské kvalifikace, sportovní vedení a administrativu;

15. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby prováděly sportovní politiky a opatření, které budou vyvážené z hlediska všech věkových skupin, a aby považovaly za stejně hodnotné i méně dynamické a nesoutěživé sporty, které jsou přístupnější starším osobám;

Zdravotní postižení

16. uznává, že u zdravotně postižených osob je zapojení do sportu nižší. Je třeba učinit opatření s cílem zajistit, aby zdravotně postižené osoby obou pohlaví a jakéhokoliv věku mohly v plné míře využívat své právo účastnit se všech druhů sportu;

17. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby prováděly sportovní politiky a opatření, které zohlední zdravotně postižené osoby, a aby považovaly za stejně hodnotné i méně dynamické a nesoutěživé sporty, které jsou přístupnější zdravotně postiženým osobám. Vyzývá, aby byla věnována zvláštní pozornost otázce zpřístupňování sportovních činností a zařízení starším osobám, včetně poskytování vhodného poradenství ohledně jejich fyzického a duševního zdraví;

18. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby sledovaly přijímání zdravotně postižených osob do pracovního poměru na místa sportovních administrátorů a trenérů;

Rovnost žen a mužů

19. uznává, že sportovní činnost je v některých členských státech intenzivnější u mužů než u žen, ačkoli existují ukazatele potvrzující, že se tento rozdíl zmenšuje;

20. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby se především prostřednictvím své politiky vzdělávání a odborné přípravy vyhýbaly stereotypům, podle kterých jsou děvčata a chlapci směřováni k určitým sportům a odrazováni od jiných. Žádá, aby chlapci a děvčata měli stejné příležitosti provozovat takové druhy sportu, které jim připadají zajímavé. Místní a regionální samosprávy by měly ve fázi stanovení výhledového rozpočtu na sportovní zařízení a plánování nabídky sportů použít metodu genderového rozpočtování;

21. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby při přijímání osob do pracovního poměru na místa sportovních administrátorů a trenérů sledovaly vyvážené zastoupení mužů a žen;

22. vyzývá, aby místní a regionální samosprávy věnovaly zvláštní pozornost otázce zpřístupňování sportovních činností a zařízení těhotným ženám a mladým matkám, včetně poskytování vhodného poradenství ohledně jejich stavu, zajišťování péče o děti ve sportovních centrech a na sportovních akcích, zajišťování bezpečné, vhodné a dostupné veřejné dopravy umožňující přístup do sportovních center a na sportovní akce;

Rasové otázky

23. uznává, že sporty jako např. basketbal, baseball, běh, tenis a volejbal všechny vyžadují podobný bioenergetický typ sportovce; mnohé však nasvědčují tomu, že jednotlivci se pro určitý druh sportu rozhodují spíše ze sociálních a kulturních důvodů než z důvodů fyzických;

24. zdůrazňuje důležitost nediskriminačního přístupu ke všem formám sportovní činnosti pro všechny skupiny populace;

25. vítá usnesení Evropského parlamentu o fotbale a rasismu (14. března 2006), které vyzývá všechny zainteresované strany k většímu úsilí při potírání rasismu ve sportu;

26. domnívá se, že relativně vysoká úroveň rasové různorodosti v elitních sportech, zejména ve fotbalu, se ve stejné míře neprojevuje na dalších úrovních sportovní činnosti. Na nejvyšší úrovni se některých sportech začínají objevovat sportovci jiné než bílé pleti, což může vést k dojmu, že rasismu bylo odzvoněno. Ve skutečnosti profesionální sport pouze v relativně málo případech odbourává sociální znevýhodnění. K rasismu může dojít také tehdy, když jsou hráčům jiné než bílé pleti přidělovány stereotypní role;

27. vyzývá, aby bylo potlačeno případné rasistické uvažování mezi učiteli a trenéry, kteří mohou přispět k tomu, že určité

etnické menšiny jsou směřovány k určitým sportům nebo od nich odrazovány;

28. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby při přijímání osob do pracovního poměru na místa sportovních administrátorů a trenérů sledovaly vyrovnané zastoupení rasových a etnických původů;

Náboženství nebo přesvědčení

29. uznává, že všechna náboženství a vyznání mají své specifické zvyky (např. oddělené koupání mužů a žen) a praktiky (např. rituál, načasování a frekvence modliteb), které mohou vést k bezděčnému vyloučení ze sportu. Proto zákaz nosit muslimský šátek (*hijab*) tvoří potenciální překážku plnému zapojení muslimských žen do fotbalu. Je přesvědčen, že vyloučení určitých skupin může být rovněž způsobeno islamofobií, antisemitismem a dalšími fobiami či formami nenávisti, a vyzývá EU, aby tyto formy diskriminace potírala jako rasismus a xenofobii. EU by v této souvislosti měla nejen mezi členskými státy, regiony a místními samosprávami, jež zajišťují infrastrukturu, ale i mezi občany a sportovními organizacemi v roli provozovatelů stále více vybízet k herním a spontánním sportovním aktivitám, které jsou oblastí rovných příležitostí pro všechny, a měla by je podporovat;

30. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby podporovaly dialog mezi těmito skupinami a sportovními organizátory, aby bylo možné těmto otázkám společně porozumět a hledat cesty, jak tolerantním a konstruktivním způsobem přizpůsobit specifické praktické postupy a zvyky a přitom si být vědom, že v některých případech může být nalezení schůdného řešení nemožné;

Sexuální orientace

31. uznává, že způsob, jakým se ve sportu nakládá s homosexuály a lesbičkami, je obzvláště znepokojující. Často bývají postaveni před těžkou volbu: buď svou sexuální orientaci skrývat, nebo zakládat sportovní kluby a pořádát akce pouze pro homosexuály a lesbičky. Uznává, že přesto, že významný podíl evropského obyvatelstva je homosexuální, neexistuje v současnosti ani jeden profesionální fotbalista, který by se ke své homosexualitě otevřeně hlásil. Utajování a segregace nemohou být dlouhodobým řešením: cílem musí být zajistit, aby byli všichni muži a ženy ve všech sportovních klubech vítáni bez ohledu na jejich sexuální orientaci;

32. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby společně s místními a regionálními sdruženími lesbiček, homosexuálů, bisexuálů a transsexuálů pracovaly na hledání způsobů, jak tyto otázky řešit;

33. vítá návod asociace FARE z roku 2006, který v pěti bodech radí, jak potírat homofobii ve fotbale;

Rovné příležitosti ve sportu a přístup ke sportu

34. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby potíraly a odstraňovaly diskriminaci ve sportu a v přístupu k němu;

35. je přesvědčen, že by měl být uskutečněn rozsáhlejší průzkum situace menšin ve sportu. Pozornost by měla být věnována všem formám diskriminace, které se mohou lišit stát od státu, region od regionu, a také sport od sportu;

36. vyzývá celoevropské sportovní organizace, zejména UEFA, aby prosazovaly smysluplné a účinné sankce v případech rasové a jiné diskriminace na sportovních akcích spadajících do jejich kompetence; vyzývá především UEFA, aby tento postoj změnila a po Mistrovství Evropy ve fotbale v roce 2008 podala zprávu VR;

37. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby na sportovních akcích povzbuzovaly a vítaly účastníky a diváky ze všech společností, ať jsou organizovány místními nebo regionálními samosprávami či ne, a chránily je před zneužíváním a obtěžováním;

38. vyzývá místní a regionální samosprávy k tomu, aby bez diskriminace zpřístupnily sportovní zařízení, která vlastní, provozují, přímo či nepřímo financují, nebo kterým udělují povolení provozovat sportovní činnost;

39. vyzývá místní a regionální samosprávy k tomu, aby povzbuzovaly jednotlivce ze všech společností k zapojení do všech úrovní sportovní administrativy, řízení a trenérské činnosti;

Podpora rovných příležitostí prostřednictvím sportu

40. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby v kontextu sociálního začleňování a potírání diskriminace využívaly sportu k šíření tolerance a porozumění;

41. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby se více angažovaly v zpřístupňování sportovní činnosti;

42. vyzývá vzdělávací orgány k tomu, aby děti pobízely nejen k provozování sportu, ale také k porozumění společenskému a kulturnímu rozměru sportu ve vší jeho různorodosti;

43. vyzývá evropské síť sportovních organizátorů, trenérů a administrativních pracovníků ve sportu, aby ve své práci zohledňovaly a šířily rovný přístup;

44. vybízí místní a regionální orgány, organizace a kluby, aby pro své zaměstnance a trenéry zajistily školení na téma multikulturalismus, nediskriminování a tolerance;

Místní a regionální samosprávy

45. je přesvědčen, že jednou ze zásadních funkcí místních a regionálních samospráv je poskytovat sportovní, rekreační a kulturní služby. Tyto služby musí být chápány jako základní nástroje k podpoře sociálního začleňování a k potírání diskriminace;

46. je přesvědčen, že by místní a regionální samosprávy měly plánovat, rozvíjet a podporovat rovný přístup prostřednictvím

své nabídky sportovní činnosti a služeb, a to i prostřednictvím genderového rozpočtování;

47. domnívá se, že zpřístupňování sportu a rovné příležitosti v něm obsažené by se měly stát ukazatelem celkové výkonnosti místních a regionálních samospráv;

48. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby rozpoznávaly a potíraly institucionalizovanou diskriminaci při poskytování odpovídajících služeb občanům na základě jejich věku, zdravotního postižení, pohlaví, rasového či etnického původu, náboženství či přesvědčení nebo sexuální orientace, což lze rozpoznat z postupů, postojů či chování, které znamenají diskriminaci způsobenou bezděčným předsudkem, ignorancí, bezmyšlenkovitým přístupem a uplatňováním stereotypů, které znevýhodňují tyto skupiny společnosti;

49. vyzývá místní a regionální samosprávy, aby se angažovaly ve třech hlavních oblastech činnosti:

(i) Závazek, politika a plánování: zavázat se, že budou podporovat rovnost prostřednictvím sportu sestavováním písemných politik a solidních akčních programů, jejich pravidelným sledováním a revizí;

(ii) Zapojení a prezentace před veřejností: využít každé možnosti, jak dosáhnout co největší různorodosti účastníků a zaměstnanců ve sportovních a rekreačních službách, včetně opatření k zajištění pozitivní prezentace sportu, který je otevřen pro všechny;

(iii) Administrativa a management: zřídit postupy pro potírání diskriminace a nerovnosti. Místní a regionální samosprávy by měly usilovat o různorodější zastoupení ve správě, administrativě a managementu sportu;

50. vyzývá místní a regionální samosprávy ke spolupráci s občanskou společností, partnerskými sdruženími, sportovními sdruženími, místními sportovními kluby a nevládními organizacemi při plnění společných cílů v této oblasti a při vykonávání vedoucí politické činnosti;

51. doporučuje, aby místní a regionální samosprávy vypracovaly mediální strategii pro informování cílových skupin o sportovních možnostech s cílem zvýšit jejich účast a zveřejnit jejich aktivity a výsledky. Místní a regionální samosprávy by se měly angažovat v odstraňování stereotypů, diskriminace a rasismu ve sportovním zpravodajství, včetně publikací vydaných nebo financovaných těmito samosprávami, např. informovat o ženském fotbalu jako o běžné záležitosti a ne jako o novince;

52. vyzývá místní a regionální samosprávy k tomu, aby si vyměňovaly zkušenosti s ostatními samosprávami v Evropě a po celém světě a poučily se z nich, a místně a regionálně šířily osvědčené postupy. Vyzývá instituce EU, aby tuto výměnu osvědčených postupů usnadnily. Především VR a evropská sdružení místních samospráv (Rada evropských obcí a regionů – CEMR, Shromáždění evropských regionů – AER, Eurocities atd.) by měly zvážit, jak usnadňovat vytváření sítí měst, místních samospráv a regionů, které s touto činností mají jedinečnou zkušenost;

53. vyzývá EU, aby pro místní a regionální samosprávy stanovila měřítko podpory rovných příležitostí ve sportu a přístupu ke sportu. V této souvislosti zakládá VR Listinu rovnosti ve sportu:

Listina VR pro rovnost ve sportu

„Signatáři se zavazují využít svého vlivu k vytvoření světa sportu, do kterého se mohou bez jakékoli diskriminace zapojit všichni lidé. Signatáři se zavazují, že budou:

- potírat a odstraňovat diskriminaci ve sportu,
- povzbuzovat osoby ze všech společenství k zapojení do sportu,
- vítat zaměstnance a diváky ze všech společenství a chránit všechny zaměstnance a diváky před diskriminací a obtěžováním,

- povzbuzovat kvalifikované a talentované jedince ze všech společenství k zapojení do všech úrovní sportovní administrativy, managementu a trenérské činnosti,
- sestavovat co nejvyšší politiky a postupy k zajištění rovnosti, které budou pravidelně revidovány a aktualizovány,
- oslavovat různorodost ve sportu.“

54. vyzývá místní a regionální samosprávy k tomu, aby listinu podepsaly a přezkoumaly svůj současný přístup k problematice s ohledem na její obsah;

55. se zavazuje udělovat výroční cenu VR místním a regionálním samosprávám za nejlepší provádění Listiny.

V Bruselu dne 11. října 2007

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE